

Jaarstukken 2020

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Registratienummer
20.885845

Datum
12 mei 2021

Versie
1.0

Status
Definitief

Afdeling
Financiën, Control & Belastingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
Deel 1 – Effecten in detail	16
2 Waterveiligheid	18
3 Wateroverlast beperken	26
4 Watertekort voorkomen	33
5 Gezond water	37
6 Schoon water	40
7 Veilige (vaar)wegen	47
8 Crisisbeheersing	50
9 Bestuur en Organisatie	52
Deel 2 – Verplichte paragrafen	56
10 Bedrijfsvoering	57
11 Ontwikkelingen in het begrotingsjaar	60
12 Incidentele baten en lasten 2020	61
13 Belastingen	62
14 Weerstandscapaciteit en risicomanagement	65
15 Financiering	68
16 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	73
17 Verbonden partijen	74
18 Aanbevelingen	81
Deel 3 – Jaarrekening	84
19 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	85
20 Balans	88
21 Exploitatie	100
22 Exploitatie naar taak	103
23 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten	105
24 Vermelding topinkomens	108
25 Gebeurtenissen na balansdatum	109
26 Controleverklaring	110
Bijlagen	111

1. Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2020 van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). In de jaarstukken leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde beleid en de uitgevoerde activiteiten. Na een algemene beschouwing volgt een terugblik op hoofdlijnen over onze werkzaamheden per effect, de duurzaamheidsparagraaf, de leeswijzer en een overzicht van exploitatie en investeringen.

1.1 Algemene beschouwing

Het jaar 2020 begon als een gewoon jaar en kreeg in maart een onverwachte wending door het coronavirus. We kwamen in de bijzondere situatie terecht dat we elkaar niet meer konden ontmoeten. De scholen werden gesloten en het sociale leven kwam stil te liggen. Met elkaar moesten we improviseren om het werk door te laten gaan.

Van de ene op de andere dag werkten we thuis. We hebben de ICT-functie geïntensiveerd en deze is het hele jaar beschikbaar geweest.

Tijdens de eerste lockdown is werk op buitenlocaties stilgelegd. Nadat het weer veilig was om buiten te werken, is dit werk hervat. Bij het maaien is het onderhoudsniveau tijdelijk lager geweest. Het oefenen voor de crisisbeheersingsorganisatie is uitgesteld en het openstellen van het watererfgoed is stilgelegd. Veel werk is gewoon doorgegaan en er is bij het verbeteren van de boezemkades zelfs meer werk gedaan dan vooraf was gepland.

We wisten in maart niet dat de coronacrisis het hele jaar zou voortduren. We hebben ervaren dat we digitaal en op afstand goed kunnen werken en samenwerken. Voor werkzaamheden waarbij ontmoeten centraal staat, zijn digitale werkvormen gevonden.

Met de intentie om het werk goed te doen, werd het gedurende het jaar voor medewerkers belastend om volledig thuis te werken. Waar iedereen gewend is om contact te hebben en elkaar op te zoeken, is het digitaal en op afstand werken soms kil en eenzaam. Daarom is veel aandacht besteed aan het welzijn van de medewerkers met het inzetten van stresscoaches, de bedrijfsarts, creatieve online bijeenkomsten, digitale koffiecorners en wandelingen met een collega. Ook zijn hulpmiddelen ter beschikking gesteld voor een goede werkplek. Het ziekteverzuim is laag gebleven. Het is moeilijk te voorspellen wat de effecten op de lange termijn zullen zijn voor het welzijn van de medewerkers.

Het is in het enerverende jaar 2020 gelukt om te zorgen voor droge voeten en schoon, voldoende en gezond water. HHNK heeft in het crisisjaar het overgrote deel van de taken gewoon uitgevoerd met een kleine onderschrijding op de kosten. Het bestuur heeft de visie op biodiversiteit en de visie op ruimtelijke adaptatie vastgesteld. Het Klimaat- en energieprogramma (KEP) is volgens afspraak geëvalueerd. Het baggerprogramma is uitgevoerd en bij VBK hebben we 3 kilometer verbeterd met grond uit onze eigen baggerdepots.

In april oordeelde de Raad van State dat Gedeputeerde Staten van Noord-Holland het projectplan voor de versterking van de Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam terecht goedkeurden. De Raad van State verklaarde ook de bezwaren tegen verschillende andere besluiten die de dijkversterking mogelijk maken ongegrond. Daarmee kwam een einde aan jarenlange procedures. Het HWBP-2-project is na de uitspraak zonder beperkingen in uitvoering genomen.

Onze geplande investeringen zijn uitgevoerd door in te zetten op beheersing aan de voorkant, het voeren van gesprekken met de markt en het tijdig bijsturen van de planning. Het netto-investeringsvolume komt € 2,3 miljoen lager uit door hogere subsidie-inkomsten.

Bij een aantal grote werken is de uitvoering gestart: gemaal Monnickendam, gemaal Pieter Engel en de Proefzuivering Ge(O)zond Water op rwzi Wervershoof. De duurzame werf Eversteoog is opgeleverd en op de terreinen van de rwzi's Geestmerambacht en Heiloo zijn zonnepanelen geplaatst.

In de begroting zijn in totaal 29 prestaties benoemd. Hiervan lopen er 26 volgens planning, één loopt achter op de jaarplanning en twee worden niet gehaald. Een volledig beeld van de prestaties en mijlpalen uit 2020 per effect is terug te vinden in hoofdstuk 2 tot en met 9. In de volgende paragraaf zijn de effecten op hoofdlijnen weergegeven.

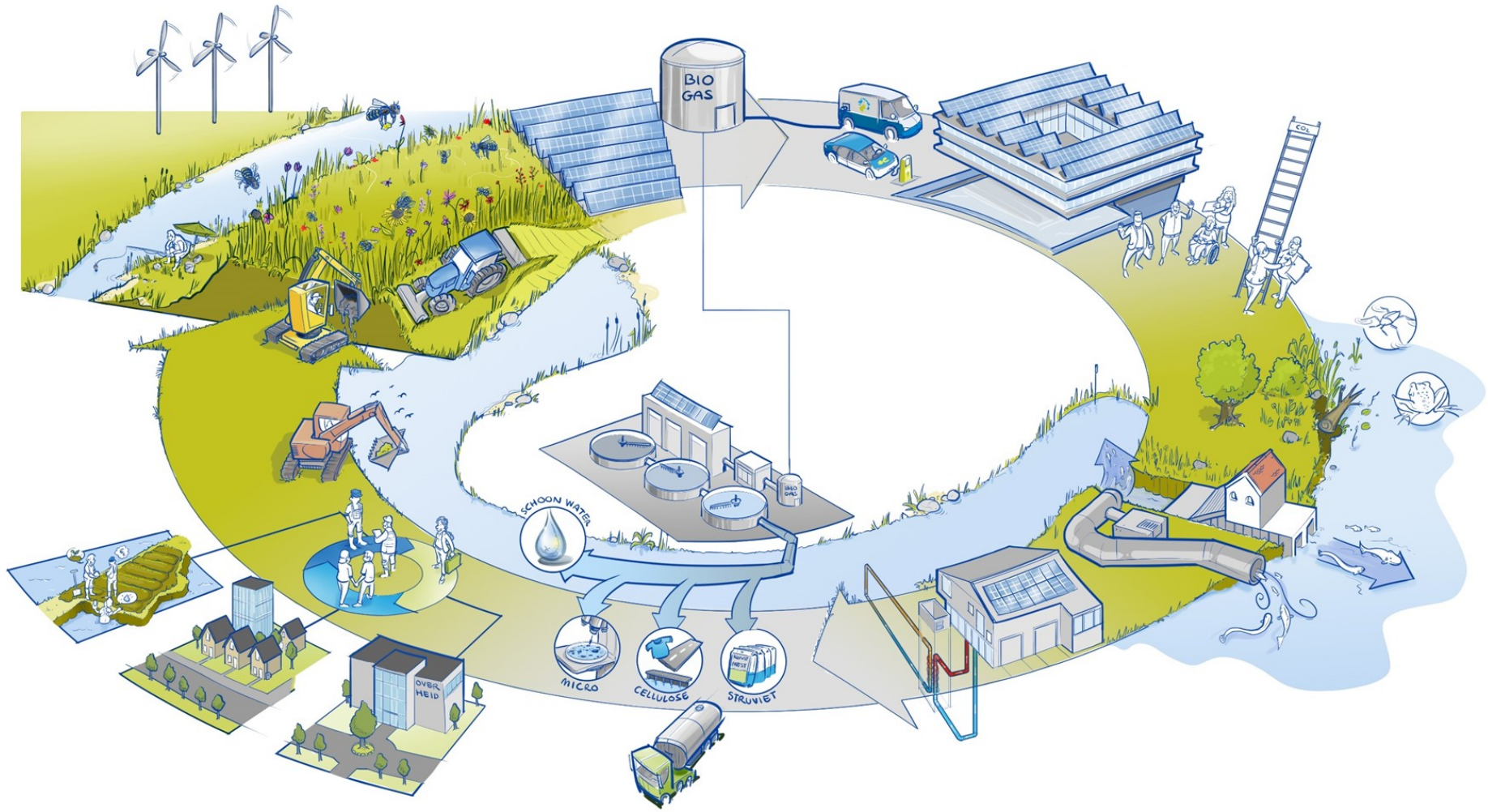
1.2 Terugblik op hoofdlijnen

Effect	Samenvatting 2020
Waterveiligheid	<p>Het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam in uitvoering genomen na de positieve uitspraak van de Raad van State over de planvorming.</p> <p>In het VBK-programma hebben we 23 km verbeterd. We hebben 3 km gerealiseerd met grond uit onze baggerdepots. De afspraak met de provincie Noord-Holland om in 2020 de eerste afgekeurde 270 km regionale-keringen weer aan de norm te laten voldoen is behaald.</p> <p>Er zijn vier dijktrajecten beoordeeld en circa 130 km regionale keringen en circa 200 kunstwerken getoetst.</p> <p>We hebben inzichtelijk gemaakt welke onderhoudstaken we preventief en welke we correctief uit willen voeren. De Waterveiligheidsrapportage primaire keringen en voortgangsrapportage regionale keringen is opgesteld.</p> <p>Voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voeren we het gesprek met provincie en gemeenten over waar wij deze wel en niet wenselijk vinden.</p> <p>De kansenkaart 'bloemrijke dijken' is gereed en we gaan verder met het opstellen van de kansenkaart 'energie' en de gebruiksaanpak 'pacht'.</p>
Wateroverlast beperken	<p>De watersysteemstudie is afgerond. Via de klimaatatlas wordt de data uit de watersysteemstudie ontsloten. We hebben onze inhoudelijke agenda voor ruimtelijke adaptatie uitgewerkt in de visie op ruimtelijke adaptatie 'Samen naar een klimaatbestendige toekomst'. In twee prioritaire gebieden (polder Heerhugowaard en Groot Limmer Polder) zijn we een integraal gebiedsproces gestart voor ruimtelijke adaptatie en voor de deelregio's Noordkop, Noord-Kennemerland-Zuid en Zaanstreek-Waterland zijn de concept uitvoeringsplannen gereed.</p> <p>De baggerwerkzaamheden zijn volgens het baggerprogramma uitgevoerd en de nieuwe raamovereenkomst maaiwerkzaamheden 2020-2025 is in werking getreden.</p> <p>De renovatie van gemaal Pieter Engel is gestart, de renovatie van gemaal Leemans is voorbereid en de bouw van gemaal Monnickendam is vertraagd.</p> <p>Het haalbaarheidsonderzoek windenergie is opgesteld.</p>
Watertekort voorkomen	<p>Activiteiten in de bodem, zoals doorboringen van grondlagen bij bouwprojecten (perforaties), nemen toe. Met enkele van onze maatschappelijke partners hebben we gesproken over de verantwoordelijkheden en rollen in het grondwaterdossier.</p> <p>We hebben opnieuw te maken gehad met een droog voorjaar en een warme zomer. Onze belangen bij de waterverdeling hebben we ingebracht in de actualisatie van de Waterverdeling Noord-Nederland. Ook hebben we een tabel op onze website geplaatst die de beschikbaarheid van water kan duiden in een droge periode voor de landbouw.</p> <p>Het project Zoete Toekomst Texel is van start gegaan en we nemen actief deel aan het Zoet Zout Knooppunt.</p> <p>We hebben toekomstscenario's rond bodemdaling verkend.</p>
Gezond water	<p>We hebben vijf visiemigratieknelpunten opgelost en ruim 37 km natuurvriendelijke oevers aangelegd. Hiermee hebben we de opgave uit de tweede planperiode KRW 2016-2021 gerealiseerd. Daarnaast is het concept maatregelenpakket KRW 2022-2027 vastgesteld.</p> <p>Via het Landbouwportaal zijn 1.425 aanvragen ingediend. Hiermee is de doelstelling dat in 2021 30% van de agrarische bedrijven participeert in het programma gerealiseerd.</p>

Effect	Samenvatting 2020
	<p>We verwachten in 2021 uitsluitel over de resterende benodigde bijdrage van € 5 miljoen voor het project Verbetering natte infrastructuur Noordkop, waarna kan worden gestart met de uitvoering.</p> <p>We hebben nagenoeg alle rapportageonderdelen over de KRW aan de EU tijdig aangeleverd.</p>
Schoon water	<p>In de eerste maanden van de coronacrisis is de aandacht gericht op het primaire proces. De meest cruciale onderdelen om schoon water te maken functioneerden stabiel. We hebben ongeveer 104 miljoen m³ afvalwater getransporteerd en gezuiverd.</p> <p>De slibverwerking heeft ook dit jaar onder druk gestaan. De 21 waterschappen hebben afspraken gemaakt om de slibverwerking robuust en toekomstbestendig te maken. Onze SDI sluit op termijn waardoor het gebruik van aardgas voor het drogen van slib wordt beëindigd. We zijn gestart met de voorbereidingen voor het loskoppelen van de rwzi Beverwijk en de SDI.</p> <p>Het meerjarig investeringsprogramma groot onderhoud en renovatie van de <i>assets</i> is gestart. De procesautomatisering is een cruciaal onderdeel voor de sturing van het proces. Deze is bij vier rwzi's vervangen.</p> <p>Voor de aanpak van microverontreinigingen is een koersdocument vastgesteld waarop we onze strategie baseren. Een belangrijke eerste stap in de aanpak is gezet met de bouw van de Proefzuivering Ge(O)zond Water op de rwzi Wervershoof.</p> <p>De gezamenlijke waterketendoelen uit het Bestuursakkoord Water (BAW) zijn behaald.</p>
Veilige (vaar)wegen	<p>De wegen in de gemeenten Schagen en Oostzaan zijn per 1 januari 2021 overgedragen. We liggen op schema om de doelstelling, om alle wegen in 2025 over te dragen, te behalen.</p> <p>De vervanging van de Engewormerbrug is vertraagd en de vervanging van de Kwadijkerbrug is na het vaarseizoen gestart.</p> <p>De intentieovereenkomst voor de vervanging van de Haukesschutsluis met de provincie Noord-Holland is ondertekend.</p>
Crisisbeheersing	<p>De CBO is van medio maart tot medio juni opgeschaald naar alarmfase 2 vanwege de uitbraak van het coronavirus. In februari is de CBO enkele uren opgeschaald in verband met een defecte vlinderklep in een grote rioolwaterpersleiding. We hebben bijna 50 incidenten of omstandigheden gehad die tot verhoogde alertheid van de CBO hebben geleid. Voorbeelden hiervan zijn lekkende persleidingen en waterleidingen, extreem weer, grote branden, stroom- en internetstoringen, verminderde bemalingscapaciteit en vissterfte. Al deze incidenten zijn afgewikkeld en naar behoefte van betrokkenen geëvalueerd.</p>
Bestuur en Organisatie	<p>Door de coronacrisis zijn thuiswerken en digitaal vergaderen de norm geworden. De waterschapsbelastingen zijn voor eind mei opgelegd.</p> <p>Omdat de inwerkingtreding van de Omgevingswet met een jaar is uitgesteld, hebben we onze planning voor de implementatie aangepast. We hebben het KEP geëvalueerd.</p> <p>De visie op biodiversiteit is vastgesteld en werken we de komende jaren verder uit in concrete maatregelen en doelen op lokaal- en assetniveau.</p> <p>De Quotumwet stimuleert goed werkgeverschap voor medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben voldaan aan de doelstellingen uit deze wet.</p>

1.3 Duurzaamheid

Milieu en klimaat

Klimaat- en energieprogramma (KEP)

De doelstelling van het programma is om in 2025 zowel energieneutraal als klimaatneutraal te zijn. Bij energieneutraal wekken we evenveel energie op als we verbruiken. Bij klimaatneutraal wordt geen CO₂ meer uitgestoten.

Omdat we steeds meer zonnepanelen aanleggen, is de hoeveelheid zelf opgewekte zonne-energie in 2020 met 6.267 MWh verzesvoudigd ten opzichte van 2019. Met de nog te plaatsen zonnepanelen en overige maatregelen, waaronder de sluiting van de SDI, zijn we in 2025 tot 40% energieneutraal. We verkennen met een haalbaarheidsonderzoek naar wind op land hoe we de resterende 60% van ons energiegebruik duurzaam kunnen opwekken. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor additionele zonne-energie, eventueel buiten onze terreinen, op water of op waterkeringen.

Uit de KEP-evaluatie blijkt dat we onze CO₂-uitstoot in 2025 tot 90% weten te reduceren. Voor de laatste 10% moet de komende vijf jaar naar een nadere invulling worden gezocht om 100% reductie te bereiken.

Op de werven Kwadijk en Zwaagdijk zijn de tankplaatsen van blauwe diesel voorzien. Daarnaast is het mogelijk om blauwe diesel te tanken bij meerdere tankstations langs de wegen. Hierdoor rijden onze dieselauto's op 100% niet-fossiele brandstof. De doelstelling om 50% van ons wagenpark in 2023 op niet-fossiele energie te laten rijden is hiermee nu al behaald.

Biodiversiteit

De visie op biodiversiteit is vastgesteld. In deze visie is vastgelegd dat we ons inzetten op het behouden, herstellen en versterken van de biodiversiteit. Hierbij hebben we verschillende rollen: als initiatiefnemer, kennisleverancier en samenwerkingspartner bij onze kerntaken.

Aanleg viskringloop Wieringermeer

Afgelopen jaar hebben we onder andere gewerkt aan:

- de aanleg van natuurvriendelijke oevers;
- het verbeteren van de waterkwaliteit en ecologie met ons programma voor de KRW;
- het ecologisch maaibeheer zoals sinusmaaien;
- de aanleg van bloemrijke dijken;
- het onderhouden van vismigratieknelpunten en het aanleggen van vispassages;

- het stimuleren van teeltvrije en spuitvrije zones;
- de bij-vriendelijke zones op rwzi terreinen (BIJzondere zuiveringen);
- de inzet van bodemcoaches vanuit het Landbouwportaal om een betere bodemgesteldheid in de landbouw te stimuleren.

Winnen grondstoffen en productie biogas

We winnen diverse grondstoffen terug en maken gebruik van duurzame energieopwekking. Door de verbouwing van de struvietinstallatie op rwzi Den Helder is minder struviet teruggewonnen. De cijfers voor de productie van biogas wijken in 2019 en 2020 af ten opzichte van voorgaande jaren. Dit komt door de renovatie van rwzi Alkmaar, de bouw van Energiefabriek Zaandam-Oost en het groot onderhoud aan de gistingstanks op de rwzi Beverwijk.

Wat is er in 2020 bereikt?

Dit jaar zijn de processen rond energiezorg uitgewerkt en de rollen en verantwoordelijkheden daarin vastgelegd. Daarbij is een HHNK-breed proces voor energiezorg opgesteld. Het doel van ons energiezorgproces is het maximaliseren van onze energie-efficiency, het optimaliseren van de kosten, voldoen aan wettelijke en maatschappelijke verplichtingen en bijdragen aan het behalen van onze energiedoelstellingen. Dit doen we door een efficiënt inkoopproces en het verschaffen van inzicht in, en het juist rapporteren over, het verbruik, kosten en opbrengsten van energie (elektriciteit, gas, restwarmte, biogas en overige energiestromen). In het energiezorgsysteem zijn de volgende processen uitgewerkt:

- Vaststellen energieprognose;
- Monitoren en rapporteren energieverbruik;
- Uitvoeren energie besparingsonderzoek;
- Inkopen energie;
- Opstellen energiebeleid en deelname convenanten;
- Begin van het jaar zijn het energiecomité en energiebeheeroverleg opgericht om een 'stuur' te zetten op het verbeterproces. Beide overleggen vinden structureel plaats. Het energiecomité gaat over alle beheersingsvraagstukken en het energiebeheeroverleg is vooral gericht op de energieprognoses;
- Er zijn verbeterstappen gezet in de energiedata. Er is stuurinformatie beschikbaar voor onze assets en de mogelijkheid om beter te prognosticeren en begroten;
- De financiële stand van zaken voor de jaarrekening is inzichtelijk gemaakt en de verbeterde kennis is gebruikt voor het maken van de begroting van 2021;
- De functie van Energiecoördinator is toegevoegd aan het personeelsbestand;
- De werkprocessen zijn uitgewerkt. Onderdeel daarvan is het in beeld brengen van de risico's in de processen;
- Er is onderhandeld over de naheffing van teruggeleverde elektriciteit in 2019. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de naheffing;
- Er is gesproken met energieleveranciers en netwerkbeheerder over de wijze waarop in 2021 wordt gefactureerd. Het doel van de gesprekken was om te komen tot betere stuurinformatie per asset en een versimpeling van de facturenstroom.

Energieverbruik, terugwinnen van grondstoffen en duurzame energieopwekking
Hieronder worden de resultaten over 2019 en 2020 weergegeven.

Elektriciteitsverbruik	2019	2020
Waterketen	58.476	59.904
Watersystemen	20.486	20.312
Gebouwbeheer	2.390	2.101
Waterveiligheid & Wegen	41	39
Totaal elektriciteitsverbruik (MWh)	81.393	82.356
Warmtekrachtkoppeling SDI	-41.089	-43.391
Warmtekrachtkoppelingen rwzi's	-3.257	-4.321
Zonnepanelen	-992	-6.267
Totaal opwekking elektriciteit (MWh)	-45.338	-53.979
Teruglevering elektriciteit (MWh)	25.913	31.754
Inkoop elektriciteit (MWh)	61.968	60.131
Aardgas (x1.000 m³)	2019	2020
Inkoop gas	15.381	16.228
Biogas (x1.000 m³)	2019	2020
Omgezet naar Groen Gas	1.324	1.084
Gebruikt in warmtekrachtkoppelingen	1.608	2.260
Gebruikt voor centrale verwarming	290	110
Afgefaald / verlies	774	402
Afrondingsverschil	-2	-1
Groen Gas verkocht aan derden	1.003	670
Totale opwek	3.994	3.855
Overige stromen	2019	2020
Slibgranulaat (ton)	17.863	19.140
Herwonnen grondstoffen	2019	2020
Struviet (ton)	300	61
Cellulose (ton)	1.500	1.940

Maatschappelijk verantwoorde overheid

We hebben stappen gezet om bij te dragen aan een inclusieve arbeidsmarkt, specifiek door het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben 27 participatiebanen gerealiseerd en daarmee het quotum van 26 participatiebanen behaald. De schoonmaak van het hoofdkantoor wordt verzorgd door een 30+bedrijf met medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en we hebben een pilot gedraaid met sociale groenbedrijven in ons werkgebied voor het groenbeheer op verschillende zuiveringen en de SDI. Doel van de pilot was om de kansen en mogelijkheden tot structurele samenwerking met sociale groenbedrijven in de regio te onderzoeken.

1.4 Leeswijzer

De jaarstukken zijn opgebouwd uit het jaarverslag (deel 1 en 2) en de jaarrekening (deel 3). Deel 1 (hoofdstukken 2 tot en met 9) is opgebouwd rond de effecten Waterveiligheid, Wateroverlast beperken, Watertekort voorkomen, Gezond water, Schoon water, Veilige (vaar)wegen,

Crisisbeheersing en Bestuur en organisatie. We geven aan wat we hebben gedaan om de beoogde effecten te bereiken en hoe we onze taak in de samenleving hebben opgepakt en uitgevoerd. Deze hoofdstukken hebben een vaste indeling, waarbij we aansluiten bij de nieuwe indeling die we hanteren met ingang van de begroting 2021.

Bij een aantal effecten wordt toelichting gegeven op bouwstenen uit het Waterprogramma 2016-2021. Dit betreffen bouwstenen waar HHNK een bijdrage aan levert.

Deel 2 (hoofdstukken 10 tot en met 18) bevat de wettelijk verplichte paragrafen.

Deel 3 (hoofdstukken 19 tot en met 26) bevat de jaarrekening inclusief de controleverklaring van onze accountant. In dit deel verantwoorden we onze financiële positie. In de bijlagen staan de overzichten die niet wettelijk zijn voorgeschreven.

Smileys

We hebben smileys gebruikt om in de loop van het begrotingsjaar in management- en concernrapportages de voortgang in beeld te brengen.

In deel 1 zijn per prestatie de smileys op de volgende manier aangegeven:

Deze prestatie loopt qua inhoud en middelen volgens jaarplanning.

Deze prestatie loopt wat betreft inhoud en middelen achter op de *jaarplanning*. We verwachten de geconstateerde afwijking op te lossen binnen de *totale* planning.

Deze prestatie loopt niet goed of uit de planning. We verwachten dit niet meer op te lossen is binnen de totale planning.

Een prestatie heeft een langere doorlooptijd dan een jaar, in bovenstaande tabel is dit aangeduid met totale planning. Bij een blauwe of rode geven we hiervoor een verklaring, maar ook hoe we hier gevolg aan geven. Een rode smiley betekent niet per definitie dat we de prestatie niet behalen, maar dat kan betekenen dat de prestatie een jaar later dan gepland wordt behaald.

Financiële overzichten

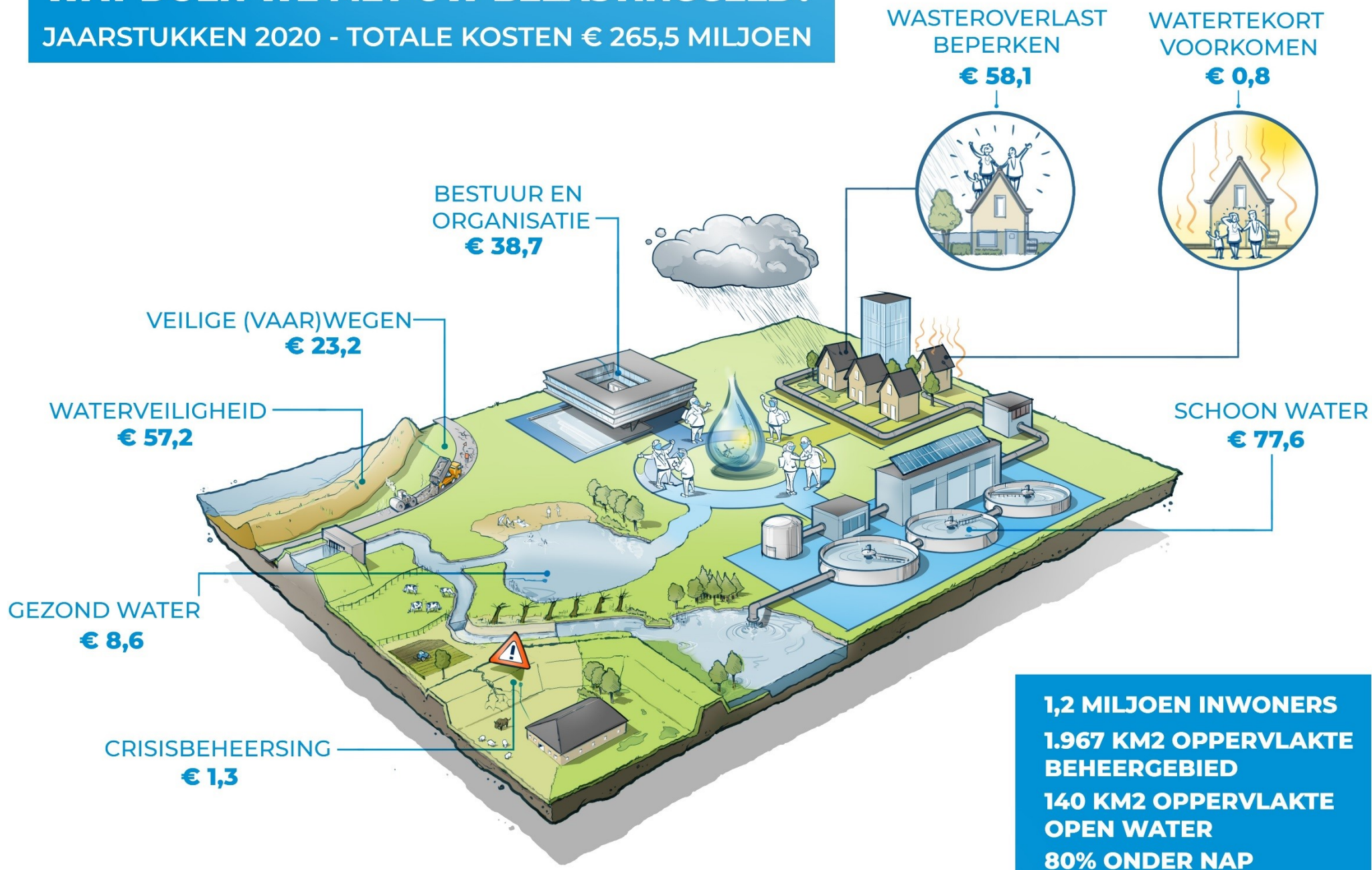
In deze jaarstukken gaan we in op de financiële verschillen tussen de begroting en de realisatie. We vergelijken de realisatie met de herziene begroting. Dit is de begroting inclusief de twee vastgestelde begrotingswijzigingen. In hoofdstuk 21 zijn deze begrotingswijzigingen toegelicht. Per hoofdstuk presenteren we twee tabellen: exploitatielasten en investeringsvolumes.

Bij de financiële tabellen is een toelichting opgenomen waarin de relevante afwijkingen tussen begrote en gerealiseerde exploitatielasten en investeringsvolumes zijn verklaard. In de tabellen en teksten kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

WAT DOEN WE MET UW BELASTINGGELD?

JAARSTUKKEN 2020 - TOTALE KOSTEN € 265,5 MILJOEN

1.5 Exploitatie en investeringen

Exploitatie naar effect

Ten opzichte van de herziene begroting sluiten we het jaar af met een exploitatieresultaat van € 4,6 miljoen positief. De verschuivingen tussen de kosten en opbrengsten ten opzichte van de herziene begroting worden op hoofdlijnen als volgt verklaard.

Exploitatieresultaat	
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	
Lagere kosten aan goederen en diensten van derden	2,4
Lagere energiekosten	0,5
Eindheffing solidariteitsbijdrage	-0,5
Dotatie voorziening wachtgeld	-0,3
Diverse hogere kosten	-0,7
Hogere belastingopbrengst	1,1
Hogere personeelsbaten	0,4
Hogere opbrengsten voor goederen en diensten aan derden	0,3
Hogere ontvangen subsidies	1,4
Exploitatieresultaat	4,6

Voorgesteld wordt om het exploitatieresultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie.

In onderstaande tabel wordt de exploitatie per effect weergegeven.

Exploitatie		Realisatie 2020	Herziene Begroting 2020	Originele Begroting 2020
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>				
Waterveiligheid	Kosten	57,2	53,2	53,6
	Opbrengsten	-15,7	-11,9	-11,3
	Afrondingsverschil	-0,1	-	0,1
	Netto	41,4	41,3	42,4
Wateroverlast beperken	Kosten	58,1	57,8	59,2
	Opbrengsten	-1,7	-0,8	-0,5
	Afrondingsverschil	0,1	-	-
	Netto	56,5	57,0	58,7
Watertekort voorkomen	Kosten	0,8	1,2	1,1
	Opbrengsten	-	-	-
	Netto	0,8	1,2	1,1
Gezond water	Kosten	8,6	8,4	8,0
	Opbrengsten	-0,1	-	-
	Afrondingsverschil	-0,1	-	-0,1
	Netto	8,4	8,4	7,9
Schoon water	Kosten	77,6	77,9	75,9
	Opbrengsten	-1,3	-1,2	-2,5
	Afrondingsverschil	-	-0,1	-
	Netto	76,3	76,6	73,4
Veilige (vaar)wegen	Kosten	23,2	22,2	20,6

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2020	Herziene Begroting 2020	Originele Begroting 2020
	Opbrengsten	-8,3	-8,3	-7,3
	Netto	14,9	13,9	13,3
Crisisbeheersing	Kosten	1,3	1,3	1,3
	Opbrengsten	-	-	-
	Netto	1,3	1,3	1,3
Bestuur en Organisatie	Kosten	38,7	41,7	37,6
	Opbrengsten	-10,1	-9,7	-5,2
	Netto	28,6	32,0	32,4
Afrondingsverschillen totale kosten		-	0,1	-
Afrondingsverschillen totale opbrengsten		-0,1	-0,1	-
Totaal kosten		265,5	263,8	257,3
Totaal opbrengsten		-37,3	-32,0	-26,8
Afrondingsverschil			-0,1	-
Totaal netto exclusief reserves en waterschapbelastingen		228,2	231,7	230,5
Dotaties en onttrekkingen aan bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie ¹		-1,9	-1,9	-0,6
Waterschapsbelastingen		-230,9	-229,8	-229,8
Afrondingsverschil			-	-0,1
Totaal ('-' is voordelig)		-4,6	-	-

In onderstaande tabel zijn de waterschapsbelastingen per taak weergegeven.

Taak <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2020	Herziene Begroting 2020	Originele Begroting 2020
Watersysteem	-135,5	-134,1	-134,1
Zuiveringen	-81,0	-80,2	-80,2
Wegen	-14,4	-15,6	-15,6
Afrondingsverschil	-	0,1	0,1
Waterschapsbelastingen	-230,9	-229,8	-229,8

¹ Conform de begroting 2019 worden hier alleen de mutaties van de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie weergegeven.

Investerings

Een belangrijk deel van ons werk bestaat uit het realiseren van investeringswerken. Jaarlijks starten we nieuwe projecten en ronden we lopende projecten af. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de investeringsuitgaven en -inkomsten per effect. Het netto-investeringsvolume ligt € 2,3 miljoen lager dan de begroting.

Het verschil ten opzichte van de begroting komt op hoofdlijnen door:

Vershil netto-investeringsvolume (bedragen x € 1 miljoen)	Vershil begroting -/- realisatie
Hogere netto-kosten Markermeerdijken	-0,5
Hogere uitgaven gemaal Monnickendam	-1,8
Eerder ontvangen inkomsten uit POP3-subsidie voor gemaal Beetskoog en gemaal Monnickendam	2,6
Lagere netto-kosten Waard Nieuwland	0,4
Lagere uitgaven renovatie rwzi's	1,0
Hogere uitgaven doorgeschoven werk rwzi Alkmaar en rioolgemaal Hoorn	-0,8
Lagere uitgaven Engewormerbrug	0,6
Lagere uitgaven informatiebeleidsplan	0,2
Diverse lagere uitgaven	0,6
Totaal (+ is lagere uitgaven)	2,3

Investerings (bedragen x € 1 miljoen)		Realisatie 2020	Herziene Begroting 2020	Originele Begroting 2020
Waterveiligheid	Uitgaven	132,9	105,4	105,4
	Inkomsten	-131,5	-104,6	-104,6
	Afrondingsverschillen	-	0,1	0,1
	Netto	1,4	0,9	0,9
Wateroverlast beperken	Uitgaven	7,0	6,8	6,8
	Inkomsten	-4,5	-2,8	-2,8
	Afrondingsverschillen	-	0,1	0,1
	Netto	2,5	4,1	4,1
Watertekort voorkomen	Uitgaven	0,1	0,2	0,2
	Inkomsten	-	-0,1	-0,1
	Afrondingsverschillen	-0,1	-	-
	Netto	-	0,1	0,1
Gezond water	Uitgaven	2,1	2,0	2,0
	Inkomsten	-1,0	-0,9	-0,9
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	Netto	1,1	1,1	1,1
Schoon water	Uitgaven	15,7	15,2	15,2
	Inkomsten	-0,8	-	-
	Netto	14,9	15,2	15,2
Veilige (vaar)wegen	Uitgaven	3,6	4,2	4,2
	Inkomsten	-0,8	-0,8	-0,8
	Afrondingsverschillen	-	0,1	0,1
	Netto	2,8	3,5	3,5

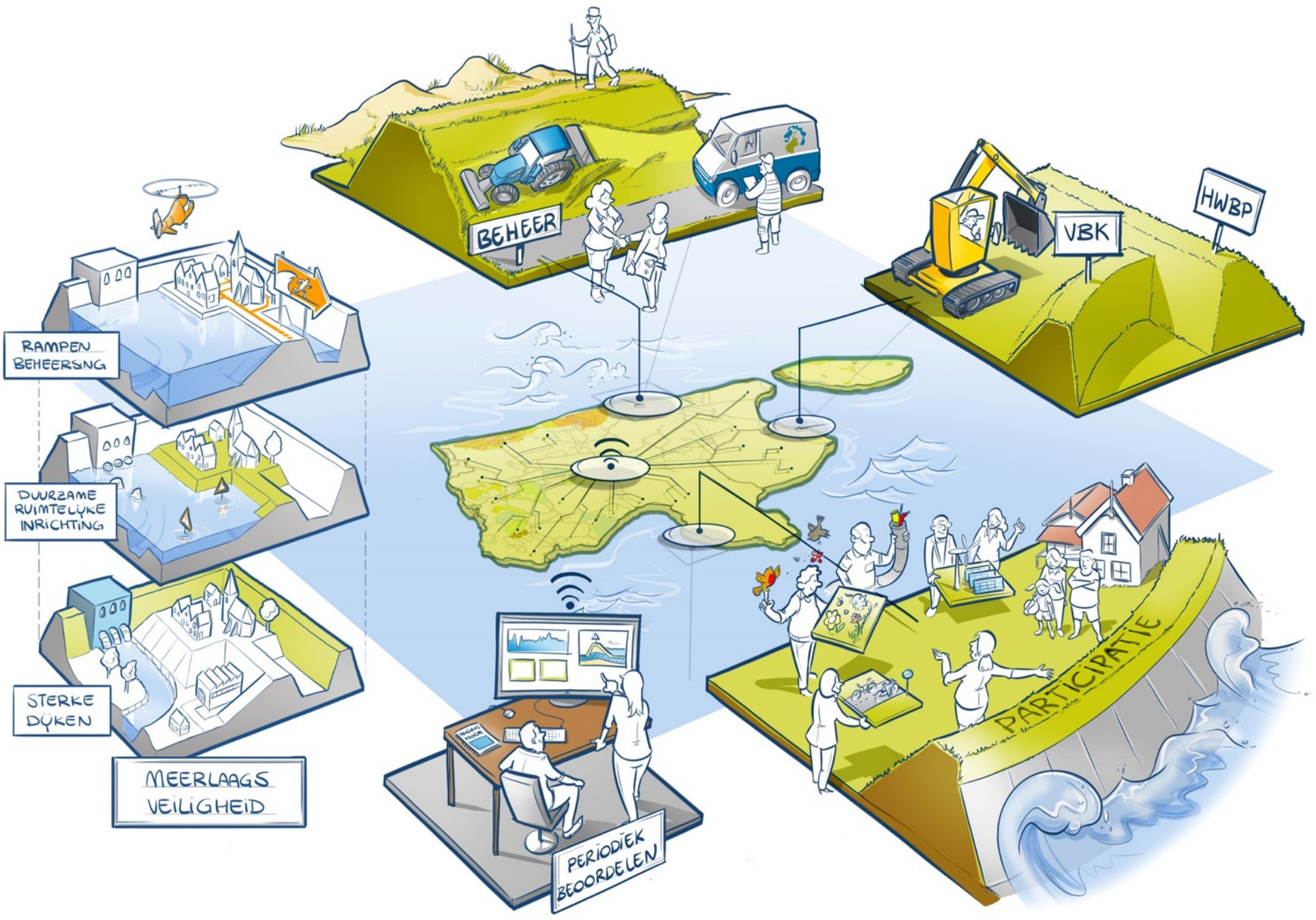
Investerings <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie 2020	Herziene Begroting 2020	Originele Begroting 2020
Bestuur en Organisatie	Uitgaven	5,5	5,7	5,7
	Inkomsten	-0,1	-0,1	-0,1
	Afrondingsverschillen	0,1	0,1	0,1
	Netto	5,5	5,7	5,7
Totaal uitgaven investeringen		166,9	139,6	139,6
Totaal inkomsten investeringen		-138,7	-109,1	-109,1
<i>Afrondingsverschillen</i>		-	-	-
Totaal netto investeringen		28,2	30,5	30,5

Deel 1 – Effecten in detail

Dijkverbetering Schermer

RAMPEN
BEHEERSING

DURZAME
RUIMTELIJKE
INRICHTING

STERKE
DUKEN

MEERLAAGS
VEILIGHEID

BEHEER

VBK

HWBP

PARTICIPATIE

PERIODIEK
BEOORDELEN

2 Waterveiligheid

Het belang van waterveiligheid geldt voor ons allemaal; nu en in de toekomst. Klimaatadaptatie en verdere samenwerking met externe partners is belangrijk. Onze *assets* zijn inzichtelijk gemaakt in het assetmanagementsysteem. Het proces om data te optimaliseren zetten we voort, waarbij continu inzicht in de staat van ons volledige areaal centraal staat.

We zijn gestart met de uitvoering van het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam. Het programma Verbetering Boezemkades-2 (VBK-2) hebben we voortgezet.

Onze aanpak voor het toetsen van de dijktrajecten is efficiënt en in 2023 leveren we een rapportage op aan de provincie.

Om de multifunctionaliteit zo goed mogelijk te faciliteren, met name voor brede maatschappelijke doeleinden, ontwikkelen we 'kansenkaarten' waarop we in kaart brengen welke functies naast waterveiligheid mogelijk zijn op dijktrajecten in ons beheergebied.

2.1 Resultaat 1: Onze waterkeringen bieden het beschermingsniveau zoals dat is afgesproken met de toezichthouder

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings		
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting	
P001	4,1	3,9	Uitgaven	123,4	96,5
			Inkomsten	-122,7	-96,5
			Afronding		
			Netto	0,7	-
In 2023 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan. 😞	<ul style="list-style-type: none"> Het project Markermeerdijk Durgerdam is in voorbereiding. Het project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam is in uitvoering. 				
<p>Het HWBP-2-project Markermeerdijk Durgerdam is in voorbereiding. Na de uitspraak van de Raad van State in de bodemprocedure is het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam zonder beperkingen in uitvoering genomen. Met deze uitspraak is het in 2018 vastgestelde Projectplan Waterwet ongewijzigd onherroepelijk geworden. De bodemprocedure heeft een vertragend effect gehad op de planning waardoor de werkzaamheden deels na 2023 plaatsvinden. Door de coronamaatregelen waren informatie- en ontwerpbijsluitingen voor beide projecten beperkt mogelijk. Uit een imago-onderzoek onder bewoners langs de Markermeerdijken bleek dat ze begrip hebben voor de situatie en positief zijn over de informatie en betrokkenheid bij het project.</p> <p>In de voorbereiding en realisatie van de HWBP-2-projecten nemen we koppelstukken vanuit het HWBP en meekoppelkansen van derden mee. Dit doen we in overleg met de provincie Noord-Holland en de gemeenten Hoorn, Edam-Volendam, Waterland en Amsterdam. Voorbeelden van meekoppelkansen zijn de realisatie van het Stadsstrand Hoorn en de nieuwe inlaat van gemaal Westerkogge.</p> <p>De hogere investeringsuitgaven en -inkomsten worden veroorzaakt door het project Markermeerdijken. Dit komt door indexering en meerwerk zoals de kosten van de procedure bij de Raad van State. Het betreft zowel werkzaamheden onder HWBP als HWBP-2 waardoor de netto-uitgaven hoger worden.</p>					
Prestaties en mijlpalen	Exploitatie		Investerings		

<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P002				Uitgaven	8,9
		7,9	7,6	Inkomsten	-8,0
				Afronding	-
				Netto	0,9
<p>In 2050 zijn de primaire waterkeringen op orde gebracht die op het landelijke HWBP-programma staan. In 2024 is de versterkingsopgave gebaseerd op de nieuwe normen helder. 😊</p>		<p>Projecten in Vervroegde Verkenningfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijken Gouzee & Buiten-IJ (exclusief Katwoude) <p>Projecten in Verkenningfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den Oever-Den Helder • Wieringermeerkering • Katwoude <p>Projecten in de Planuitwerkingsfase:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunstwerken • Noordzeekanaal <p>Koppelstukken (uitvoering binnen HWBP-2):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Texel is gerealiseerd • Markermeerdijken Durgerdam 			
<p>Voor de HWBP-projecten Markermeerdijken Gouzee & Buiten-IJ, Den Oever-Den Helder (Balgzanddijk, Amsteldiepdiijk en Wieringer Zeewering), Wieringermeerkering en Katwoude loopt de (vervroegde) verkenning. Verder werken we in de planuitwerkingsfase aan de voormalige categorie C-kering Noordzeekanaal en in verschillende fases van voorbereiding of realisatie aan de versterking van zeven kunstwerken. Het koppelstuk Markermeerdijken Durgerdam nemen we mee in het gelijknamige HWBP-2-project (P001) en het koppelstuk Texel is gerealiseerd.</p> <p>Door onze eerder uitgevoerde pilot kunstwerken hebben we de trekkersrol opgepakt in de projectoverstijgende samenwerking (POS) Kunstwerken. Hierin werken we samen met de programmadirectie HWBP en andere waterschappen om te komen tot een landelijke aanpak voor het op orde krijgen van de kunstwerken die van belang zijn voor de waterveiligheid. Voor de POS Kunstwerken is € 3 miljoen beschikbaar gesteld door de programmadirectie. Dit bedrag wordt door het innovatieve karakter van het project volledig gesubsidieerd op basis van verrekening achteraf.</p> <p>In de projecten Den Oever-Den Helder en Durgerdam is, vooruitlopend op de inwerkingtreding, gewerkt in de geest van de Omgevingswet. We hebben belanghebbenden vroegtijdig betrokken bij de projecten en met de inwoners van Durgerdam een Integraal Ruimtelijk Programma opgesteld.</p>					
Prestaties en mijlpalen		Exploitatie		Investerings	
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P003		10,7	10,7	-	-
<p>In 2023 heeft het VBK-2 programma de opdracht 160 km afgekeurde regionale keringen weer aan de norm te laten voldoen. In 2030 voldoen alle genormeerde keringen aan de norm (1.067 km), inclusief kunstwerken en Niet Waterkerende Objecten. 😊</p>		<ul style="list-style-type: none"> • We hebben 23 km regionale kering verbeterd (begroot: circa 20 km). • De toets- en verbeteringsmethodiek zijn aangepast op basis van onderzoeken. 			

In het VBK-programma hebben we 23 km verbeterd (in plaats van de begrote circa 20 km). In totaal is nu 245 km verbeterd. Met de aangepaste toets- en verbetermethodiek is 60 km na aanvullend onderzoek weer goedgekeurd. Hiermee voldoen we ruimschoots aan de afspraak met de provincie Noord-Holland om de in 2009 afgekeurde 270 km aan de norm te laten voldoen.

De extra kilometers zijn gerealiseerd met grond uit onze baggerdepots. In totaal is 50.000 m³ grond verwerkt in vijf projecten. Hierdoor zijn alle baggerdepots weer beschikbaar voor de ontvangst van bagger.

Het vismigratieproject nabij de Amstelmeerkanaaldijk is afgerond. De grond is hergebruikt voor verbetering van de kade en deze is ingezaaid met een biodivers zaadmengsel. Bij de Nauernasche Vaart sectie-5 bleek de stabiliteit van de buitenwaartse kant zodanig instabiel dat de kade en het wegdek verzakten, waardoor een onveilige verkeerssituatie ontstond. De buitenwaartse kant is versterkt met klei, betonmatten en stortsteen. Bij de projecten de Schermer en Alkmaardermeer (De Woude) zijn de kades ook ingezaaid met een biodivers zaadmengsel. In een participatieproject bij de Wheredijk is de planvormingsfase afgerond. Met een bouwteam bestaande uit de gemeente, netwerkbedrijven, stadsverwarming en de bewonersvereniging bereiden we de realisatie voor. De uitvoering start in mei 2021. Met de provincie Noord-Holland zijn we bij het project Starnmeer een verkenning gestart van een ruilverkavelingstraject.

De afstemming met de omgeving, het aankopen van gronden en de voortgang van procedures verliepen door de coronacrisis moeizaam en hebben geleid tot vertragingen binnen de projecten. De prestatie staat niet onder druk omdat we flexibel hebben geschoven tussen de projecten.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P004	3,5	3,5	-	-
In 2023 hebben we al onze keringtrajecten beoordeeld conform de afgesproken beoordelingsmethodiek. 😊	<ul style="list-style-type: none"> Vier primaire dijktrajecten zijn beoordeeld met het WBI (begroot: drie). We hebben 160 km regionale keringen getoetst (begroot: circa 150 km). We hebben 286 kunstwerken in de regionale keringen getoetst (begroot: circa 200). 			

We hebben vier dijktrajecten beoordeeld met het wettelijk beoordelingsinstrumentarium (WBI). Twee trajecten zijn door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) voorzien van een conformiteitsverklaring. De resultaten zijn in te zien via het Waterveiligheidsportaal. De andere twee trajecten zijn technisch inhoudelijk afgerond. De ILT start de beoordeling van deze trajecten in 2021. We hebben voor de resterende zeven primaire dijktrajecten de beoordelingsstrategie bijgesteld.

Volgens afspraak met de provincie Noord-Holland is de detailtoetsing van de genormeerde regionale keringen voortgezet. Het totale areaal aan regionale keringen bedraagt 1.096 km, inclusief de afgewaardeerde C-keringen. We moeten vanaf 2021 circa 250 km gedetailleerd toetsen. We hebben 160 km regionale keringen en 286 kunstwerken getoetst. Van de circa 1.100 kunstwerken hebben we nu ruim de helft getoetst. Onze aanpak is programmatisch, met als einddoel het afronden van deze toetsronde in 2023 met goedkeuring van de provincie. We hebben een applicatie ontwikkeld die ons helpt bij de vastlegging van de toetsing.

De toetsing van de Niet Waterkerende Objecten start in 2021. De bouwstenen voor de aanpak van deze toetsing zijn nagenoeg verzameld.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P005	14,4	14,3	-	-
In 2023 zijn wij een professioneel beheerder die in control is over zijn prestaties en daartoe constant aantoonbare afwegingen maakt tussen risico's, prestaties en kosten. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben onze afwegingen voor preventief onderhoud in het assetmanagementsysteem op basis van de priomatrix gecontinueerd. We hebben afgesproken dat projecten Life Cycle Management afwegingen opstellen. De Waterveiligheidsrapportage Primair en voortgangsrapportage Regionaal is opgesteld. 			

We hebben inzichtelijk gemaakt welke onderhoudstaken we preventief en welke we correctief uit willen voeren. De priomatrix is verder doorontwikkeld om de afweging tussen risico's, prestaties en kosten voor preventief onderhoud te verbeteren. Onze assets zijn inzichtelijk gemaakt in het assetmanagementsysteem. De priomatrix is hier een onderdeel van. We zijn gestart met het opstellen van een Lange Termijn Assetmanagement Plan voor dijkbekleding. Het eerste onderdeel is de grasbekleding. Ook zijn we gestart met het onderdeel 'areaal op orde'. Dit betekent dat ons gebied op één manier in al onze systemen wordt opgeslagen.

We voeren regie op processen van toetsing naar versterking door actief te sturen op prioritering en beheerbelangen mee te nemen in de besluitvorming. Door het borgen van Life Cycle Management binnen de vastgestelde samenwerkingscirkel, geven we vorm aan het meewegen van de belangen van beheer bij de variantenafwegingen binnen projecten.

De Waterveiligheidsrapportage primaire en de voortgangsrapportage regionale keringen is opgesteld.

2.2 Resultaat 2: Hollands Noorderkwartier is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P056	0,7	1,1	-	-
<p>We geven nadere invulling aan het waterveiligheidsbelang en dragen dit zodanig uit dat in 2023 minimaal een kwart van de andere maatschappelijke partijen zich hiervoor medeverantwoordelijk voelt. 😊</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De veiligheidsanalyses op locaties aan de zandige kust zijn niet uitgevoerd (begroot: twee locaties). • We hebben verkend hoe we de functie van de compartimenteringskeringen die een bijdrage leveren aan de waterveiligheid blijvend kunnen behouden. • Er is geen gedragen taakverdeling afgesproken met organisaties voor ruimtelijke ontwikkelingen in relatie tot de toegekende IPO-normering bij overschrijding van de bijbehorende schadebedragen. • Met de omgeving in ons gebied hebben we een (traject)aanpak opgesteld voor de beoordeelde dijktrajecten die niet voldoen aan de waterveiligheidsnorm. • We hebben de waterveiligheidsrisico's die afkomstig zijn vanuit aangrenzende arealen van aangrenzende keringbeheerders onderzocht. 			

Voor de veiligheidsanalyses zoeken we naar een goede afbakening en koppeling met rekenprogramma's die in ontwikkeling zijn. Dit was de aanleiding om de testen uit te breiden met een redeneerlijn kust. Hierin nemen we naast de autonome zeespiegelstijging ook een aantal scenario's voor ontwikkelingen in natuur, suppleties, en recreatief medegebruik mee. Dit kost meer tijd waardoor we de veiligheidsanalyses niet hebben kunnen uitvoeren. Een eerste verkenning is uitgevoerd naar varianten in suppleties in combinatie met zeespiegelstijging. De andere delen volgen in 2021.

Bouwsteen: Alle dijken tellen mee! Een verdiepingsslag op het veiligheidsdenken

De gebiedscompartimenteringsstudie is uitgevoerd en het rapport 'Analyse Verhoogde Lijnelementen HHNK Vasteland' is opgeleverd. Het gaat om een eerste verkenning vergelijkbaar met de studie naar de compartimenteringskeringen op Texel (2017). Hierin is onderzocht welke keringen en andere lijnelementen, zoals wegen en spoorwegen, in ons beheergebied een bijdrage leveren aan de beperking van schade en slachtoffers in geval van een overstroming door buitenwater. Dit biedt handelingsperspectief over de lijnelementen die werkelijk het verschil maken. Eind 2020 hebben we een plan van aanpak voor het vervolg.

In het kader van de omgevingsvisies zijn we met provincie en gemeenten in gesprek over de samenwerking en afstemming bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De gesprekken hierover zijn door de coronacrisis vertraagd en worden in 2021 verder vormgegeven.

Voor het normtraject 13-3 (Petten-Den Helder), dat voldoet aan de norm, hebben we een trajectaanpak uitgevoerd. Het doel van een trajectaanpak is het ontwikkelen van een strategie voor de aanpak van een waterveiligheidsopgave van een normtraject, ingebed en afgestemd op ruimtelijke ontwikkelingen, (bestuurlijke) ambities en beschikbare middelen. We starten met een trajectaanpak voor het traject 13-4 (kop Den Helder). Voor het landelijke opleidingstraject 'Prometheus' is een prototype van een *serious game* ontwikkeld, die het werkproces van de trajectaanpak moet gaan ondersteunen. De vervolgstappen – online presentatie, verdere uitwerking en testen – zijn door de coronacrisis vertraagd.

Bij onze projecten en activiteiten die aangrenzende beheergebieden raken, onderzoeken we altijd met betreffende beheerders wat de waterveiligheidsrisico's zijn zodat deze kunnen worden ondervangen. Voorbeelden hiervan zijn het suppletieprogramma en dynamisch kustbeheer met Rijkswaterstaat. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat het wenselijk is om de risico's vanuit aangrenzende arealen jaarlijks gestructureerd in beeld te brengen in de Waterveiligheidsrapportage. In 2021 stellen we hiervoor een aanpak op.

2.3 Resultaat 3: Door multifunctioneel gebruik bieden onze keringen niet alleen waterveiligheid maar hebben ze ook maatschappelijk toegevoegde waarde

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P064	0,1	0,2	-	-
In 2021 hebben we voor onze dijken geïdentificeerd welke functies naast waterveiligheid mogelijk zijn en hebben we dit kenbaar gemaakt bij onze partners. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben geïdentificeerd welke functies naast waterveiligheid mogelijk zijn op dijktrajecten in ons beheergebied. We hebben een juridisch kader ontwikkeld om multifunctioneel gebruik van waterkeringen te faciliteren. 			
<p><i>Bouwsteen: Multifunctionaliteit als sterkte</i></p> <p>Om meervoudig gebruik van onze dijken zo goed mogelijk te faciliteren, met name voor brede maatschappelijke doeleinden, ontwikkelen we 'kansenskaarten' waarop we in kaart brengen welke functies naast waterveiligheid mogelijk zijn op dijktrajecten in ons beheergebied. De kansenkaart 'bloemrijke dijken' is gereed en we gaan verder met het opstellen van de kansenkaart 'energie' en de gebruikkaart 'pacht'.</p>				

Het thema Waterkeringen is voor de Waterschapsverordening uitgewerkt. Hiermee geven we invulling aan een onderdeel van het juridisch kader om multifunctioneel gebruik van de kering te faciliteren. Een eerste concept van een 'programma van eisen' voor grote bouwwerken op keringen, zoals windmolens, is gereed. Naast technische aspecten gaat het hierbij ook om juridische aspecten zoals tijdelijke vergunningen en gronduitgifte gekoppeld aan 'voorzienbaarheid' van toekomstige dijkversterkingen.

Bouwsteen: Dijk als kabelgoot

We hebben een periodiek overleg ingericht met de netwerkbeheerders en delen langetermijnonderhoudsplannen met elkaar.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P008 Onvoorzien Waterveiligheid	-	-	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-	-
Totaal	41,4	41,3	1,4	0,9

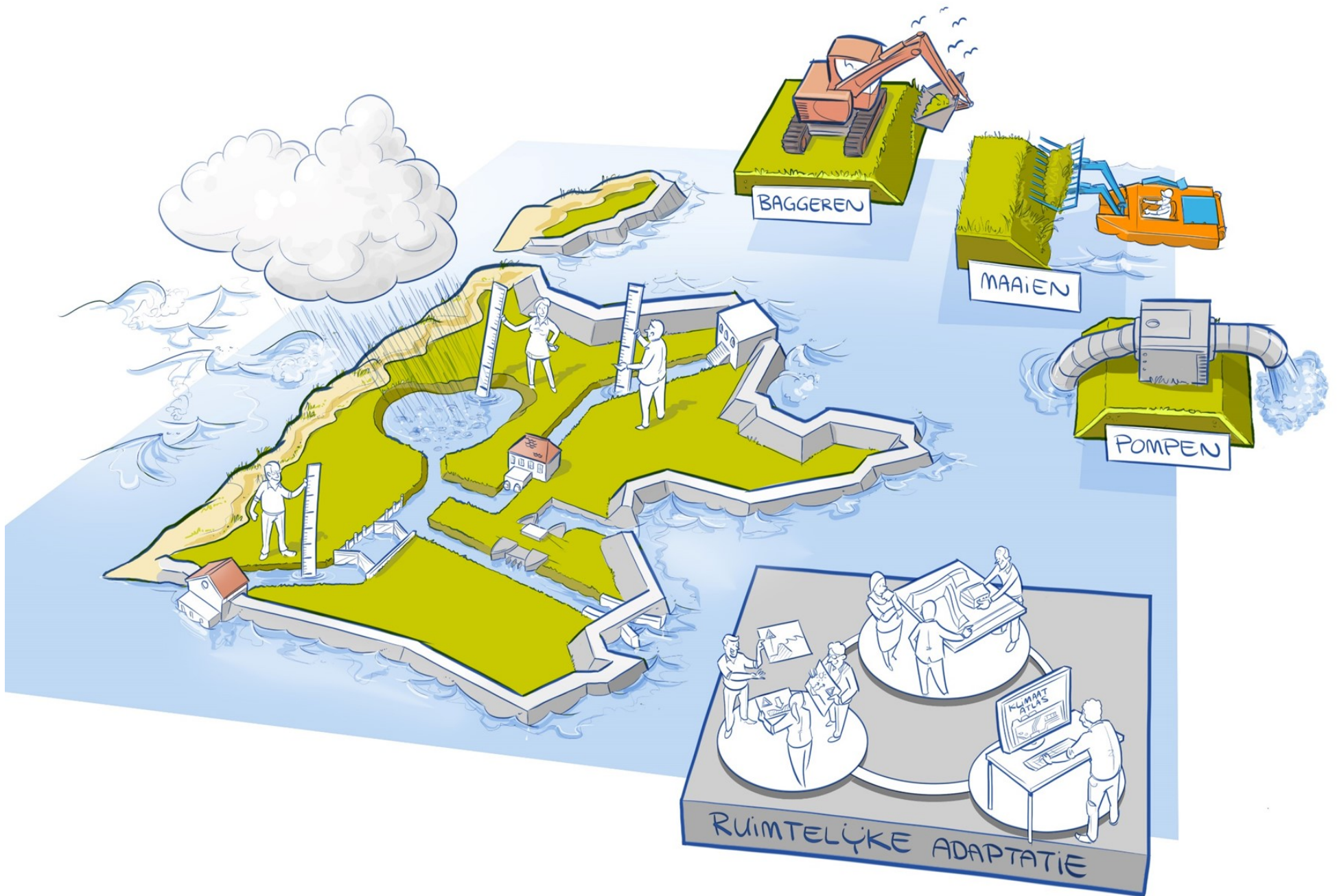
2.4 Risico's Waterveiligheid

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Maatregelen
Ongewijzigd	Project Markermeerdijken: de beroepsprocedure tegen de korting op de subsidiebeschikking valt voor HHNK negatief uit.	2	€ 12,1 miljoen	Operationeel	Buiten de formele beroepsprocedure wordt in overleg met Rijkswaterstaat gezocht naar de mogelijkheden om dit geschil op te lossen.
Ongewijzigd	Private partij Alliantie Markermeerdijken verhaalt negatief alliantieresultaat op HHNK.	3	€ 29,2 miljoen	Operationeel	Duidelijke vastlegging van gemaakte afspraken binnen de diverse overleggen tussen de Alliantie Markermeerdijken, HHNK en HWBP.

Status	Risicogebeurtenis	Risiko-score	Max. Fin. Gevolg	Risiko-categorie	Maatregelen
Gewijzigd	Project Markermeerdijken: de omgeving stelt nieuwe eisen aan ruimtelijke inpassing.	2	€ 4 miljoen	Politiek/bestuurlijk	De uitvoering geschiedt conform het projectplan en nadat alle rechtsgangen zijn doorlopen. De Alliantie Markermeerdijken blijft hierover in verbinding met alle stakeholders.

3 Wateroverlast beperken

We anticiperen met onze partners op de klimaatverandering en maatschappelijke ontwikkelingen. In 2050 moet Nederland waterrobuust en klimaatbestendig zijn ingericht. Het eerste Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie pleit voor een snellere en intensievere aanpak van onder andere wateroverlast. Door de aan- en afvoer en tijdelijke opslag van water reguleren we het waterpeil. Zo beperken we de gevolgen van wateroverlast zoveel mogelijk. We moeten steeds meer inspanningen leveren om aan de norm voor wateroverlast te voldoen en zien dat wateroverlast vaker voorkomt.

3.1 Resultaat 1: In ons beleid en programma's zijn klimaatbestendigheid en maatschappelijke ontwikkelingen verwerkt

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P009	3,3	3,6	-	-
<p>In 2022 werken HHNK en (gebiedsgerichte) partners samen in het kader van de Omgevingswet. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> De overleggen met negen gemeenten over het overnemen van het onderhoud van stedelijk water zijn opgestart (begroot: overname stedelijk water van twee gemeenten). In twee prioritaire gebieden (polder Heerhugowaard en Groot Limmer Polder) zijn we een integraal gebiedsproces voor ruimtelijke adaptatie gestart. We stellen voor de vijf deelregio's een integrale HHNK agenda op. De concept uitvoeringsplannen voor drie regio's zijn gereed (begroot: vijf). <p>In de periode tot en met 2024 resteren nog dertien gemeenten waarvan we het stedelijk water overnemen. Op 1 januari is de overname van stedelijk water in Hollands Kroon formeel getekend. Verder zijn er dit jaar geen overnametrajecten afgerond. Wel is het overleg opgestart met negen gemeenten dat in 2021 moet leiden tot verschillende overnames.</p> <p>We hebben onze inhoudelijke agenda voor ruimtelijke adaptatie uitgewerkt in de visie op ruimtelijke adaptatie 'Samen naar een klimaatbestendige toekomst'. In twee prioritaire gebieden zijn we een integraal gebiedsproces gestart voor ruimtelijke adaptatie. In de polder Heerhugowaard hebben we met de gemeente een gezamenlijk plan gemaakt voor een veerkrachtig watersysteem. Om de uitvoering van dit plan te borgen en te ondersteunen is een intentieovereenkomst getekend.</p> <p>In de Groot Limmer Polder hebben we met de gemeenten Castricum en Uitgeest en Stichting Gemaal 1879 de mogelijkheden verkend om het stedelijke gebied te ontlasten en meer flexibiliteit in het watersysteem te creëren. In een bestuurlijk overleg tussen de partijen is besloten om het gemaal 1879 vanwege de ruimtelijke adaptatieopgave weer maalvaardig te maken en duurzaam inzetbaar te houden. Afspraken hierover worden geborgd in de regionale uitvoeringsagenda.</p> <p>We hebben onze inhoudelijke agenda voor ruimtelijke adaptatie voor de vijf deelregio's uitgewerkt naar een bestuurlijke agenda, namelijk de visie op ruimtelijke adaptatie 'Samen naar een klimaatbestendige toekomst'. Deze visie bevat onze ambitie en verantwoordelijkheid en vormt het uitgangspunt voor onze bijdrage in de samenwerking met partners aan de aanpassing van onze leefomgeving aan het veranderende klimaat.</p> <p>Er zijn vijf deelregio's (Noordkop, West-Friesland, Alkmaar, Noord-Kennemerland-Zuid en Zaanstreek-Waterland), waarin we samenwerken aan het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie. Deze vijf deelregio's vormen de werkregio Noorderkwartier. Gemeenten en provincie nemen het voortouw in het proces van ruimtelijke adaptatie. Door het coronavirus konden geen</p>				

fysieke risicodialogen plaatsvinden en hierdoor heeft het proces van het opstellen van de uitvoeringsplannen, ook wel agenda's genoemd, vertraging opgelopen. In drie regio's zijn de concept uitvoeringsplannen beschikbaar, namelijk in de Noordkop, Noord-Kennemerland-Zuid en Zaanstreek-Waterland. De regio's Alkmaar en West-Friesland volgen in 2021.

Om eenduidig feiten en inzichten in de effecten van klimaatverandering met onze partners te delen hebben we de klimaatatlas (hknk.klimaatatlas.net) ontwikkeld. De atlas is uitgebreid met kaarten van de kwetsbaarheid van rioolgemaal en zuiveringen, resultaten uit de watersysteemstudie en kaartbeelden voor de kansen van thermische energie uit oppervlaktewater.

Om de kennisdeling voor klimaatadaptatie te vergroten is enkele jaren geleden al het Klimaatnetwerk Noorderkwartier opgericht. Ter ondersteuning is de website www.samenblauwgroen.nl gelanceerd. Op deze website delen we praktijkvoorbeelden, uitkomsten van klimaatstresstesten, ideeën voor risicodialogen, onderzoeksresultaten, praktische info, verslagen en nieuws. Ook organiseren we bijeenkomsten, webinars, online conferenties en excursies. Door de coronacrisis vond de Inspiratiemarkt digitaal plaats. De diverse sprekers, waaronder de deltacommissaris, benadrukten hoe belangrijk samenwerking is bij Klimaatadaptatie. Aansluitend aan de Inspiratiemarkt lieten organisaties zien op welke manieren we ons gebied klimaatbestendig kunnen maken. Daarnaast hebben we vanuit de deelregio's een gezamenlijke communicatiekoers voor klimaatadaptatie opgesteld. In 2021 starten we met een gezamenlijke campagne over ruimtelijke adaptatie en ontwikkelen we een portaal over klimaatadaptatie.

Samen met de gemeenten stellen we nieuwe plannen ter verbetering van het watersysteem op. De bestaande waterplannen sluiten we af. Bij elf van de achttien waterplannen is dat inmiddels gebeurd. Voor de overige zeven voeren we de laatste maatregelen uit. We sluiten deze af in 2021.

Grote gebiedsopgaven zoals de datacenters in Agriport of de verbraking Westzaan, ontwikkelingen langs de IJsselmeer- en Waddenkust en grote infrastructurele projecten vragen onze aandacht en betrokkenheid. Hierbij werken we samen met gemeenten, provincie en andere gebiedspartners.

Vanwege de naderende inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn dit jaar verschillende proeven uitgevoerd met innovatieve overlegvormen bij plannen van derden, zoals omgevingstafels. Met verschillende regio's en in verschillende werkgroepen is gewerkt aan het bepalen van effectieve en efficiënte samenwerkings- en adviesstructuren die klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet. In die structuren kan integraal worden geadviseerd, met oog op maatschappelijke ontwikkelingen als klimaatadaptief bouwen en bouwen op slappe bodem.

We hebben bijgedragen aan het actualiseren en concretiseren van de opgaven uit de energie- en warmtetransities. In de gemeente Uitgeest hebben we een samenwerkingsovereenkomst afgesloten om de haalbaarheid te onderzoeken van een warmtenet op Aquathermie.

3.2 Resultaat 2: Het watersysteem en de beheerinstrumenten zijn op orde en afgestemd met en op de omgeving

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P011	1,3	1,3	0,2	1,5
In 2020 weten we waar het watersysteem kwetsbaar is voor wateroverlast en het faciliteren van maatschappelijke functies. 	<ul style="list-style-type: none"> De watersysteemstudie is afgerond. Deze vormt de basis voor het programma Wateropgave 2. Het project in het westelijke deel van de polder Beetskoog is afgerond. 			

	<ul style="list-style-type: none"> We zijn gestart met de uitvoering van het programma Wateropgave 1.5 (voor de overgangperiode tussen Wateropgave 1 en 2). 			
<p>De watersysteemstudie is afgerond. Hierdoor weten we waar het watersysteem kwetsbaar is voor wateroverlast. De analyses zijn uitgevoerd voor alle poldergebieden en de resultaten zijn gepresenteerd aan het bestuur. De data worden ontsloten via de klimaatatlas. Met de inzichten uit de watersysteemstudie ontwikkelen we een beleidsvisie wateroverlastbestrijding en vervolgens stellen we het programma Wateropgave 2 op.</p> <p>De verbetering van het watersysteem in het westelijke deel van de polder Beetskoog is afgerond. Het nieuwe gemaal is gerealiseerd en opgeleverd. Het programma Wateropgave 1.5 (voor de overgangperiode tussen Wateropgave 1 en 2) is in uitvoering. Op het eiland Marken is een extra peilregistratiepunt geplaatst in het dorp Marken. Verder is de inlaat geautomatiseerd. Het peil in de polder kan nu worden gestuurd op meerdere meetpunten en de inlaat sluit automatisch als het peil door een plotselinge bui stijgt. Met deze extra sturingsmiddelen kan HHNK beter anticiperen (gebiedsregeling). In de Wieringermeer is een extra sloot gegraven en de aanleg van een duiker is in uitvoering. Als alles in 2021 gereed is, heeft daarmee ruim 1.000 hectare landbouwgebied een 6 km kortere afvoerroute naar gemaal Leemans gekregen (hydraulische verbetering). De projecten Drieban, Groot Limmer Polder, Eierland, Boezemberging Vliegveld Bergen en Heerhugowaard zijn in de planvormingsfase.</p> <p>Het verschil in de investeringen ontstaat met name door € 1,1 miljoen POP3-subsidie voor gemaal Beetskoog.</p>				
Prestaties en mijlpalen	Exploitatie	Investeringen		
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P012	2,1	2,0	0,2	0,5
In 2021 zijn 120 polders op orde gebracht. 😞				
De watersysteemmaatregelen Waard Nieuwland fase 2 zijn gereed en de bouw van het gemaal Waard Nieuwland is gestart. De oplevering van het nieuwe gemaal is met twee maanden vertraagd. De maatregelen en planning in de Oosterlanderkoog zijn aangepast vanwege archeologische vondsten en vereisten uit de natuurwetgeving en worden uiterlijk in 2022 afgerond. Verbreding van waterlopen is hier niet mogelijk. Daarom wordt hoofdzakelijk ingezet op het vervangen en vergroten van kunstwerken.				
P013	1,4	1,2		
In 2023 zijn al onze data en analyses informatie geworden voor ons zelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau. 😊		<ul style="list-style-type: none"> De 3Di-modellenset boezemcalamiteiten en wateroverlast is gereed. 		
De hydrologische 3Di-modellenset van het oppervlaktewatersysteem is gereed voor ons gehele beheergebied. Ook beschikken we over modellen voor neerslag-, afvoer- en overstromingsberekeningen die worden ingezet voor uiteenlopende beleidsstudies. Met PWN ontwikkelen we een gebiedsdekkend grondwatermodel. Controles op leggerdata zijn opgenomen in de beheerstructuur van de digitale kaartlaag zodat de kwaliteit van de gegevens gewaarborgd blijft. Op het gebied van monitoring gaan we door met het verbeteren van de registratie en verwerking van bestaande meetreeksen. Debietreeksen op belangrijke uitwisselingspunten zijn verbeterd en op enkele locaties zijn metingen uitgevoerd om de berekende inlaten te valideren.				
Prestaties en mijlpalen	Exploitatie	Investeringen		
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P014	15,2	15,5	0,1	0,1

<p>In 2022 beheren we de profielen van onze waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de in het gebied afgesproken aan- en afvoernormen. 😊</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben grotendeels conform het baggerprogramma gebaggerd. • In het nieuwe maaicontract hebben we de uitgangspunten van de kadernota Maaien geïmplementeerd. • De legger wateren is opgesteld. 								
<p>De baggeropgave is lager dan begroot omdat een deel van de waterlopen in het landelijke gebied aan de normafmetingen bleek te voldoen. Het geplande kwaliteitsbaggerwerk in Landsmeer is vervallen omdat uit nader onderzoek is gebleken dat dit geen positieve impact op de waterkwaliteit zou geven. De nieuwe raamovereenkomst maaiwerkzaamheden 2020-2025 is in werking getreden. Ruimte voor groei en het uitvoeringsplan Natuur zijn onderdeel van deze overeenkomst. Biodiversiteit krijgt extra aandacht, zowel bij maaien van de waterlopen als bij baggeren. Voor de legger wateren hebben we een tool ontwikkeld waarmee we de begroeiingsgraad in combinatie met de afvoercapaciteit berekenen. Waar mogelijk creëren we ruimte voor biodiversiteit.</p> <p>De onderhoudsplicht voor de secundaire en tertiaire waterlopen ligt grotendeels bij derden. Met de jaarlijkse schouw controleren we of deze plicht is nageleefd. Tijdens de najaarsschouw zijn 30% minder overtredingen geconstateerd dan vorig jaar. De digitale ondersteuning van de schouw verloopt goed en via een pilot hebben we een eerste aanzet tot satelliet-schouw gedaan. De startnotitie 'Schouw van de toekomst', met thema's die invloed hebben op de schouw zoals klimaatverandering en technologische ontwikkelingen, is opgesteld. De startnotitie wordt in 2021 verder uitgewerkt. Een bestuursvoorstel wordt in het voorjaar van 2022 verwacht.</p>									
<p>Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Exploitatie</th> <th colspan="2">Investerings</th> </tr> <tr> <th>Realisatie</th> <th>Herziene begroting</th> <th>Realisatie</th> <th>Herziene begroting</th> </tr> </thead> </table>	Exploitatie		Investerings		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Exploitatie		Investerings							
Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting						
<p>P015</p>	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>33,2</td> <td>33,4</td> <td>2,0</td> <td>2,0</td> </tr> </tbody> </table>	33,2	33,4	2,0	2,0				
33,2	33,4	2,0	2,0						
<p>In 2022 regelen we de waterpeilen in de waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de afspraken met het gebied (gebiedsnorm). 😊</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben een gebiedsbrede jaarlijkse herziening van de peilbesluiten gemaakt. • We voeren groot onderhoud aan de gemalen uit op basis van het gemalenprogramma. • De bouw van het gemaal Monnickendam is in uitvoering. • We beschikken over een beslissingsondersteunend instrument voor wateroverlast tijdens crisissituaties. • Het haalbaarheidsonderzoek windenergie is opgesteld (begroot: opgeleverd aan het dagelijks bestuur). 								
<p>De Jaarlijkse herziening peilbesluiten 2019, Partiële herziening Monnickendam en Partiële herziening Medemblikersluisweg zijn vastgesteld. De Partiële herziening Burkmeer ligt ter inzage. De voorbereiding van Peilbesluit Wieringen-West, Jaarlijkse herziening peilbesluiten 2020, Partiële herziening Waterberging Vliegveld Bergen en Partiële herziening N241 zijn nagenoeg afgerond. De tienjaarlijkse herziening van de peilbesluiten is nagenoeg afgerond en de dialoog met de provincie over het moderniseren van dit proces is gestart.</p> <p>Dit jaar is een aantal grote nieuwbouw- en renovatieprojecten gestart. Bij enkele daarvan zijn vertragingen ontstaan. Bij de nieuwbouw van gemaal De Poel is vertraging ontstaan door kritiek van de welstandscommissie en de aanwezigheid van de noordse woelmuis. De uitvoering van de renovatie van gemaal Pieter Engel is van start gegaan. Door een latere start van de voorbereiding ronden we de werkzaamheden voor de renovatie van gemaal De Hoelm in 2022 af. In de voorbereiding van de renovatie van gemaal Leemans hebben we vanwege een tijdelijke buitenbedrijfstelling en het effect op het chloridegehalte in het IJsselmeer intensief overleg gehad met PWN en Rijkswaterstaat.</p> <p>De uitvoering van het nieuwe (boezem)gemaal Monnickendam start later doordat de aannemer vertraging heeft opgelopen in de voorbereiding.</p>									

De vernieuwde afkoppelkaart, het beslissingsondersteunend instrument voor wateroverlast tijdens crisissituaties, is begin 2021 opgeleverd. Het afwegingskader om in tijden van calamiteiten op de boezem gefundeerd keuzes te maken over het afkoppelen (een maalstop opleggen) van polders is daarmee actueel. De gewenste sturing bij calamiteiten kan worden gemodelleerd in het 3Di-instrumentarium. De vervolgstap is het verder ontwikkelen van de statische afkoppelkaart naar een systeem waarmee in het geval van calamiteiten direct keuzes gemaakt kunnen worden die zijn onderbouwd met modelberekeningen.

Het haalbaarheidsonderzoek windenergie is opgesteld. In 2021 vervolgen we dit met een onderzoek naar kansrijke locaties voor windenergie op ons grondgebied.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P016		-	-	-	-
Onvoorzien Wateroverlast beperken					
Totaal		56,5	57,0	2,5	4,1

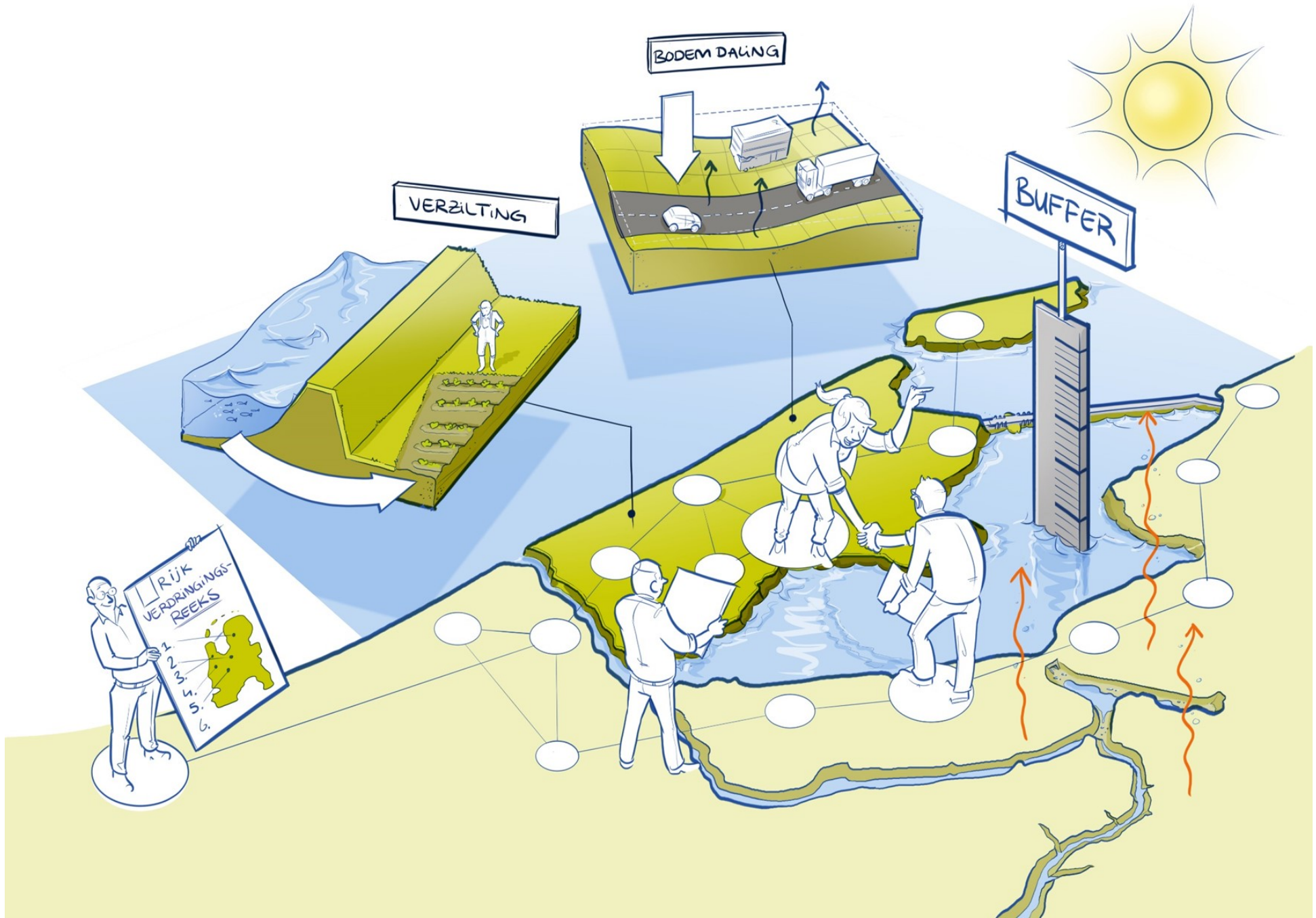
3.3 Risico's Wateroverlast beperken

Status	Risicogebeurtenis	Risicoscore	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Maatregelen
Ongewijzigd	Ontvangen EU-subsidies moeten - deels - worden terugbetaald en/of er moeten boetes worden betaald voor reeds afgeronde projecten van het programma Wateropgave omdat uit aanvullende controles door de subsidieverlener blijkt dat - op onderdelen - niet is voldaan aan de subsidievoorwaarden. De aanvullende controleperiode loopt voor de meeste projecten af in 2021 en voor enkele projecten in 2028.	2	€ 2 miljoen	Politiek/bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> De administratie en dossiervorming van de uitgevoerde projecten zijn zo goed mogelijk ingericht en aangevuld naar de eisen van de subsidieverstrekkers. Bij een aantal projecten waren er zwaarwegende redenen om af te wijken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van HHNK. In lijn met de mogelijkheden binnen dit beleid (artikel 3.9) heeft het dagelijks bestuur de afwijkingen van het standaardbeleid goedgekeurd, waardoor de kans op boetes of terugbetaling geminimaliseerd is.

Gewijzigd	Subsidie voor gemaal Monnickendam wordt niet verstrekt omdat HHNK zijn afspraken met de subsidieverstrekker niet nakomt.	4	€ 3 miljoen	Politiek/ bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> • In het tweede kwartaal 2018 is uitstel aangevraagd aan de subsidieverstrekker. HHNK heeft goedkeuring op het gevraagde uitstel ontvangen. • Bij elke vertraging die de buffer van drie maanden tussen de opleverdatum en de subsidiedeadline verkleint, wordt contact gelegd met de subsidieverstrekker om de mogelijkheden tot verlengen te bespreken. • Voor de in november 2020 opgetreden vertraging brengt de aannemer de consequenties voor de planning in beeld. Indien de planning de termijn van 31-12-2022 overschrijdt vindt overleg plaats over optimalisatie van de herziene planning en wordt contact gelegd met de subsidieverstrekker voor verlenging van de geldigheid.
-----------	--	---	-------------	--------------------------	--

4 Watertekort voorkomen

Zoet water wordt minder vanzelfsprekend en kostbaarder. Door mensen en kennis te verbinden, zorgen we voor uitwisseling van kennis met als doel duurzame en eerlijke verdeling van het beschikbare zoete water. Centraal in deze aanpak staat de Trias Aquatica. Deze bestaat uit zuinig met zoetwater, inzetten en ontwikkelen van 'nieuwe' zoetwaterbronnen en veiligstellen van de duurzame zoetwaterbronnen: het IJssel- en Markermeer.

4.1 Resultaat 1: De zoet grondwatervoorraad is op orde, van goede kwaliteit en wordt duurzaam beheerd

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P017	0,4	0,4	-	0,1
In 2020 werken we efficiënt samen met onze partners in het grondwaterbeheer om onomkeerbare effecten te voorkomen en het duurzaam gebruik van de ondergrond te stimuleren. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben gesproken over 'Perforaties van de bodem', gericht op het voorkomen van verzilting van grondwater (begroot: afspraken gemaakt). 			
We hebben met gemeenten in kwetsbare gebieden gesproken over de verantwoordelijkheden en rollen in het grondwaterdossier en vervolgen dit in 2021. Hiermee vergroten we onder andere de bewustwording over de risico's van bodemperforaties en verzilting. De Omgevingswet biedt een kans om de regulering doelgericht op te pakken.				

4.2 Resultaat 2: Wij werken de Deltabeslissing Zoetwater conform onze Deltavisie en ons Waterprogramma uit via de Trias Aquatica in gebiedsgerichte afspraken en ons beheer

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P018	0,2	0,3	-	-
In 2021 is het zoetwater op een duurzame en eerlijke manier verdeeld, conform de geldende waterakkoorden en verdringsreeks. 😊	<ul style="list-style-type: none"> Onze agenda is ingebracht in de actualisatie van het rapport Waterverdeling Noord-Nederland. Het uitvoeren van een onderzoek om verziltingsbronnen in het boezemsysteem te lokaliseren en te kwantificeren is (vanwege extra werkzaamheden) uitgesteld. Zodra we de mechanismen van verzilting voldoende in beeld hebben, stellen we sturingscriteria op. We hebben een tabel opgenomen op onze website over de waterbeschikbaarheid. 			
We hebben onze belangen over de waterverdeling ingebracht in de actualisatie van de Waterverdeling Noord-Nederland. Dit is de vertaling van de verdringsreeks voor het gehele IJsselmeergebied. Hiermee worden het wateraanbod en de watervraag op een eerlijke manier afgestemd en vervolgens verdeeld.				
Door de extra werkzaamheden, zoals het monitoren, het beoordelen van de beheersmaatregelen en de communicatie met de omgeving vanwege de droge zomer, hebben we het onderzoek naar verziltingsbronnen in het boezemsysteem uitgesteld naar 2021.				

De *quicksan* naar verziltingsbronnen is afgerond en we voeren een verdiepend onderzoek uit naar de bronnen in het grondwater. Zodra we de mechanismen van verzilting voldoende in beeld hebben, stellen we sturingscriteria op.

Een waterbeschikbaarheidskaart heeft geen toegevoegde waarde omdat het landbouwgebruik gedurende het jaar kan verschillen.

De waterbeschikbaarheid is afgeleid van de stappen uit de Strategie Waterverdeling om het onttrekken voor beregning te beperken. Deze volgt de prioritering van de verdringingsreeks. De verdringingsreeks wordt ingezet als wij geen of minder water mogen inlaten vanuit het Markermeer als het peil daar onvoldoende hoog is.

Via het Landbouwportaal en het ontwikkeltraject Boeren Meten Water hebben we het zoetwaterbewustzijn vergroot en zoetwatermaatregelen in de agrarische sector uitgerold.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P019	0,2	0,5	-	-
In 2021 is het voorzieningenniveau uitgewerkt in pilots, samenwerkingstrajecten en in tien prioritaire gebieden met een integrale gebiedsaanpak. 🌱	<ul style="list-style-type: none"> De kadernotitie Verzilting wordt in 2021 opgeleverd (begroot: 2020). We hebben het project Zoete Toekomst Texel ondersteund door onze kennis te delen. 			
<p>Het droge voorjaar en de warme zomer hebben tot een verschuiving in werkzaamheden geleid waardoor de kadernotitie Verzilting medio 2021 wordt opgeleverd. Voorafgaand aan de kadernotitie wordt een feitenrelaas Verzilting opgesteld.</p> <p>In de gebiedsprocessen ruimtelijke adaptatie zijn de onderwerpen verzilting en bodemdaling en de beschikbaarheid, het voorzieningenniveau, van zoetwater in de dialogen opgenomen. Het project Zoete Toekomst Texel is van start gegaan. Daarnaast vormt het Zoet Zout Knooppunt een belangrijk netwerk binnen en buiten onze regio op het gebied van verzilting.</p> <p><i>Bouwsteen: Bodemdaling in veenweiden</i></p> <p>We hebben toekomstscenario's rond bodemdaling verkend. De scenario's dienen als inbreng voor gebiedsprocessen waaronder de Samenwerking in Laag Holland.</p>				
Totaal	0,8	1,2	-	0,1

4.3 Risico's Watertekort voorkomen

Status	Risicogebeurtenis	Risicoscore	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Maatregelen
Ongewijzigd	Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.	2	€ 1,5 miljoen	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van kaders en in beeld brengen van handelingsperspectief. • Het algemeen bestuur heeft de 'Strategie waterverdeling' en 'Waterbesparing en onttrekkingsverboden bij droogte en watertekort' vastgesteld voor de uitvoering van de landelijke verdringingsreeks. De Unie van Waterschappen heeft vorig jaar de aansprakelijkheid bij droogte beschreven. Met het vastleggen van de 'Strategie waterverdeling' is de aansprakelijkheid van HHNK gering.

5 Gezond water

We zorgen voor gezond oppervlaktewater. We nemen maatregelen om een goede, gezonde chemische en biologische waterkwaliteit te realiseren. De doelstellingen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en maatschappelijke wensen bepalen het ambitieniveau. We nemen beheer- en verbeteringsmaatregelen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De afspraken uit het Nationale Waterplan en de Deltavisie geven richting aan de manier waarop we dit doen.

5.1 Resultaat 1: We gaan met onze gebiedspartners voor schoon en gezond water en stemmen samen de eisen en de wensen aan de functies af

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P020	4,2	4,3	1,1	1,1
<p>In 2021 wordt het KRW-maatregelenpakket voor de tweede planperiode (2016-2021) samen met onze gebiedspartners uitgevoerd. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> We hebben 37 km natuurvriendelijke oevers gereed gemeld (begroot: 20). We hebben conform begroting vijf oplossingen voor vismigratieknelpunten gereed gemeld. De derde tranche KRW-maatregelen voor de periode 2022-2027 hebben we aan het Rijk en provincie opgeleverd. De financiering voor het project 'Verbetering natte infrastructuur Noordkop' is in 2021 rond (begroot: 2020). <p>We hebben ruim 37 km aan natuurvriendelijke oevers aangelegd, waaronder circa 10 km in de projecten Beverkoog en Walingsdijk-Schermerdijk. In het Visproject Wieringermeer hebben we een uniek gebied van 17 hectare ingericht met circa 16 km natuurvriendelijke oevers, vispaaiplaatsen en een uitkijktoren. Hiermee zijn zowel de opgave voor de aanleg van 104 km natuurvriendelijke oevers als de opgave om 26 vismigratieknelpunten op te lossen in de tweede planperiode Kaderichtlijn Water 2016-2021 gerealiseerd.</p> <p>Vijf vismigratieknelpunten zijn gereed gemeld, waaronder de gemalen Overtoom, 't Leven en Beetskoog. De nota Visbeleid wordt in 2021 vastgesteld. Als inbreng voor deze nota zijn we een verkenning gestart naar de mogelijkheid om huurovereenkomsten voor visrechten doelgerichter en efficiënter te maken en geeft de heropgerichte Visstandbeheercommissie adviezen.</p> <p>Het concept maatregelenpakket KRW 2022-2027, gericht op het behalen van de waterkwaliteitsdoelen in de 51 gebieden binnen ons beheergebied, is vastgesteld. We leggen het maatregelenpakket gelijktijdig met de provinciale waterkwaliteitsdoelen ter visie. Hierna wordt het pakket opgenomen in het Waterbeheerplan en het Stroomgebiedbeheerplan Rijndelta.</p> <p>We verwachten in 2021 uitsluitel over de resterende benodigde bijdrage van € 5 miljoen voor het project Verbetering natte infrastructuur Noordkop. Om de KRW-doelen te behalen, hebben we externe partijen nodig zoals de agrarische sector. Daarom geven we al enkele jaren vorm aan de subsidieregeling Samenwerken aan Bodem & Water Noord-Holland. Agrarische bedrijven kunnen via het Landbouwportaal subsidie aanvragen voor bovenwettelijke maatregelen die bijdragen aan een gezond en veerkrachtig watersysteem. Eind dit jaar zijn circa 1.425 aanvragen ingediend. De doelstelling dat in 2021 30% van de agrarische bedrijven participeert in het programma is hiermee ruim gerealiseerd. We gaan de doorontwikkeling van dit initiatief verkennen met mogelijke uitbreiding van de thema's en het verwerven van medefinanciering. Daarnaast continueren we onze bijdrage aan Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer, gericht op groenblauwe diensten door de agrarische sector, tot en met 2025.</p>				

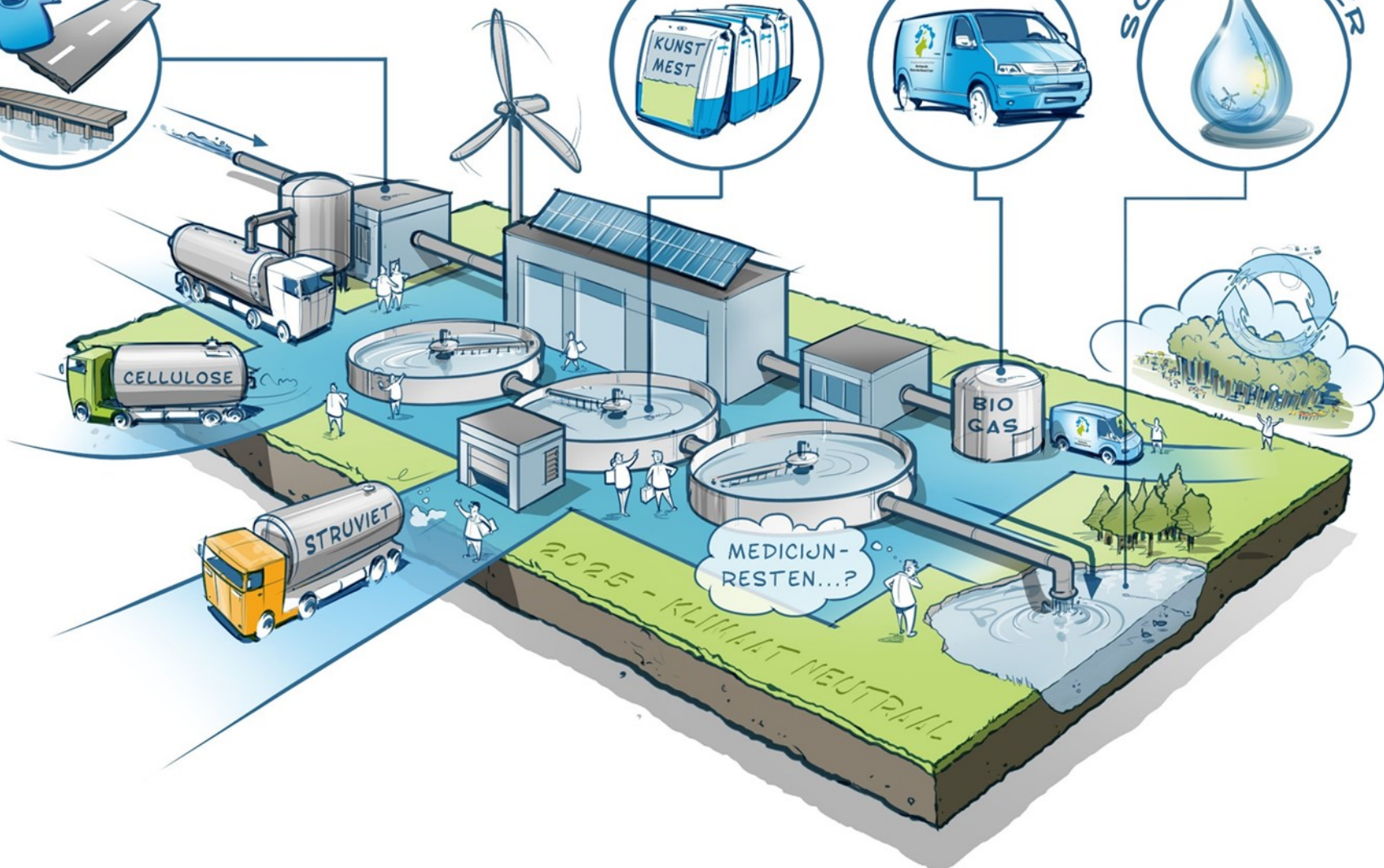

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Exploitatie		Investerings	
		Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P021		4,2	4,1	-	-
<p>In 2023 is de monitoring van de waterkwaliteit efficiënter en werken we met de meest actuele technieken voor de rapportages aan het Rijk en aan de EU, en zijn onze data en analyses informatie geworden voor onszelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau. 😊</p>		<ul style="list-style-type: none"> We hebben de rapportage over de KRW-toestand van onze waterlichamen voor de landelijke EU-rapportages aan het Rijk opgeleverd. We hebben gedurende het zwemseizoen de kwaliteit van het zwemwater bij de officiële zwemlocaties onderzocht en de meetresultaten bij het landelijke zwemwaterportaal en de provincie aangeleverd. 			
<p>De rapportage over de KRW aan de EU is tijdig aangeleverd. Voor de KRW-monitoring is het landelijke protocol vernieuwd.</p> <p>Waterproef heeft ondanks de extra werkzaamheden vanwege de metingen voor het coronavirus in het effluent van de rwzi's, het meetprogramma uitgevoerd en de meetresultaten aangeleverd. Daarnaast hebben we van zeven zwemlocaties nieuwe zwemwaterprofielen opgesteld.</p> <p>We hebben met Waterproef ook gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de analyse van de gewasbeschermingsmiddelen.</p> <p>Door de overgang op het nieuwe informatiesysteem Aquadesk voor waterkwaliteitsgegevens kunnen we ons werk efficiënter uitvoeren. Met andere waterschappen en het Informatiehuis Water werken we verder aan de ontwikkeling van dit datasysteem en ontsluiting van onze data.</p> <p>De oevermonitoring met vrijwilligers is vanwege het coronavirus niet uitgevoerd. Wanneer de maatregelen het toelaten gaan we verder met oevermonitoring en onderzoeken we de mogelijkheden voor burgerparticipatie bij het onderzoeken van de waterkwaliteit.</p>					
Totaal		8,4	8,4	1,1	1,1

5.2 Risico's Gezond water

Status	Risicogebeurtenis	Risicoscore	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Maatregelen
Gewijzigd	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8,5 miljoen	Politiek/bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> Onze calamiteitenorganisatie is actief. In 2019 is, conform het draaiboek Hoogwater, een concept draaiboek opgesteld voor calamiteiten waarbij potentieel (veel) vervuild water of andere stoffen worden geloosd op ons watersysteem, inclusief een overzicht van risicovolle bedrijven.

6 Schoon water

We werken continu aan de beschikbaarheid en het goed functioneren van de waterketen. Elke dag zuiveren we het door mensen geproduceerde en door de gemeenten ingezamelde afvalwater, voor de volksgezondheid en de waterkwaliteit. Zo dragen we bij aan de leefbaarheid van ons gebied. Dit jaar hebben we ongeveer 100 miljoen m³ afvalwater getransporteerd en gezuiverd en 19.000 ton granulaat geproduceerd. Uit het zuiveringsproces hebben we 2.000 ton cellulose en 60 ton struviet teruggewonnen, 3,9 miljoen m³ biogas opgewekt en 670.000 m³ groen gas geproduceerd, dat als brandstof voor een deel van onze auto's wordt gebruikt.

Een circulaire en duurzame waterketen is het uitgangspunt. Het afvalwater bevat waardevolle grondstoffen en energie en is een bron van zoet water. Waar mogelijk halen we deze waarden er tegen aanvaardbare kosten uit. We werken (in afstemming) met de waterketenpartners, de watersysteempartners, kennisinstituten en bedrijven. Met gemeenten en PWN verbeteren we de doelmatigheid in de waterketen.

Er zijn meerdere initiatieven en ontwikkelingen als het gaat om energiebesparing en het opwekken van duurzame energie.

Over het geheel liggen we op koers met de prestaties binnen het effect. De doelen en mijlpalen zijn voor het grootste deel behaald. Een aantal activiteiten is door de coronacrisis in eerste instantie deels opgeschort. Zo zijn er geen open dagen georganiseerd en is het communicatieconcept Zeikrijk stilgelegd totdat festivals weer mogelijk zijn. Op vraagstukken en projecten op het gebied van de circulariteit is minder voortgang geboekt. Juist bij innovatieve projecten is ontmoeten en afstemmen cruciaal. Dit is beperkt mogelijk geweest. Hierin hebben we nieuwe werkwijzen moeten ontwikkelen en dat heeft tijd gekost.

De slibverwerking heeft ook dit jaar onder druk gestaan. Door een strakke sturing op het proces is het uitspoelen van slib voorkomen. Om het totale slibverwerkingssysteem robuust en toekomstbestendig te maken hebben de 21 waterschappen afspraken gemaakt over een gezonde bedrijfsmatige capaciteit en een collectieve incidentencapaciteit.

6.1 Resultaat 1: De waterketen levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van de omgeving

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P058	1,3	1,4	-	-
Samen met ketenpartners en andere stakeholders hebben we in 2023 een continue Waterketenanalyse. 🌱	<ul style="list-style-type: none"> We hebben het Koersdocument Microverontreinigingen vastgesteld. 			
<p>Om de uitdagingen van nu en de toekomst het hoofd te bieden, bekijken we de waterketen in samenhang met de omgeving. We hebben het basiszuiveringsbeeld (BZB) als instrument uitgewerkt. Het BZB is een feitelijke weergave van de huidige situatie van een zuiveringskring en de te verwachten ontwikkelingen. Samen met gemeentelijke plannen leidt dit tot gedeelde inzichten in de toekomstbestendigheid van een zuiveringskring en geven we de uitdagingen van de toekomst een plek. Daarbij maken we gebruik van een afwegingskader bestaande uit drie invalshoeken: de staat van de <i>assets</i>, de ontwikkelingen in de omgeving en onze ambities.</p>				

Een van die ambities is de aanpak van microverontreinigingen. Microverontreinigingen zijn stoffen die niet in het watersysteem thuishoren omdat ze schadelijk zijn voor flora en fauna. Het aanpakken van deze stoffen kan op verschillende manieren, onder andere met een vierde zuiveringstrap. Het bestuur heeft het Koersdocument Microverontreinigingen vastgesteld. Dit is de koers waarlangs we de komende jaren maatregelen uitwerken om de aanwezigheid van schadelijke stoffen in het water te verminderen.

De samenstelling van het afvalwater en de hoeveelheid afvalwater hangen af van de ontwikkelingen in de omgeving. Het beleid over grote lozers is aan herijking toe. We hebben geïnvesteerd in het ontwikkelen van ons eigen beeld hierop om dit volgend jaar met de ketenpartners uit te werken tot een nieuw beleidskader.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P059	0,9	1,2	-	-
<p>Samen met onze partners verhogen we de doelmatigheid in de waterketen door het realiseren van de in het Bestuursakkoord Water vastgelegde afspraken voor 2020. En we maken nieuwe afspraken voor verbreding en verdieping van de samenwerking tot 2025. 😊</p> <p>In het BAW, dat tot 2020 liep, zijn afspraken gemaakt over het verhogen van de doelmatigheid in de waterketen: een hogere kwaliteit tegen lagere kosten en een lagere personele kwetsbaarheid. Met onze ketenpartners zijn we erin geslaagd om in 2020 € 39 miljoen minder uit te geven dan in 2010 was verwacht, dat is € 9 miljoen meer besparing dan was afgesproken. Door de tijdige uitvoering van de afgesproken programma's hebben we naast het verminderen van de uitgaven ook de kwaliteit van het werk in de waterketen verbeterd en de kwetsbaarheid verminderd. Om het succes van deze samenwerking en de doelmatigheid vast te houden, zijn nieuwe afspraken tot 2025 gemaakt. In alle samenwerkingsregio's zijn deze vastgelegd in overeenkomsten die bestuurlijk zijn ondertekend.</p> <p>Een van de speerpunten is 'Beginnen bij de bron'. Schoon water hoeft niet gezuiverd te worden. In het verleden zijn verbeterd gescheiden rioolstelsels aangelegd om te voorkomen dat schoon regenwater naar de rwzi's wordt afgevoerd. We hebben met gemeenten diverse onderzoeken gedaan naar de werking van deze stelsels. De resultaten hiervan en de mogelijkheden tot optimalisatie maken deel uit van de doelmatigheidsinspanningen voor de komende jaren.</p> <p>Door de coronacrisis is op een aantal projecten minder voortgang geboekt dan verwacht, omdat afstemming en bijeenkomsten hierin van belang zijn. Dit zorgt voor € 0,2 miljoen lagere kosten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben de in het BAW afgesproken doelstellingen voor 2020 behaald. • Met meerdere gemeenten hebben we verkend of de werking van verbeterd gescheiden rioolstelsels geoptimaliseerd kan worden. 			

6.2 Resultaat 2: We verwaarden het afvalwater maximaal

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P060	4,1	3,7	7,0	7,1
<p>In 2025 wordt het schone water klimaat- en energieneutraal geproduceerd. De ambities voor de 'verwaarding' van water, energie en grondstoffen worden uitgewerkt in een meerjarig plan. 😊</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben een plan van aanpak opgesteld om de uitstoot van methaan en lachgas te reduceren. • Met HVC hebben we de plannen voor de bouw van een slibdroger in Alkmaar verder uitgewerkt. • De bouw van de Proefzuivering Ge(O)zond Water in Wervershoof is gestart. 			

	<ul style="list-style-type: none"> De Energiefabriek Zaandam is niet volledig in bedrijf en we zijn er niet in geslaagd om 7% meer slib dan in 2018 te vergisten.
<p>Het transporteren en zuiveren van afvalwater en het verwerken van slib kost veel energie. Daarom investeren we in onze ambitie om klimaat- en energieneutraal te zijn in 2025. Op de terreinen van de rwzi's Geestmerambacht en Heiloo zijn zonnepanelen geplaatst. Op de terreinen van de rwzi's Beemster en Wervershoof zijn deze respectievelijk in voorbereiding en in aanbouw. Op de nieuwe werf Eversteoog maken we gebruik van riothermie: warmte uit afvalwater. Bij het zuiveringsproces komt ook methaan en lachgas vrij. We hebben de ambitie om de uitstoot van deze gassen zoveel mogelijk te beperken. Om hiervoor de meest efficiënte maatregelen te treffen is onderzoek nodig. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld.</p> <p>De slibeindverwerking gaat van het (aard)gas los. In Alkmaar bouwt HVC een nieuwe slibdroger op restwarmte. De plannen voor deze nieuwbouw zijn verder uitgewerkt. Inmiddels is bekend dat ook Amstel, Gooi en Vecht/Waternet en Zuiderzeeland zich aansluiten bij HVC. Dit vraagt om een grotere droger, waardoor een nieuwe aanbesteding moest worden gestart. Om de slibdrooginstallatie (SDI) in Beverwijk op termijn te sluiten moet deze losgekoppeld worden van de rwzi Beverwijk. Voor dit complexe project is een voorbereidingskrediet verleend en het bouwteam is gestart.</p> <p>Een van de eerste stappen in de aanpak van microverontreinigingen is de bouw van de Proefzuivering Ge(O)zond Water in Wervershoof waarvoor een uitvoeringskrediet is verleend. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft een bijdrage verleend voor de Ketenaanpak Medicijnresten uit Water. Onderdeel van de Proefzuivering Ge(O)zond Water is een pilot van PWN naar circulair water.</p> <p>Met de Energiefabriek Zaandam vergisten we meer slib. Met het vrijkomende biogas wekken we energie op, die we gebruiken om het afvalwater te zuiveren. De oplevering van dit project is vertraagd door technische problemen met de nieuw geïnstalleerde centrifuge. Het doel om dit jaar 7% meer te vergisten dan in 2018 is daardoor niet behaald.</p> <p>Er zijn meerdere initiatieven en ontwikkelingen als het gaat om energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Of deze inspanningen voldoende zijn om in 2025 klimaat- en energieneutraal te zijn, is niet zeker.</p> <p>De plannen voor de vernieuwing van de rwzi's Oosthuizen en Wieringen zijn afgerond. In beide gevallen is gekozen voor Nereda®: een energiezuinige, modulair te bouwen zuiveringstechniek. De rwzi Wieringermeer nemen we mee in het meerjarige renovatieplan. Met andere waterschappen wordt verkend of superkritisch vergassen ook kan worden benut voor het verwerken van zuiverings-slib. Met de gemeente Texel is verder gewerkt aan de plannen om zuurstof en waterstof te produceren voor de energietransitie. Op termijn kan zuurstof worden gebruikt voor de verdergaande verwijdering van microverontreinigingen op de rwzi Eversteoog.</p>	

6.3 Resultaat 3: De bedrijfsvoering is toekomstbestendig

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P061	21,7	21,5	5,6	6,6
In 2025 is het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen risicogestuurd. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We zijn gestart met het op programmatische wijze invulling geven aan de renovatie van de zuiveringen. Belangrijk onderdeel daarvan is het vervangen van de elektrische installaties op vijf zuiveringen. We zijn gestart met de rwzi Katwoude. 			

- Het procesautomatiseringssysteem van vier rwzi's is vervangen (begroot: één).

Onze *assets* zijn van respectabele leeftijd en vragen de komende jaren veel onderhoud. Hiervoor hebben we een meerjarig renovatieplan opgesteld. Er zijn meerdere werkzaamheden in voorbereiding en in uitvoering, waaronder de vervanging van de elektrische installatie op de rwzi Katwoude en de blowers en de beluchtingsplaten op de rwzi Geestmerambacht. Dit heeft een positief effect op het energieverbruik van de rwzi. Verder is de slibgistingstank op de rwzi Beverwijk leeggehaald, schoongemaakt en opgeknapt.

De procesautomatisering van de rwzi's Eversteekoog, Wervershoof, Stolpen en Beverwijk is vervangen.

Het risicogestuurde onderhoud van onze *assets* is verder uitgewerkt. Op basis van voortschrijdend inzicht is de langetermijnplanning voor de vervanging van de persleidingen doorgerekend. Ook zijn de gebruikers en beheerders van het *assetmanagement* softwaresysteem opgeleid en is het sturen op kritieke prestatie-indicatoren (KPI) ontwikkeld. Daarom werken we aan het flexibeler maken van het systeem. Bij de nieuwbouw van de rwzi's Oosthuizen en Wieringen vormt dit een expliciet onderdeel.

We hebben dit jaar te maken gehad met zestien persleidingbreuken. Het grootste deel in kleine leidingen van 45 jaar en ouder die door zetting of fouten in de oorspronkelijke aanleg kapot gingen. In drie gevallen is de breuk veroorzaakt door handelingen van derden op of nabij de leiding.

De investeringsuitgaven aan renovatie rwzi's zijn lager. Dit komt doordat de werken eerst geïnspecteerd moesten worden voordat ze konden worden uitgevoerd.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P062	48,3	49,0	2,3	1,5

Dagelijks sturen we op de minimalisatie van onze emissies naar de omgeving op basis van vastgestelde ambities en wettelijke eisen. In 2023 doen we dit voor het gehele gebied op uniforme wijze. 😊

- We hebben het uitspoelen van slib voorkomen en het storten van granulaat is tot een minimum beperkt gebleven.
- Het verbruik van elektrische energie op de rwzi's is met 1% verlaagd ten opzichte van 2018 (begroot: 3%).

Het voldoen aan wet- en regelgeving en aanvullende ambities is de basis van de dagelijkse procesvoering op de rwzi's. Bij het transporteren en zuiveren van afvalwater en het verwerken van het zuiveringsslib komt geur en geluid vrij en wordt het effluent op het oppervlaktewater geloosd. In het proces worden chemicaliën en energie gebruikt. We streven ernaar onze milieubelasting zo laag mogelijk te houden.

De landelijk beschikbare capaciteit voor slibeindverwerking staat nog altijd onder druk. Problemen in de eindverwerking kunnen leiden tot ongewenste uitspoeling van slib op de rwzi's. Door een strakke sturing op het zuiveringsproces zijn we erin geslaagd uitspoeling te voorkomen. Wel moest bij de bio-energiecentrales (BEC) een kleine hoeveelheid granulaat worden gestort. Alle 21 waterschappen hebben zich gecommitteerd aan een landelijk plan voor een robuuste en duurzame slibeindverwerking. In dit plan zijn afspraken gemaakt over een gezonde bedrijfsmatige capaciteit en een collectieve incidentencapaciteit.

Het is niet gelukt om het verbruik van elektrische energie op de rwzi's met 3% te verlagen ten opzichte van 2018. Mede omdat 2020 een nat jaar is geweest (met aanvoer van veel regenwater), hebben we een verlaging van slechts 1% gerealiseerd. De gunstige effecten van de renovatie en de verbouwing van de rwzi's Alkmaar en Zaandam-Oost zijn wel zichtbaar. Hier is minder elektriciteit verbruikt dan in 2018. Er zijn proeven gedaan met gistingstijden om de energie-efficiëntie in de sliblijn verder te verbeteren. Bij het vervangen van installatie-onderdelen wordt gekozen voor een balans tussen energiezuinigheid en het gewenste procesresultaat.

We streven naar een centrale en uniforme aansturing van de rwzi's in het gehele gebied. Het zuiveren van afvalwater is een continu proces waarvoor afstemming tussen procesbeheerders en *assetmanagement* cruciaal is. We hebben ons hierin verder ontwikkeld en geprofessionaliseerd. Vanuit de verbouwde regiekamer op de rwzi Alkmaar voeren we de operationele regie op het gehele gebied.

We vervangen niet alleen de procesautomatiseringssystemen van de rwzi's maar investeren ook in het verbeteren van de procesautomatisering. Data worden steeds belangrijker en dragen bij aan de efficiëntie en effectiviteit van ons werk.

De lagere kosten zijn onder meer het gevolg van het niet te hoeven vervangen van de geurfilters op twee rwzi's (€ 0,2 miljoen) en een besparing op de licenties vanwege de voorspoedige vervanging van de procesautomatisering (€ 0,1 miljoen). Verder hebben we nog € 0,4 miljoen aan diverse lagere kosten.

De hogere investeringsuitgaven komen door doorgeschoven werkzaamheden van rwzi Alkmaar en het amoveren van het rioolgemaal Hoorn die dit jaar zijn afgerond.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P026 Onvoorzien Schoon water	-	-	-	-
Afronding	-	-0,2	-	-
Totaal	76,3	76,6	14,9	15,2

6.4 Risico's Schoon water

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Maatregelen
Ongewijzigd	De HVC doet een beroep op de garantstelling door HHNK voor de investeringen in de afvalverwerking.	2	€ 1,5 miljoen	Politiek/bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> Bestuurder neemt deel aan aandeelhoudersvergaderingen. Daarnaast vindt periodiek ambtelijk overleg plaats, minimaal zes keer per jaar.
Ongewijzigd	Gedurende langere tijd niet meer kunnen verpompen van afvalwater.	4	€ 2 miljoen	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> Noodcontracten met transporteur en aannemer Onderhoud op basis van <i>assetmanagement</i> Uitvoeren inspectieprogramma Noodstroomvoorziening in eigendom Brandmeldinstallatie

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Maatregelen
Ongewijzigd	Uitvallen van verouderde procesautomatisering.	9	€ 0,5 miljoen	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> De procesautomatisering van alle rwzi's wordt vervangen. In 2023 zijn alle rwzi's omgebouwd. Over het operationeel houden van de 'oude' procesautomatisering gedurende de ombouwperiode zijn afspraken gemaakt met de leverancier. Er zijn maatregelen genomen om <i>hacking</i> tegen te gaan.
Ongewijzigd	Gedurende lange tijd niet meer kunnen drogen van het zuiveringslib door uitval van de SDI	6	€ 4 miljoen	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> Preventief onderhoud intensiveren Inspecties uitvoeren Reserveonderdelen op orde houden Achtervang via HVC Versterkte samenwerking met andere waterschappen en eindverwerkers
Ongewijzigd	Verwerking van het granulaat stagneert door storingen bij eindverwerkers of onvoldoende afzetmogelijkheden	9	€ 1 miljoen	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> De HVC heeft contracten afgesloten met BEC-installaties in Europa. HVC heeft een stortonthefing. Gesprekken met het ministerie over een landelijke calamiteitenregeling zijn gestart.

Vervallen risico's ten opzichte van de jaarstukken 2019

Risico	Argumenten
Lichamelijk letsel bij medewerkers en/of derden tijdens onderhoud/repairatie van Individuele behandeling afvalwater (IBA's).	Het aanpassen van de IBA's is zover gevorderd dat de kans op lichamelijk letsel is afgenomen tot een heel laag niveau. Daarom is het risico vervallen.

7 Veilige (vaar)wegen

In onze visie op het wegenbeheer hebben we vastgelegd dat dit geen kerntaak van het hoogheemraadschap is. We dragen het beheer van de wegen daarom over aan de gemeenten. Zolang we nog wegen beheren doen we dit conform het vigerende beleid en stellen we de verkeersveiligheid voorop.

We voeren het vaarwegbeheer uit volgens de overeenkomst met de provincie Noord-Holland. Waar mogelijk combineren we dit met onze eigen activiteiten in het watersysteem.

7.1 Resultaat 1: HHNK is op termijn geen wegbeheerder meer

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P027	2,0	1,9	-	-
<p>Uiterlijk in 2025 hebben we alle wegen aan gemeenten overgedragen. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> De onderzoeken naar de wegenoverdracht zijn opgestart. We hebben een bestuurlijk besluit genomen over de wegenoverdracht aan de gemeente Schagen. De bestuurlijke besluitvorming over de wegenoverdracht aan de zeven West-Friese gemeenten is vertraagd. <p>De wegen in de gemeenten Schagen en Oostzaan zijn per 1 januari 2021 overgedragen. Het proces met de zeven West-Friese gemeenten is vertraagd doordat deze gemeenten werken aan een samenwerkingsverband en omdat het om een aanzienlijk aantal km wegen gaat. Ook heeft de coronacrisis voor vertraging gezorgd. We hebben afgesproken dat de bestuurlijke besluitvorming in 2021 plaatsvindt. De feitelijke overdracht vindt plaats per 1 januari 2022 en 1 januari 2023. We liggen op koers om de doelstelling, om alle wegen in 2025 over te dragen, te halen.</p>				

7.2 Resultaat 2: Onze wegen zijn verkeersveilig, rijdbaar, ingepast in het landschap en dragen bij aan de bereikbaarheid

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P057	12,3	11,2	2,8	3,5
<p>Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het vigerende wegenbeleid. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> De vervanging van de Engewormerbrug is vertraagd en die van de Kwadijkerbrug is gestart. We hebben de procesverbeteringen doorgevoerd in <i>assetmanagement</i>. De overdracht van de dijkwegen in Bergen is vertraagd. We hebben de wegenoverdracht in de gemeente Schagen geïmplementeerd. De wegenoverdracht in de zeven West-Friese gemeenten is door de vertraging in de bestuurlijke besluitvorming niet afgerond. <p>Door de planning van de aannemer is de vervanging van de Engewormerbrug vertraagd. De vervanging van de Kwadijkerbrug is na het vaarseizoen gestart.</p>				

De aanbevelingen voor procesverbeteringen vanuit de inventarisatie op *assetmanagement* zijn uitgevoerd. Een onderdeel hiervan is een audit van het onderhoudsproces waardoor het proces herleidbaar is.

Door beperkte capaciteit bij de gemeente Bergen is de overdracht van de dijkwegen vertraagd. De planning voor de overdracht is bijgesteld naar het eerste kwartaal van 2021. De bestuurlijke besluitvorming van de wegenoverdracht in de zeven West-Friese gemeenten is vertraagd (P027). Hierdoor start de afronding later.

Zowel de wegen in de gemeente Schagen als in de gemeente Oostzaan zijn overgedragen.

De exploitatiekosten zijn € 1,1 miljoen hoger door onverwachte kosten van groot en klein onderhoud door complexiteit in het werk en onvoorziene omstandigheden. Dit wordt mede veroorzaakt door de overdracht van de wegen. De investeringsuitgaven zijn lager doordat het werk aan de Engewormerbrug uitloopt.

7.3 Resultaat 3: We voldoen aan de afspraken met de provincie rond vaarwegbeheer

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P030	0,6	0,8	-	-
We voeren voor de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit. 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben de vervanging van de Haukesschutsluis voorbereid en hierover afspraken gemaakt met de provincie. 			
De intentieovereenkomst voor de vervanging van de Haukesschutsluis met de provincie is getekend.				
P031 Onvoorzien Veilige (vaar)wegen	-	-	-	-
Afronding	-	-	-	-
Totaal	14,9	13,9	2,8	3,5

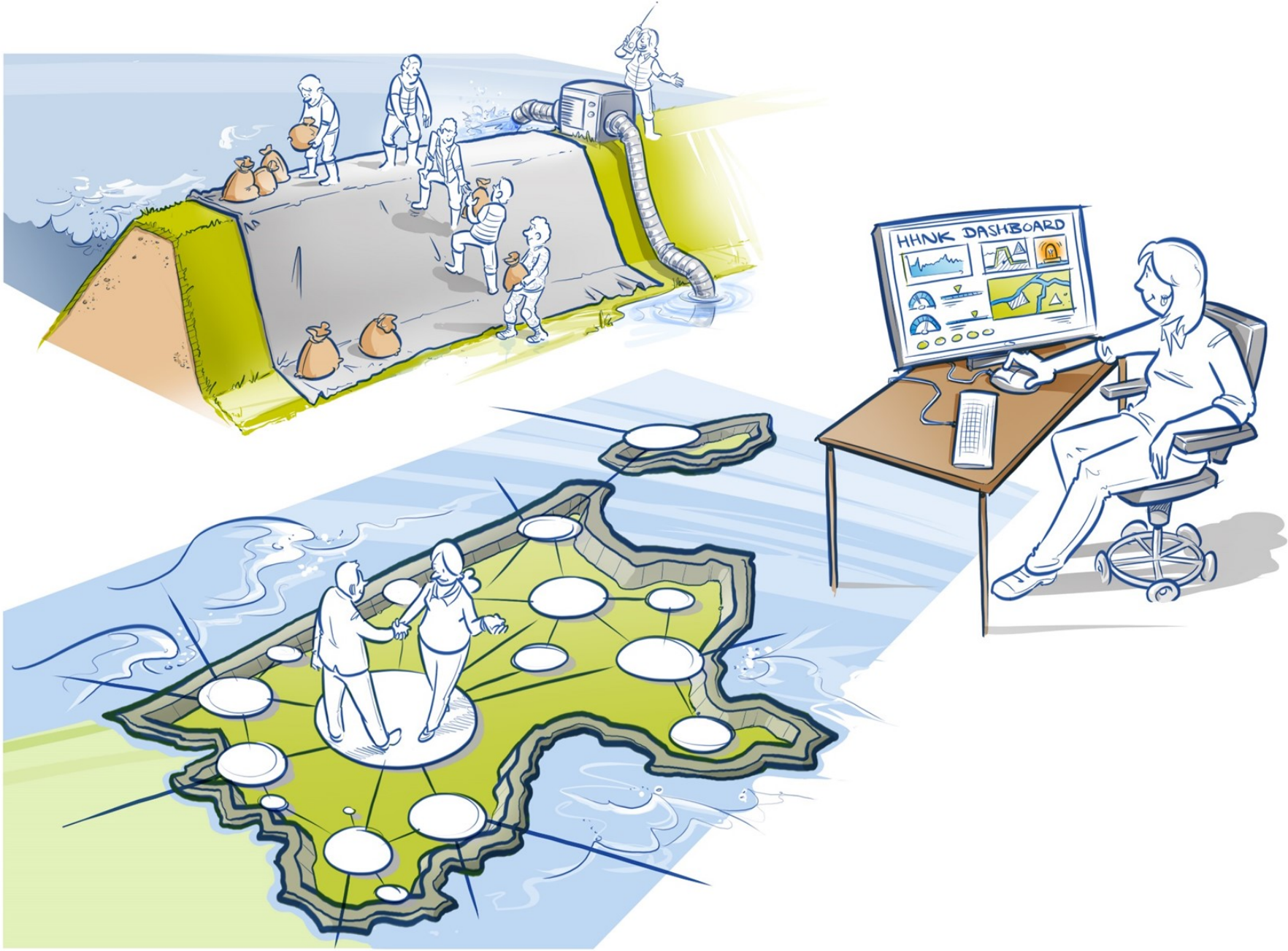
7.4 Risico's Veilige (vaar)wegen

Dit effect heeft geen risico's met een risicoscore 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen.

Vervallen risico's ten opzichte van de jaarstukken 2019

Risico	Argumenten
Bij de overdracht van de wegen aan gemeenten slagen we er niet tijdig in om de (personeels)kosten (frictiekosten) net zo snel af te bouwen als de opbrengsten (wegenheffing en Wet Herverdeling Wegen).	Het risico vervalt omdat de benodigde personele afbouw is verwerkt in het SPP en eventuele frictiekosten voor de overdracht van de wegen kunnen worden betaald uit de bestemmingsreserve wegenbeheer.

8 Crisisbeheersing

Ons werk is erop gericht om een crisis te voorkomen. Wel moeten we voorbereid zijn voor als het een keer misgaat. Onze omgeving vraagt dat wij 24/7 beschikbaar zijn en adequaat handelen bij incidenten en calamiteiten die onze taken raken. Dat is onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De inzet van de crisisbeheersingsorganisatie (CBO) verschilt per gebeurtenis. Een wateroverlastcrisis door veel neerslag vraagt om anders handelen dan een waterveiligheidscrisis. Het uitgangspunt is altijd hetzelfde: een deskundige, snelle en zichtbare CBO die wordt herkend en gewaardeerd door onze omgeving en partners.

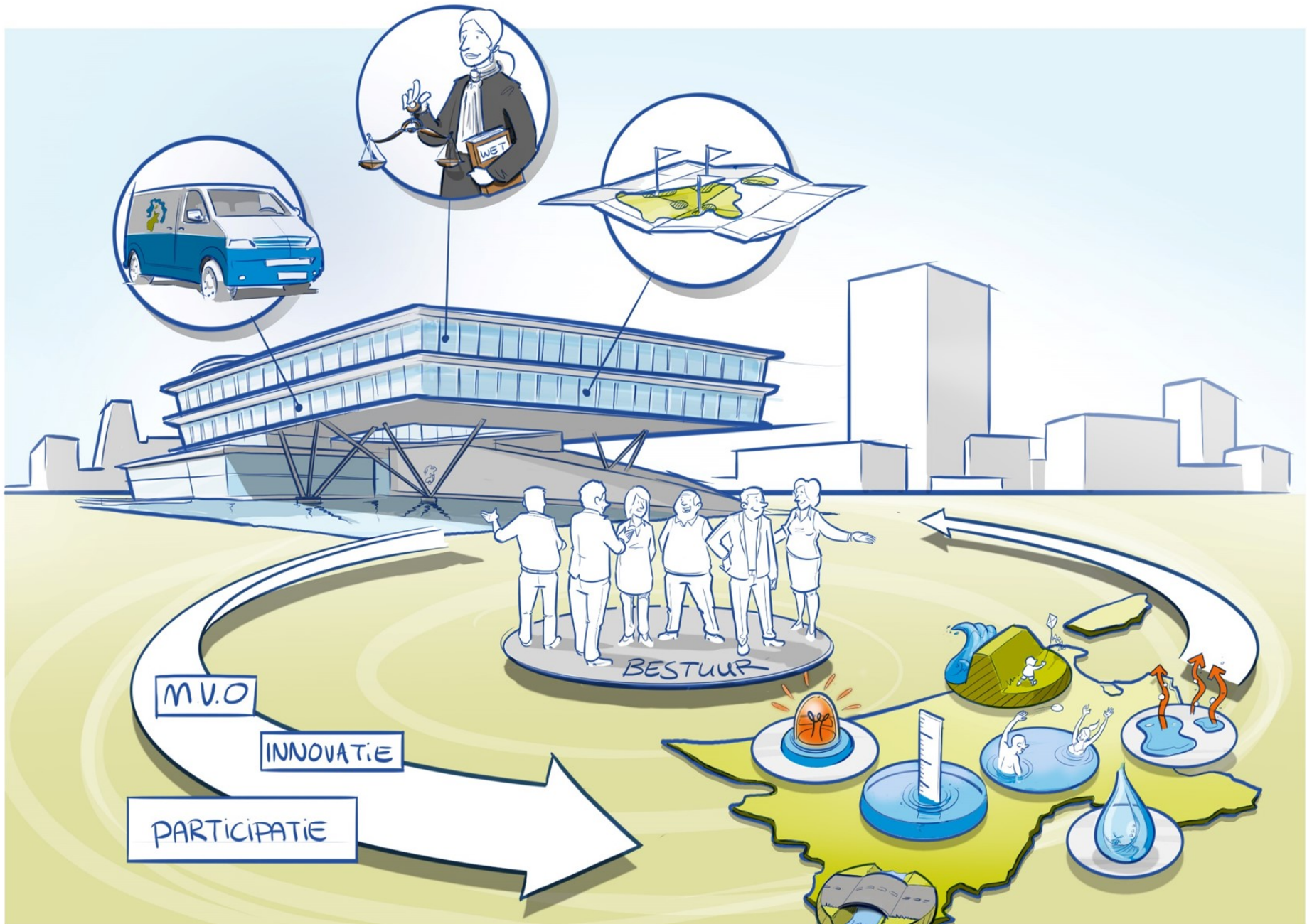
8.1 Resultaat 1: Voorkomen en beheersen

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P055	1,3	1,3	-	-
<p>Samen met onze netwerkpartners bereiden we ons voor, zodat we adequaat handelen bij een (dreigende) crisis met maatschappelijke gevolgen. 😊</p> <ul style="list-style-type: none"> De interregionale multidisciplinaire oefening is uitgesteld naar 2022. De voorbereiding is gestart. De evacuatiestrategieën per watercrisisscenario zijn niet opgeleverd. Het crisisinformatiedashboard is deels operationeel. <p>Bij onze netwerkpartners, met name de veiligheidsregio's, lag de focus dit jaar begrijpelijkerwijs op de acute gezondheidszorg en niet op waterveiligheid. De oefening is daarom uitgesteld naar 2022.</p> <p>Voor de evacuatiestrategieën per watercrisisscenario hebben wij de benodigde waterinformatie aangeleverd en zijn de veiligheidsregio's aan zet. Door de coronacrisis zijn de evacuatiestrategieën dit jaar niet afgerond.</p> <p>De informatievoorziening heeft vertraging opgelopen door technische knelpunten bij het ontsluiten van data. Hierdoor is het crisisinformatiedashboard niet volledig operationeel. Het dashboard droogte-informatie is door een tijdelijke oplossing wel beschikbaar.</p> <p>Het Crisisbeheersingsplan en het Meerjaren Opleiden-Trainen-Oefenen-plan zijn geactualiseerd. Een groot deel van het Opleiden-Trainen-Oefenen-jaarplan 2020 is door de coronacrisis niet gerealiseerd. Wel hebben we als CBO veel praktijkervaring opgedaan tijdens de coronacrisis. Ook hebben we een <i>e-learning</i> en een <i>serious game</i> over overstromingsscenario's ontwikkeld.</p>				
Totaal	1,3	1,3	-	-

8.2 Risico's Crisisbeheersing

Dit effect heeft geen risico's met een risicoscore 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen.

9 Bestuur en Organisatie

De coronacrisis laat zien hoe inventief, veerkrachtig en efficiënt we als organisatie zijn. Het werk is grotendeels doorgegaan en waar nodig zijn we op zoek gegaan naar een andere manier van werken. Sinds half maart werken onze kantoormedewerkers zoveel mogelijk thuis. Veel aandacht is uitgegaan naar de fysieke en geestelijke gezondheid van onze medewerkers. Zo zijn onder andere stresscoaches ingezet, werkplekadvisen gegeven en bureaustoelen beschikbaar gesteld. Om het grote aantal thuiswerkers te kunnen ondersteunen, hebben we de ICT-functie verder versterkt. Dankzij een noodwet konden we de bestuurlijke besluitvorming digitaal voortzetten. Ook hebben we diverse themasessies digitaal georganiseerd.

We hebben afscheid genomen van een lid van het dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur heeft daarom een nieuw lid van het dagelijks bestuur benoemd. De dijkgraaf is herbenoemd voor een periode van zes jaar.

De publiekscampagnes hebben een ander karakter gekregen dan in voorgaande jaren. De fysieke evenementen zijn vervangen door een digitale campagne. Hiermee werken we verder aan het vergroten van het waterbewustzijn. In het najaar is bij de start van het stormseizoen de landelijke Waterbazencampagne van start gegaan. We hebben een regionale doorvertaling gemaakt die aansluit bij de leefwereld van de inwoners van ons beheergebied. Zij erkenden het werk van ons waterschap met een 7,6 in het driejaarlijkse reputatieonderzoek.

Rekening houdend met de coronamaatregelen hebben we de samenwerking gezocht met onze omgeving en partners en zijn we begonnen met het opstellen van een nieuw Waterbeheerprogramma.

9.1 Resultaat 1: Een democratisch gekozen bestuur dat in overleg met omgeving acteert

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P065	19,6	21,6	-	-
Taakuitoefening bestuur en organisatie <ul style="list-style-type: none"> De voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet hebben we herzien naar aanleiding van het uitstel van de inwerkingtredingsdatum. Het Klimaat- en energieprogramma (KEP) is geëvalueerd en bijgesteld om de doelstelling, in 2025 CO₂- en energieneutraal, te behalen. De visie op biodiversiteit is vastgesteld. We hebben acht watererfgoedobjecten opengesteld voor publiek (begroot: twaalf). 	De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022 en hierdoor hebben we de planning van de implementatie aangepast. We hebben voortgang geboekt in het voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Eén van de verplichtingen is dat we bij de inwerkingtreding een Waterschapsverordening hebben vastgesteld. Ook hebben medewerkers trainingen gevolgd waarin zij met elkaar in gesprek zijn gegaan over omgevingsgericht werken. Het opstellen van beleid rondom burgerparticipatie en het inrichten van een burgerparticipatiefonds is door de coronacrisis en het uitstel van de Omgevingswet vertraagd.			

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
<p>We hebben de evaluatie van het KEP vastgesteld. Hieruit blijkt dat we de doelstellingen kunnen behalen als we inzetten op het opwekken van duurzame energie met wind. Op de werven Zwaagdijk en Kwadijk zijn de tankplaatsen van blauwe diesel voorzien. Ook is het mogelijk om blauwe diesel te tanken bij meerdere tankstations langs de wegen. Hierdoor rijden onze dieselauto's op 100% niet-fossiele brandstof. Dit betekent dat we de doelstelling om 50% van ons wagenpark in 2023 op niet-fossiele energie te laten rijden hebben behaald. Op het hoofdkantoor en de werven zijn diverse energiebesparende maatregelen getroffen, zoals de inzet van binnenzonwering dat 90% van het zonlicht, en daarmee warmte, reflecteert. Hierdoor besparen we op energie van de koelsystemen. De nieuwe duurzame werf Everstekooig is opgeleverd.</p> <p>De HHNK Visie op Biodiversiteit is in december vastgesteld. Deze visie werken we verder uit in concrete maatregelen en doelen op lokaal- en assetniveau.</p> <p>Door de beperkende coronamaatregelen konden we onze watererfgoedobjecten niet fysiek openstellen. We hebben acht objecten digitaal onder de aandacht gebracht met vlogs, artikelen en boeken.</p> <p>Als gevolg van de coronacrisis is minder werk verricht aan externe communicatie zoals campagnes, open dagen en educatie. Hierdoor zijn de kosten € 1,5 miljoen lager. Daarnaast € 0,3 miljoen lagere kosten voor externe onderzoeken, het watersymposium en bestuursondersteuning. Tot slot € 0,2 miljoen hogere opbrengst in de dwanginvordering.</p>				

9.2 Resultaat 2: Een moderne organisatie die efficiënt, effectief en rechtmatig handelt

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P066	41,6	39,8	5,5	5,7
Ondersteuning bestuur en organisatie 😊	<ul style="list-style-type: none"> We hebben 27 participatiebanen gerealiseerd (begroot: 26). De technische aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet is gerealiseerd. <p>We hebben stappen gezet om bij te dragen aan een inclusieve arbeidsmarkt, specifiek door het inzetten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We hebben 27 participatiebanen gerealiseerd en daarmee het quotum van 26 participatiebanen behaald. De schoonmaak van het hoofdkantoor wordt verzorgd door een bedrijf met medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt en we hebben een pilot gedraaid met sociale groenbedrijven in ons werkgebied voor het groenbeheer op verschillende zuiveringen en de SDI.</p> <p>We zijn technisch aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Zodra de landelijke voorziening gereed is, gaan we testen en eventuele aanpassingen doorvoeren.</p> <p>De overige resultaten worden toegelicht in hoofdstuk 17 (Bedrijfsvoering).</p> <p>Voor € 1,2 miljoen zijn de kosten hoger door meer ICT-werkzaamheden. Als gevolg van de coronacrisis is veel werk verricht aan een goed werkende thuiswerkomgeving die het hele jaar beschikbaar is geweest. Daarnaast was de inzet groter voor ICT-ondersteuning en het uitrollen en onderhouden van software en applicaties. Verder zijn de kosten € 0,3 miljoen hogere voorinzet voor de nazorg van de implementatie van het financiële systeem en € 0,3 miljoen diverse hogere kosten.</p>			

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
P063	77,4	77,7	-	-
Personeelslasten 😊				
Het verschil in de personeelskosten komt met name doordat we € 0,4 miljoen hogere personeelsopbrengsten hebben gerealiseerd. Dit betreffen baten in verband met uitleen van personeel en vergoeding voor ziekte.				
P051	-110,0	-107,1	-	-
(Dekking) overhead 😊				
Dekking overhead (opbrengst) is het resultaat van het doorbelasten van de uren van afdelingen naar effecten. De opbrengst is hoger doordat er meer productieve uren zijn gemaakt binnen de andere effecten. HHNK-breed is het saldo van de uren neutraal.				
P054 Onvoorzien Bestuur en Organisatie	-	-	-	-
Subtotaal	28,6	32,0	5,5	5,7

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie		Investerings	
	Realisatie	Herziene begroting	Realisatie	Herziene begroting
Waterschapsbelasting (zie hoofdstuk 13)	-230,9	-229,8	-	-
Algemene reserves	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	-1,9	-1,9	-	-
Afronding	-	-	-	-
Totaal	-204,2	-199,7	5,5	5,7

9.3 Risico's Bestuur en Organisatie

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Maatregelen
Ongewijzigd	De werkelijke netto-belastingopbrengst wijkt meer dan 2% af t.o.v. de begroting of meer dan 1% ten opzichte van de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	4	€ 4 miljoen	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse analyse op trends; ontwikkeling maatstaven. • Maandelijks analyse (begroot-werkelijk) en prognose. • Externe bronnenbenadering in jaarrekeningscyclus. • Administratieve organisatie / interne beheersing op orde gebracht. Monitoren van uitvoering controles. • Maandelijkse aansluiting tussen belastingsysteem en financieel systeem wordt gemaakt. • Procesbeschrijvingen worden periodiek geactualiseerd. • Monitoring van de verwerking van de gegevens uit de bronadministraties.
Gewijzigd	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2,5 miljoen	Juridisch/wettelijk	De betwiste voorwaarden worden in goed overleg met de erfpachter bijgesteld en verrekend.

Deel 2 – Verplichte paragrafen

Helga van Leur en Peter Glas op de digitale informatiemarkt klimaatadaptatie

10 Bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk gaan we nader in op ontwikkelingen in de bedrijfsvoering.

Personeelsbeleid

Dit jaar stond in het teken van de coronacrisis en de uitwerking die de pandemie heeft gehad op onze medewerkers en bedrijfsprocessen. We zijn zoveel mogelijk doorgedaan met onze plannen, maar merken dat prioriteiten langzaam zijn verschoven door het aanhouden van de crisis en de verscherping van de getroffen maatregelen. We hebben hier veel van geleerd en laten dat zien door wendbaar binnen de nieuwe realiteit en beperkingen ons werk te doen. De adviezen en richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) zijn leidend om ieders veiligheid te waarborgen. Tegelijkertijd zien we dat het veel van onze mensen vergt, waardoor we een pakket van maatregelen hebben genomen om het thuis en online-werken zo goed als dat gaat mogelijk en werkbaar te maken.

Op 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking getreden. Alle bestaande regelingen zijn herzien en opgenomen in een nieuw personeelshandboek. Met opleiden en het creëren van bewustzijn is de overgang naar het privaatrecht soepel verlopen.

De arbeidsmarkt blijft krap en bepaalde functies zijn lastig in te vullen, vooral in de techniek en ICT. Ondanks de crisis is de positie van HHNK op de arbeidsmarkt sterker geworden. We worden gezien als een aantrekkelijke werkgever in ons werkgebied, met inhoudelijk interessant en uitdagend werk en een bepaalde mate van zekerheid. We slaagden er in om voldoende kwalitatief (en jong) personeel aan te trekken.

We hebben onze maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen om deelname aan het arbeidsproces voor iedereen te stimuleren (Quotumwet). We bieden een duurzame werkplek aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Om de uitstroom van pensioengerechtigde medewerkers op te vangen, blijven we in contact met opleidingsinstituten. We hebben ingezet op strategische samenwerking met verschillende hogescholen en technische opleiders. Ondanks de beperkingen hebben we stageplaatsen en traineeships aangeboden met de intentie om geschikte kandidaten in dienst te nemen. Zo hebben we kunnen zorgen voor een pool van jong talent. Ook hebben we ingezet op meester-gezelconstructies.

We bieden onze medewerkers de ruimte om te leren en zich te ontwikkelen. Via een digitaal programma met ruim honderd trainingen stimuleren we competentieontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Het stimuleren van vakmanschap en verbetering continueren we met het verder uitwerken van drie loopbaanpaden 'projectleider', 'beleid en advies' en 'manager'.

Dit jaar stond het thema veiligheid meer dan ooit op de agenda. Voor het eerst is meegedaan aan de landelijke Week van de Veiligheid. In deze week is onze veiligheidscampagne gelanceerd met de slogan: We werken veilig of we werken niet. Deze draaide niet alleen om fysieke veiligheid, maar ook om sociale veiligheid en informatieveiligheid. De VeiligWerk app is inmiddels door ruim 400 medewerkers geïnstalleerd. Omdat thuiswerken de norm is geworden, hebben 150 medewerkers een werkplekadvisegesprek gevoerd met onze arbodienst IDEO. Ook zijn voorzieningen getroffen ten behoeve van stressontlasting.

Informatisering, inclusief informatieveiligheid

Voor de CBO hebben we het Waterbeeld verder ontwikkeld. Dit biedt de CBO mogelijkheden om met actuele informatie vanaf de kaart van ons gebied snel besluiten te nemen.

We zijn aangesloten op de Generieke Digitale Infrastructuur van de overheid en maken daarbij gebruik van landelijke voorzieningen. We leveren ook onze bijdrage met geografische informatie van

ons gebied. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet is zover gereed als mogelijk. Zodra de landelijke voorziening gereed is, zullen we dat in samenhang hiermee testen.

In 2020 zijn we gestart met de implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). We hebben de benodigde rollen voor informatieveiligheid en privacy beschreven en we zijn gestart met het uitvoeren van risicoanalyses op onze informatiesystemen. Daarnaast hebben we een managementsysteem geïmplementeerd om de voortgang van de implementatie van de BIO en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te kunnen volgen. Dit is een project dat nog een aantal jaren zal duren.

We komen in de fase van het implementeren van concrete maatregelen. Om veilig met onze informatie te (blijven) werken is het nodig de bemensing, de systemen en onze procedures op peil te houden en processen aantoonbaar vast te leggen.

We werken blijvend aan de bewustwording van onze medewerkers door middel van een *e-learning*. Ook is in de Week van de Veiligheid aandacht besteed aan het aspect informatieveiligheid.

Huisvesting en materieel

In 2020 is de verkoop van ons vastgoed in Petten ingezet en tegen de verwachting in niet afgerond. Het verkooptraject loopt verder in 2021. De verkenning voor het afstoten van de werf op Texel is gestart. De nieuwe duurzame werf Everstekoog op Texel is voltooid en in gebruik genomen.

De maatregelen uit het klimaatakkoord hebben als leidraad gediend voor verdere verduurzaming van onze huisvesting en ons materieel. We hebben zonnepanelen geplaatst, energiebesparende maatregelen getroffen en oud materieel vervangen door duurzaam materieel.

Door de coronacrisis is het concept 'Het Nieuwe Samenwerken' niet afgerond. Omdat we nog niet weten hoe het kantoorconcept eruitziet na de crisis, hebben we de geplande investeringen opgeschort. We bereiden een visie op het werken op kantoor na de coronacrisis voor.

Werk Everstekoog bereikt het hoogste punt

Het onderzoek naar het aanpassen van de fysieke toegangsbeveiliging naar de vereisten van de BIO is gestart. We hebben de objecten geïdentificeerd, zodat we de benodigde maatregelen om te kunnen voldoen aan de BIO kunnen inventariseren.

Inkoop en aanbesteding

Ondanks de coronacrisis zijn de geplande aanbestedingen doorggegaan. Net als vorige jaren proberen we meer gebruik te maken van de kennis en kunde van de markt aan de voorkant van een aanbesteding. Hierbij wordt samengewerkt aan het ontwerp, de engineering en de realisatie van het project. We maken niet alleen gebruik van de innovatieve kracht van de markt, maar presteren ook

beter op andere onderdelen van Maatschappelijk Verantwoord Inkopen, zoals *social return* en circulariteit.

Waterinnovatiefonds

Sinds 2018 hebben we het Waterinnovatiefonds (WIF) om bedrijven te helpen bij de laatste stappen om innovaties op de markt te brengen. Het gaat hier om innovaties die de ontwikkelfase voorbij zijn en aanvullende financiering nodig hebben om tot uitvoering te komen. Het WIF is een revolverend fonds van € 2,0 miljoen dat is ondergebracht bij een externe fondsbeheerder: het Nationaal Groenfonds. Ultimo 2020 zijn zes aanvragen gehonoreerd met een lening van € 0,2 miljoen per aanvraag. Vijf leningen zijn verstrekt, de zesde wordt in 2021 verstrekt.

11 Ontwikkelingen in het begrotingsjaar

De volgende ontwikkelingen hebben zich op wettelijk, juridisch en financieel gebied voorgedaan.

Omgevingswet uitgesteld

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2022. Daarom is onze planning van de implementatie herzien. De cultuurverandering is in gang gezet door te gaan werken 'in de geest van'. Dit gaat niet vanzelf. We hebben een communicatie- en opleidingsplan opgesteld om te oefenen met deze nieuwe manier van werken, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de wet.

Akkoord over aanpassing waterschapsbelasting

De waterschappen hebben een definitief voorstel voor de aanpassing van het belastingstelsel vastgesteld. De minister van Infrastructuur en Waterstaat is verzocht de wet te wijzigen.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

Op 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking getreden. Vanaf dat moment gelden het private arbeidsrecht en de Wet op de collectieve arbeidsovereenkomst.

12 Incidentele baten en lasten 2020

De weergave in dit hoofdstuk volgt de 'Notitie structurele en incidentele baten en lasten' van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording van 30 augustus 2018. Met de incidentele baten en lasten kan het structureel exploitatiesaldo worden bepaald. Hieronder volgt een selectie van de belangrijkste incidentele baten en lasten (hoger dan € 0,5 miljoen).

Incidentele baten

• Bijdrage voor onroerend goed wegenoverdracht	€ -0,7 miljoen
• Verkoop gronden	€ -1,4 miljoen
• Dividend Nederlandse Waterschapsbank (NWB)	€ -4,3 miljoen
• Hogere opbrengst waterschapsbelasting	€ -1,1 miljoen
• Hogere POP3 subsidie voor gemaal De Poel	€ -0,6 miljoen
• Hogere personeelsbaten	€ -1,0 miljoen
• Lagere opbrengsten voor eigen energieopwekking	€ 0,5 miljoen
• Lagere bijdrage Rijk vanwege minder uren HWBP	€ 1,4 miljoen

Per saldo incidenteel hogere baten

€ -7,2 miljoen

Incidentele lasten

• Afkoopsom wegenoverdracht	€ 1,5 miljoen
• Hogere rente en afschrijving	€ 0,5 miljoen
• Hogere kosten programma VBK	€ 2,2 miljoen
• Lagere kosten aan goederen en diensten van derden	€ -2,3 miljoen
• Lagere dotatie aan voorziening baggeren	€ -1,7 miljoen
• Vrijval post onvoorzien	€ -1,0 miljoen

Per saldo incidenteel lagere lasten

€ -0,8 miljoen

Voorgaande posten leiden tot het volgende overzicht.

Exploitatiesaldo (bedragen x € 1 miljoen)	2020
Saldo baten en lasten (- is tekort)	2,7
Onttrekkingen aan reserves	1,9
Exploitatiesaldo voor bestemming	4,6
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-8,0
Saldo exclusief incidentele baten en lasten	-3,4

13 Belastingen

We heffen vier soorten waterschapsbelasting, namelijk watersysteemheffing, wegenheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing. De watersysteemheffing en de verontreinigingsheffing worden geheven voor de kosten verbonden aan het watersysteembeheer. De wegenheffing is ter bekostiging van het wegenbeheer in een deel van ons gebied. Met de zuiveringsheffing worden de kosten verbonden aan het zuiveringsbeheer gedekt.

De watersysteemheffing en wegenheffing worden opgebracht door de inwoners (per woonruimte) en de eigenaren van gebouwen, ongebouwde grond en natuur. Bij de watersysteemheffing is onder meer de inwonerdichtheid bepalend voor het aandeel dat inwoners in de kosten dragen. Voor de wegenheffing bepalen de kosten van de doorgaande wegen, niet de wegen met een erfonthoudingsfunctie, het door inwoners op te brengen aandeel. Bij beide heffingen dragen eigenaren het resterende deel. De economische waarde van gebouwen, ongebouwde grond en natuur is de indicator van het belang dat zij bij de taakuitoefening van het waterschap hebben. De zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing worden geheven op basis van vervuilingseenheden (ve) volgens het principe 'de vervuiler betaalt'.

Wanneer een inwoner niet in staat is de aanslag waterschapsbelasting te betalen, kan hiervoor kwijtschelding worden aangevraagd. Vanaf 2019 is deze mogelijkheid ook opengesteld voor ondernemers met een inkomen op bijstandsniveau. Bij de aanvraag en behandeling van kwijtscheldingsverzoeken werken we samen met vrijwel alle gemeenten in ons gebied.

Door de gevolgen van de coronacrisis hebben dit jaar meer inwoners en bedrijven om uitstel van betaling gevraagd. We hebben ons hierin coulant opgesteld, zoveel mogelijk maatwerk geboden en de invorderingsrente verlaagd tot 0%. Ondanks de crisis is het bedrag aan kwijtschelding lager dan begroot.

We hebben ingestemd met het voorstel tot aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen. Het voorstel lost een aantal urgente knelpunten op en is na unanieme vaststelling door de Unie van Waterschappen aangeboden aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat.

De totale belastingopbrengst is € 1,1 miljoen hoger dan begroot. Dit wordt voor € 0,5 miljoen verklaard door hogere opbrengsten bij zuiveringsheffing waar meer vervuilingseenheden zijn opgelegd dan begroot. De correctieposten kwijtschelding en oninbaar zijn in totaal € 0,8 miljoen lager dan begroot. Hier tegenover staat een lagere opbrengst van de watersysteemheffing van € 0,2 miljoen doordat de WOZ-waarde minder snel is gestegen dan begroot.

Belastingopbrengst

De onderstaande tabel geeft de belastingopbrengst weer.

Belastingsoort (bedragen x € 1 miljoen)	Verdeling	Realisatie 2020	Herziene begroting 2020	Begroting 2020
<i>Watersysteemheffing</i>				
Belastingjaar 2020 en ouder	Heffing	-137,1	-137,3	-137,3
	Correctieposten	2,7	3,2	3,2
	Afrondingsverschillen	-	-	-
Totaal watersysteemheffing		-134,4	-134,1	-134,1
<i>Zuiveringsheffing</i>				
Belastingjaar 2020 en ouder	Heffing	-83,2	-82,8	-82,8
	Correctieposten	2,9	3,3	3,3
		-	-	-
Totaal zuiveringsheffing		-80,3	-79,5	-79,5
<i>Wegenheffing</i>				
Belastingjaar 2020 en ouder	Heffing	-16,0	-15,9	-15,9
	Correctieposten	0,3	0,3	0,3
	Afrondingsverschillen	0,1	-	-
Totaal wegenheffing		-15,6	-15,6	-15,6
<i>Verontreinigingsheffing</i>				
Belastingjaar 2020 en ouder	Heffing	-0,6	-0,7	-0,7
	Correctieposten	-	-	-
		-	-	-
Totaal verontreinigingsheffing		-0,6	-0,7	-0,7
Afrondingsverschillen		-	0,1	0,1
Totale belastingopbrengst		-230,9	-229,8	-229,8

Tarieven

De waterschapsbelastingen zijn opgelegd op basis van onderstaande tarieven.

Categorie (bedragen x € 1)	Belastingeenheid	Tarief 2020
<i>Watersysteemheffing</i>		
Ingezetenen	woonruimte	106,45
Ongebouwd	hectare	109,88
Ongebouwd verharde openbare wegen	hectare	425,24
Ongebouwd buitendijks	hectare	27,47
Ongebouwd verharde openbare wegen buitendijks	hectare	342,83
Gebouwd	WOZ-waarde	0,04123%
Gebouwd buitendijks	WOZ-waarde	0,01031%
Natuurterrein	hectare	5,02
<i>Verontreinigingsheffing</i>		
Woonruimten en bedrijfsruimten	ve	55,23
<i>Zuiveringsheffing</i>		
Woonruimten en bedrijfsruimten	ve	55,23
<i>Wegenheffing</i>		
Ingezetenen	woonruimte	39,09
Ongebouwd	hectare	32,51
Gebouwd	WOZ-waarde	0,01146%
Natuurterrein	hectare	2,10

De lastendruk per belastingprofiel is gelijk aan de begroting 2020 (19.1041980 pagina 93).

Het verloop van de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie van onze verschillende taken is als volgt:

Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand 1 januari 2020 (na resultaat bestemming)	Interne vermeerderingen	Interne verminderingen	Stand 31 december 2020 (voor verwerking voorstel)	Voorstel bestemming resultaat 2020	Stand 31 december 2020 (na verwerking voorstel)
Watersysteembeheer	2,1	2,0	-2,0	2,1	5,0	7,1
Zuiveringsbeheer	28,6	-	-5,2	23,4	0,4	23,8
Wegenbeheer	5,0	4,7	-1,4	8,3	-0,8	7,5
Afrondingsverschil	-0,1	-	-	-0,1	-	-0,1
Totaal	35,6	6,7	-8,6	33,7	4,6	38,3

De interne vermeerderingen en verminderingen zijn conform begroting en de bijbehorende begrotingswijzigingen. Alle bestemmingsreserves voor tariefseglisatie vertonen na het bestemmen van het exploitatieresultaat een positief saldo. Het saldo van de bestemmingsreserves per 31 december 2020 bedraagt vóór resultaatbestemming € 33,7 miljoen. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie.

14 Weerstandscapaciteit en risicomanagement

De weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële ruimte nodig is om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid wordt aangepast en/of doelstellingen niet worden gerealiseerd. De hoogte van de algemene reserve wordt bepaald aan de hand van een risicoanalyse.

Risicomanagement

Periodiek actualiseren we de risico's en rapporteren we over risico's met een risicofactor 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen. Door de uitkomsten van de risicosimulatie, de kans dat een risicogebeurtenis zich daadwerkelijk voordoet gewogen met het financieel gevolg, te vermenigvuldigen met de risicofactor wordt de weerstandscapaciteit berekend. Dit is het benodigde bedrag om de risico's af te dekken.

Algemene reserve en weerstandscapaciteit

In de Kadernota Reserves en Voorzieningen hebben we een streefwaarde van de weerstandsratio van 1,4 vastgesteld met een bandbreedte tussen de 1,2 en 1,6. Dit om tegenvallers op te vangen die niet gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie.

De weerstandsratio wordt berekend door de algemene reserve te delen door de benodigde weerstandscapaciteit.

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Algemene reserve}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 30,1 \text{ miljoen}}{€ 24,5 \text{ miljoen}} = 1,2$$

Voor 2020 komt de weerstandsratio net als in voorgaand jaar uit op 1,2 en valt binnen de bandbreedte. Het weerstandsratio komt uit op het minimum van de bandbreedte maar is wel stabiel. Onze algemene reserve bedraagt per 31 december 2020 € 30,1 miljoen en is daarmee toereikend. Het verloop van de algemene reserve is te vinden in hoofdstuk 20.2.

Risico's

In deel I van de jaarstukken staan de belangrijkste risico's opgenomen per effect met een risicoscore 9 en/of maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen.

Coronacrisis

De onzekerheid waarin we leven en de gevolgen voor de economie en maatschappij zijn groot. Met ingang van 15 december 2020 is de tweede lockdown in Nederland ingetreden. Er zijn diverse maatregelen genomen om de verspreiding van het virus in te dammen. Verschillende financiële noodregelingen zijn in het leven geroepen voor werkgevers en zelfstandigen die getroffen zijn door de coronacrisis. Het kabinet doet er alles aan banen en inkomens van zoveel mogelijk mensen veilig te stellen en de vitaliteit van onze economie te ondersteunen. Om het coronavirus onder controle te krijgen zijn begin 2021 de eerste vaccinaties toegediend waardoor op termijn de coronamaatregelen mogelijk teruggedraaid worden.

Een jaar geleden hadden we niet voorzien dat een pandemie van deze omvang en met deze gevolgen ons zou kunnen treffen. We hebben hier veel van geleerd en laten dat zien door wendbaar binnen de nieuwe realiteit en beperkingen ons werk te doen. De adviezen en richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) zijn leidend om ieders veiligheid te waarborgen.

Reeds onderkende risico's bij jaarstukken 2019

Bij de voorbereidingen van projecten, beleidsontwikkeling, planvorming en participatie moeten we op een andere manier werken in de anderhalvemetersamenleving. Dit vraagt om innovatieve werkvormen maar leidt ook tot vertraging of uitstel met mogelijke gevolgen op de lange termijn. De invulling van de handhavingstaak is anders geweest vanwege de coronacrisis. Handhaving heeft zich meer gericht op het houden van surveillance en minder op projecten.

Een ander gevolg van de coronacrisis is dat de werkzaamheden die normaal gesproken op kantoor uitgevoerd worden sinds medio maart 2020 thuis plaatsvinden. Specialistische werkzaamheden waarvoor applicaties nodig zijn, gesprekken die persoonlijk gevoerd moeten worden en het inwerken van nieuwe collega's kon beperkt op kantoor plaatsvinden. Ook hebben enkele medewerkers om sociale redenen op kantoor gewerkt.

Door de coronacrisis lopen we het risico dat leveranciers of aannemers failliet gaan, waardoor werkzaamheden niet afgerond kunnen worden. Vooralsnog hebben wij geen signalen ontvangen dat onze bedrijfsvoering hiervan problemen ondervindt.

Nieuw onderkende risico's

Voor het uitvoeren van onze taken zijn wij zeer afhankelijk geworden van ICT.

Alle kantoormedewerkers werken thuis (veelal met privé-apparatuur) en vergaderen online. Het gebruik van privé-apparatuur is een risico. Uitval van systemen vormt een risico voor de voortgang van het werk. Als we langer gaan thuiswerken moeten we apparatuur ter beschikking gaan stellen om dit risico te mitigeren.

Medewerkers die thuis werken krijgen te maken met uitdagingen bij het creëren van een Arbo technisch correcte werkplek. Ook mentale weerbaarheid is een risico voor de duurzame inzet van de medewerkers. Beide aspecten kunnen leiden tot verzuim. De werkgever heeft een verantwoordelijkheid op dit vlak en heeft via een aanvulling van de CAO een thuiswerkbudget van € 850 per medewerker beschikbaar gesteld voor thuiswerken. Het budget is bestemd voor het inrichten van een werkplek thuis die voldoet aan de uitgangspunten, artikelen en bedoeling van de Arbowet. Dit budget is volgens de afspraak met de vakbonden niet bestemd voor IT apparatuur. Ook zijn verschillende initiatieven ondernomen om medewerkers te motiveren om aan hun mentale gezondheid te denken door bijvoorbeeld:

- de inzet van stresscoaches;
- de digitale koffiehoek;
- stimuleren dat mensen voldoende naar buiten gaan in de loop van een werkdag;
- yoga voor en door collega's;
- een initiatief om eens met een onbekende collega te bellen of een week een maatje te hebben die net als jij alleenstaand is;
- verbinding zoeken op basis van persoonlijke interesses en hobby's;
- de Koerskaart (een gestructureerde online gespreksvorm om met elkaar in gesprek te gaan over wat deze tijd met je doet en wat je behoefte is voor wanneer de maatregelen versoepelen).

We zien nog geen gevolgen voor het ziekteverzuim bij HHNK maar de rek is er ondertussen wel uit en dat kan alsnog negatieve gevolgen hebben voor het verzuim.

De coronamaatregelen kunnen leiden tot hogere kosten als gevolg van vertraging bij de uitvoering van fysieke werken en subsidiabele werken. Het risico hierbij is dat we niet voldoende in staat zijn om aan de subsidieverlener aan te tonen dat de meerkosten het gevolg zijn van de

coronamaatregelen. Dit kan ertoe leiden dat de meerkosten niet worden aangemerkt als subsidiabel met negatieve financiële gevolgen voor HHNK.

15 Financiering

15.1 Treasury

We hebben een groot deel van ons bezit gefinancierd met vreemd vermogen. Dit doen we door geld te lenen bij banken. Bij treasury draait het om het optimaal beheren van de kasstromen door voldoende middelen aan te trekken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Daarnaast moet het aantrekken van middelen tegen zo laag mogelijke kosten (rente) gebeuren en moeten de risico's binnen de afgesproken normen blijven zoals de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en ons eigen Treasurystatuut.

Regelgeving

De regels voor een juiste toepassing van het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet Fido. Deze wet heeft als doel om solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden te bevorderen en in stand te houden. Om deze doelstellingen te kunnen toetsen, hanteert de wet twee instrumenten:

- De kasgeldlimiet voor de beperking van het renterisico op korte financieringen (<1 jaar). De grens geeft aan tot welk bedrag decentrale overheden de activiteiten met korte middelen mogen financieren;
- De renterisiconorm voor de beperking van het renterisico op lange financieringen (> 1 jaar) door te streven naar een spreiding van looptijden van lange geldleningen. De som van het bedrag aan aflossingen en het leningenbedrag dat in aanmerking komt voor een renteherziening mag in het betreffende jaar de renterisiconorm niet overschrijden.

	Wettelijke norm	Norm voor HHNK	Resultaat 2020
Kasgeldlimiet	23% van het begrotingstotaal	23% x € 259,4 miljoen = € 59,7 miljoen	De stand van de rekening-courant is niet lager geweest dan € 59,7 miljoen negatief waardoor we binnen de kasgeldlimiet zijn gebleven.
Renterisiconorm	30% van het begrotingstotaal	30% x € 259,4 miljoen = € 77,8 miljoen	Binnen de leningenportefeuille van HHNK was het bedrag van aflossingen in 2020 € 23,4 miljoen en daarmee ruimschoots binnen de norm.

Indien we (tijdelijk) over een positief rekening-courantsaldo beschikken, zijn we verplicht dit saldo te stallen in de schatkist van het Rijk, het zogenaamde schatkistbankieren.

Risico's

Bij het beheer van de liquiditeiten spelen vier financiële risico's een rol: renterisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en valutarisico. We beheersen de eerste drie risico's in de P&C-cyclus en door het vastgestelde beleid na te leven. Het laatstgenoemde risico is afwezig omdat we onze inkomende en uitgaande kasstromen in euro's afrekenen.

Coronacrisis

De coronacrisis heeft geen invloed gehad op onze continuïteit. De financiële positie is goed.

Balansdatum	31 december 2019	31 december 2020
Solvabiliteitsratio's		
Reserves / Totale passiva	18,7%	19,2%
Reserves / Schulden (incl. voorzieningen)	23,1%	24,1%
Liquiditeit (current ratio)		
Vlottende activa / (Vlottende passiva + Aflossing leningen <1 jaar)	1,0	0,9
Schuldratio		
(Vaste schulden +/- Liquide middelen) / Waterschapsbelasting	1,38	1,38

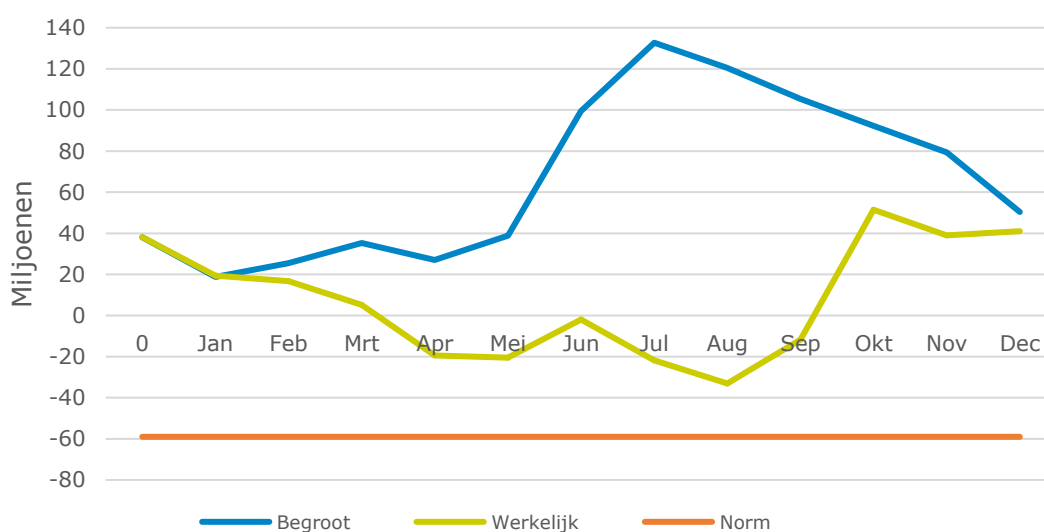

De solvabiliteitsratio's zijn adequaat en er is ruimte om nieuwe leningen aan te trekken. Daarnaast zijn we als aandeelhouder van de NWB en de BNG verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld- en kapitaalmarkten.

Liquiditeitsverloop en aangetrokken externe financieringsmiddelen

Gedurende het jaar zijn de werkelijke inkomsten en uitgaven verschoven ten opzichte van de begroting. Het betaalgedrag bij de waterschapsbelastingen is anders dan begroot, eigenaren maken meer gebruik van directe betalingen in plaats van automatische incasso. Vanwege de coronacrisis is in maart besloten om de betaaltermijn van de ontvangen facturen te verkorten van dertig dagen naar direct betaalbaar stellen. Verder heeft het HWBP een onvoorspelbaar karakter, wat voor fluctuaties zorgt in de realisatie van kasstromen gedurende het jaar. We hadden in juni en juli € 100 miljoen aan subsidie-ontvangsten verwacht. Dit bedrag is begin oktober ontvangen.

Onderstaande grafiek geeft het verloop van het saldo van de rekening-courant in 2020 weer.

Om te kunnen voldoen aan het kasgeldlimiet is in september een lening van € 30 miljoen afgesloten met een looptijd van 13 maanden en een negatief rentepercentage van 0,57%. De omslagrente was begroot op 1,75% en bedraagt in werkelijkheid 1,73%.

Kasstroomoverzicht (bedragen x 1 miljoen)		
Resultaat voor bestemming		4,6
Afschrijvingen	35,8	
Ottrekking voorziening	-5,7	
Dotatie voorziening	9,2	
Mutatie eigen vermogen	-3,0	
Totaal aanpassing	36,3	
Mutatie werkkapitaal	-17,2	
Kasstroom uit operationele activiteit		19,1
Investerings in (im)materiele vaste activa	-165,9	

Bijdrage in (im)materiele vaste activa	138,7	
Investerings in financiële vaste activa	-0,1	
Kasstroom uit investeringsactiviteit		-27,3
Aantrekking nieuwe lening	30,0	
Aflossing langlopende leningen	-23,4	
Financieringskasstroom		6,6
Mutatie geldmiddelen (+ is toename)		3,0

Verloop geldmiddelen <i>(bedragen x 1 miljoen)</i>	Stand per 31-12-2019	Stand per 31-12-2020	Mutatie 2020
Schatkist	28,9	41,0	12,1
Rekening-courant	9,2	-	-9,2
Afrondingsverschil	-	-	0,1
Totaal	38,1	41,0	3,0

Uit bovenstaand kasstroomoverzicht blijkt dat de geldmiddelen zijn toegenomen met € 3,0 miljoen. We hebben eind 2020 een liquiditeitsoverschot van € 41,0 miljoen en dit staat op de rekening van de schatkist bij het Rijk.

De toelichting op het resultaat voor bestemming is te vinden in hoofdstuk 21 'Exploitatie'. In hoofdstuk 20.2 'Toelichting op de balans per ultimo boekjaar' staat de toelichting op de onderdelen van de kasstroom uit operationele activiteit, kasstroom uit investeringsactiviteit en financieringskasstroom. De mutatie eigen vermogen bestaat uit de reservepositie en het resultaat van 2019. De kortlopende vorderingen, kortlopende schulden en werk voor derden vormen de mutatie werkkapitaal.

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de treasuryfunctie en het –beleid

We benutten kansen binnen de leningenportefeuille, bijvoorbeeld het vervroegd aflossen van een lening. Dit jaar heeft zich dit niet voorgedaan.

15.2 EMU-Saldo

In het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie in het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU) is in het Verdrag van Maastricht een aantal afspraken gemaakt. Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort (overheidstekort) van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan drie procent van het Bruto Binnenlands Product. Om ervoor te zorgen dat het Nederlandse tekort binnen de gestelde norm van drie procent blijft, is de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) vastgesteld per december 2013. Hierin is bepaald dat de waterschappen 0,05% mogen bijdragen aan dit tekort. Voor ons bedraagt deze norm € 32,7 miljoen tekort.

De berekening van ons EMU-saldo voor 2020 is weergegeven in onderstaande tabel.

EMU-saldo <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie	Realisatie	Herziene Begroting 2020
	2019	2020	
EMU-exploitatiesaldo	4,8	1,5	-5,7
Vermeerderingen investeringen	-136,0	-166,9	-139,6
Investeringssubsidies en bijdragen van derden	107,5	138,7	109,1
Afschrijvingen	41,1	36,9	36,4
Afrondingsverschil	-	-0,1	0,1
Invloed investeringen	12,6	8,6	6,0
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van exploitatie	10,1	9,2	8,6
Onttrekkingen aan voorzieningen ten bate van exploitatie	-	-	-
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-10,3	-5,7	-7,3
Afrondingsverschil	-	-	-
Invloed voorzieningen	-0,2	3,5	1,3
Afrondingsverschil	-	0,1	-
EMU-saldo	17,2	13,7	1,6

Het EMU-saldo is € 13,7 miljoen positief en blijft daarmee ver verwijderd van de ondergrens, zijnde de individuele norm van € 32,7 miljoen negatief. Het verschil tussen het gerealiseerde EMU-saldo en het begrote EMU-saldo werd veroorzaakt door een hoger EMU-exploitatiesaldo (exploitatieresultaat exclusief dotaties en onttrekkingen aan reserves) van € 7,2 miljoen. Het EMU-exploitatiesaldo is terug te vinden in de tabel in hoofdstuk 23 en in het hoofdstuk 23.1 'Toelichting op de exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten' is een verklaring opgenomen. De totale invloed van de investeringen is in lijn met de begroting. Daarentegen is de realisatie van zowel de vermeerderingen als investeringssubsidies en bijdragen van derden circa € 28 miljoen hoger dan begroot. In hoofdstuk 1.1 'Terugblik op hoofdlijnen' is te zien dat dit met name het geval is binnen het effect Waterveiligheid en wordt veroorzaakt door het HWBP.

15.3 Schuldenpositie

Schuldenpositie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand per	Mutaties in 2020		Stand per	Betaalde rente 2020
	1 januari 2020	Vermeer- deringen	Aflossingen /Verminde- ring	31 december 2020	
Onderhandse leningen van: - binnenlandse banken en overige financiële instellingen	352,1	30,0	-23,4	358,7	7,2
Saldo rekening-courant (schuld) en schatkist (vordering)	-38,1	-	-2,9	-41,0	-
Afrondingsverschil	-	-	-	-	-
Totale schuldenpositie	314,0	30,0	-26,3	317,7	7,2

De totale schuldenpositie is op 31 december 2020 € 317,7 miljoen negatief. Dit bestaat uit langlopende leningen van € 358,7 miljoen negatief en de rekening-courant van € 41,0 miljoen positief. De rente is € 7,2 en de reguliere aflossing is € 23,4 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van de langlopende geldleningen is 1,9%.

De schuldenpositie mag in 2030 maximaal tweemaal de belastingopbrengst zijn, zoals afgesproken in het Collegeprogramma 2019-2023. De schuldenratio komt uit op 1,4 en blijft binnen deze norm. In de begroting is rekening gehouden met een totale schuldenpositie van € 300,9 miljoen negatief, bestaande uit € 328,7 miljoen negatief aan langlopende leningen en € 27,8 miljoen positief op de rekening-courant.

De aflossingen van de langlopende leningen zijn in lijn met de begroting. De omvang van de langlopende leningen per einde jaar is echter € 30,0 miljoen hoger dan begroot omdat we een lening van € 30 miljoen hebben aangetrokken in de loop van 2020.

Het verschil in de totale schuldenpositie wordt veroorzaakt door de stand van de rekening-courant. Deze wordt sterk beïnvloed door de subsidie-inkomsten en uitgaven van het HWBP. Dit is hierboven nader toegelicht in het liquiditeitsverloop.

16 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor de stand en mutaties in de voorzieningen en een uitgebreide toelichting op de reserves en voorzieningen verwijzen we naar de toelichting op de balans in hoofdstuk 20.2.

17 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin wij een bestuurlijk én financieel belang hebben. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur van een organisatie, of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake wanneer we middelen ter beschikking hebben gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement, dan wel wanneer we aansprakelijk kunnen worden gesteld voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Jaarlijks benoemt het dagelijks bestuur een onderwerp waarover we de verbonden partijen verzoeken (extra) te rapporteren. In 2020 hebben wij onze verbonden partijen aangeschreven om in hun rapportages extra aandacht te besteden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In het voorjaar is een ambtelijke expertgroep verbonden partijen van start gegaan om de eigenaarsrol te verstevigen. Alle vraagstukken over de bedrijfsvoering van de verbonden partijen behandelen we nu multidisciplinair, waarbij we ontwikkelingen en mogelijke risico's eerder signaleren en beheersen.

Eind 2020 hebben wij een bestuurlijk en financieel belang in tien organisaties. Overeenkomstig het Waterschapsbesluit geven we een overzicht van onze verbonden partijen. In onderstaande tabellen zijn de financiële waarden van de deelnemingen weergegeven. Deze zijn gebaseerd op de meest recente cijfers van onze verbonden partijen.

Deelnemingen (bedragen x € 1)	Stand 31 december 2020
<i>Nederlandse Waterschapsbank</i>	
4.399 aandelen A van € 115,00	505.885
204 aandelen B van € 119,60 (€ 460 – 26% volgestort)	24.398
<i>BNG Bank N.V.</i>	
17.355 aandelen van € 2,50	43.388
<i>B.V. Baggerzorg (21,95%)</i>	
180 aandelen van € 450,00	81.000
<i>N.V. HVC</i>	
7 aandelen van € 45,45	318
<i>AquaMinerals B.V.</i>	
537 aandelen van € 94,28	50.628
Totaal	705.617

Naam van de verbonden partij	Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf		
Openbaar belang	De NWB levert diensten op het gebied van betalingsverkeer, <i>electronic banking</i> en consultancy en verstrekt ons lang- en kortlopende geldleningen. Door het houden van aandelen in de NWB zijn we verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld en kapitaalmarkten.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000.000)	31-12-2019	31-12-2018

	Activa	96.205	83.715
	Eigen vermogen	1.796	1.726
	Vreemd vermogen	94.409	81.989
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	4.399 aandelen A van € 115,00 204 aandelen B van € 119,60 (€ 460,00 – 26% volgestort) Totaal € 530.283		
Bijdrage of dividend	Het in 2020 verantwoorde dividend over 2019 bedraagt € 4.291.732.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd. Tegenvallende dividenduitkering.		
Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	BNG Bank N.V.		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf		
Openbaar belang	Kredietverlening aan decentrale overheden		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	149.689	137.509
	Eigen vermogen	4.887	4.991
	Vreemd vermogen	144.802	132.518
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	17.355 aandelen van € 2,50; totaal € 43.388		
Bijdrage of dividend	Het in 2020 verantwoorde dividend over 2019 bedraagt € 22.041		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat geïnvesteerd is in de aandelen. Tegenvallende dividenduitkering.		
Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	Het Waterschapshuis (HWH)		
Vestigingsplaats	Amersfoort		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemer vanuit HHNK	Hoogheemraad portefeuillehouder Middelen (algemeen bestuurslid gemeenschappelijke regeling), secretaris-directeur (lid opdrachtgeverstafel gemeenschappelijke regeling), ambtenaren (lid van begeleidingscommissies)		
Openbaar belang	De uitvoeringsorganisatie voor de 21 waterschappen op ICT-gebied, met als doel het bevorderen van samenwerking tussen de waterschappen op het gebied van ICT.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	11.839	11.839
	Eigen vermogen	-	-

	Vreemd vermogen	11.839	11.839
Bestuurlijk belang	Evenredige vertegenwoordiging in het algemeen bestuur		
Financieel belang	Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis (HWH) stelt de jaarlijkse begroting en de bijdragen van de waterschappen vast. Ieder college van een deelnemend waterschap wijst uit zijn midden een lid aan dat hem in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigt. Het dagelijks bestuur HWH bestaat uit de voorzitter en vier andere door en uit het algemeen bestuur HWH aan te wijzen leden.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan Het Waterschapshuis bedraagt in 2020 € 1.278.643		
Continu risico	De gemeenschappelijke regeling kan ontbonden worden (opzegtermijn drie jaar). De waterschappen lijden dan financieel en imagoverlies. De kans op acute ontbinding is nagenoeg nihil. Bij georganiseerde ontbinding zal HHNK voor alle door HWH geleverde producten en diensten een vervangende oplossing moeten zoeken. Uit eerder onderzoek is gebleken dat dit zonder schade aan de continuïteit van HHNK mogelijk is.		
Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	Stichting Waterproef		
Vestigingsplaats	Edam		
Juridische vorm	Stichting		
Deelnemer vanuit HHNK	Directeur Bedrijfsvoering		
Openbaar belang	Verzorgt laboratoriumactiviteiten voor HHNK en Waternet.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	1.836	1.798
	Eigen vermogen	-	-
	Vreemd vermogen	1.836	1.798
Bestuurlijk belang	Bestuurslid		
Financieel belang	Financieel toezichthouder samen met Waternet. In de statuten is een maximering van de algemene reserve vastgelegd. Bedragen daarboven worden teruggegeven aan HHNK en Waternet.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Bestuurders zijn in principe niet aansprakelijk voor de schulden. Wel is sprake van hoofdelijke aansprakelijkheid bij opzettelijk wanbeleid. Tevens wordt een tekort in de exploitatie aangevuld door beide partners.		
Acuut risico	Geen. De koepelvrijstelling voor belasting toegevoegde waarde blijft bestaan.		
Naam van de verbonden partij	N.V. HVC		
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Hoogheemraad portefeuillehouder Waterketen		
Openbaar belang	Het uitgangspunt van samenwerking met de HVC is het behalen van synergie (ofwel het effect van samenwerking dat groter is dan wat partijen afzonderlijk behaald zouden hebben) uit de samenwerking tussen de waterschappen en gemeenten op het gebied van afval(water)beheer en duurzame energie. Deze		

	synergie komt tot uiting in een verlaging van de operationele kosten, vooral door schaalvoordelen, breder economisch draagvlak voor innovatie en investeringen, en samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van duurzame-energie-investeringen.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	997.395	973.153
	Eigen vermogen (incl. voorziening)	137.743	133.497
	Vreemd vermogen	859.653	839.656
Bestuurlijk belang	Deelname in een N.V. met andere overheden, 44 gemeenten en vijf andere waterschappen. HHNK heeft zeven van de in totaal 3.311 uitstaande aandelen.		
Financieel belang	HHNK heeft 0,21% van het totale aandelenkapitaal en staat garant voor 0,24% van de gegarandeerde leningen A. Per 31 december 2019 betreft dit een garantstelling van circa € 1,5 miljoen. In 2020 zijn twee besluiten genomen over toetreding tot de gemeenschappelijke regeling Slib. Na toetreding van de waterschappen Amstel, Gooi en Vecht en Zuiderzeeland zal het aandeel van HHNK 17,57% bedragen.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Bestuurders zijn in principe niet aansprakelijk voor de schulden. Wel is sprake van aansprakelijkheid bij opzettelijk wanbeleid. Het moeten doen van een beroep op de garantstelling kan ontstaan doordat HVC verliezen lijdt en/of problemen krijgt met de financiers die de gegarandeerde leningen hebben verstrekt.		
Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	Unie van Waterschappen		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Vereniging (rechtspersoon)		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf, hoogheemraden in commissies en ambtenaren in werk- en themagroepen		
Openbaar belang	Biedt ondersteuning op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en lobby bij de Europese Unie, het parlement en ministeries.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	14.986	13.988
	Eigen vermogen	1.778	925
	Vreemd vermogen	13.208	13.063
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de Unie, evenredige vertegenwoordiging in de ledenvergadering		
Financieel belang	Besluiten met financiële gevolgen worden over het algemeen door alle waterschappen uitgevoerd, ongeacht of daar middelen voor in de begroting zijn opgenomen. HHNK staat garant voor € 354.046.		
Bijdrage of dividend	Aan de Unie van Waterschappen is in 2020 totaal € 838.580 aan bijdragen betaald.		
Continu risico	Het financiële risico van de leden is in eerste instantie beperkt tot de contributie. De Unie doet toezeggingen namens alle waterschappen. Het		

	algemeen bestuur van de Unie kan besluiten nemen, met financiële gevolgen die niet gedekt zijn door het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. HHNK draagt circa 6,4% van het totale risico.		
Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	B.V. Baggerzorg		
Vestigingsplaats	Assendelft		
Juridische vorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Hoogheemraad Integraal Waterbeheer in het bestuur. Directeur Bedrijfsvoering in directie.		
Openbaar belang	Doordat wij aandeelhouder zijn van B.V. Baggerzorg kunnen wij gegarandeerd op verantwoorde manier onze verontreinigde baggerspecie kwijt.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	1.299	1.639
	Eigen vermogen	835	912
	Vreemd vermogen	464	727
Bestuurlijk belang	De aandeelhouder levert een functionaris met vertegenwoordigingsbevoegdheid.		
Financieel belang	De vennootschap is een 78% dochteronderneming van Afvalzorg Grondstromen BV. De overige aandelen zijn in het bezit van HHNK. Het aandelenkapitaal van HHNK is € 81.000.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd. Tegenvallende dividenuitkering.		
Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	Stichting Promotie Beemster Werelderfgoed		
Vestigingsplaats	Middenbeemster		
Juridische vorm	Stichting		
Deelnemer vanuit HHNK	Hoogheemraad watererfgoed in de raad van toezicht als siteholder.		
Openbaar belang	De gemeente Beemster en HHNK zijn de siteholders van het werelderfgoed. Deze organisaties zijn verantwoordelijk voor het beheer en behoud van de droogmakerij.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	16	14
	Eigen vermogen (incl. voorzieningen)	12	11
	Vreemd vermogen	4	3
Bestuurlijk belang	Bestuurslid. De regels voor de siteholders zijn vastgelegd in een convenant.		
Financieel belang	HHNK levert jaarlijks een geïndexeerde bijdrage van € 5.844.		
Bijdrage of dividend	In 2020 is een bijdrage van € 6.346 geleverd.		
Continu risico	Indien de siteholders niet meer aan de eisen van de Unesco voldoen, kan de Beemster van de Werelderfgoedlijst worden gehaald.		

Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	Muskusrattenbestrijding		
Vestigingsplaats	Breukelen		
Juridische vorm	Overeenkomst van kosten voor de gemene rekening		
Deelnemer vanuit HHNK	Hoogheemraad Waterveiligheid		
Openbaar belang	Gezamenlijke muskusrattenbestrijding		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	N.v.t.	N.v.t.
	Eigen vermogen		
	Vreemd vermogen		
Bestuurlijk belang	Deelnemen in een overeenkomst met andere overheden.		
Financieel belang	Mede betalen van salarissen muskusrattenbestrijders.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan de muskusrattenbestrijding bedroeg in 2020 € 1.857.076.		
Continu risico	Aansprakelijkheid voor exploitatietekorten (vijf jaar). Tussentijdse opzegging niet mogelijk gedurende vier jaar vanaf 2016.		
Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	AquaMinerals B.V.		
Vestigingsplaats	Nieuwegein		
Juridische vorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Hoogheemraad portefeuillehouder Waterketen		
Openbaar belang	<p>AquaMinerals B.V. is een grondstoffenmakelaar die zonder winstoogmerk de afzet van afvalgrondstoffen regelt. Deze organisatie biedt de expertise die nodig is om genoemde grondstoffen optimaal te vermarkten. Hun dienstverlening begint op het punt waar de kennis van HHNK ophoudt. Het bedrijf is het <i>shared service center</i> van alle Nederlandse drinkwaterbedrijven om de afzet van rest- en grondstoffen te verzorgen. AquaMinerals ontleent zijn positie mede aan zijn status op het gebied van aanbestedingen en mededingingsrecht, waarmee concurrentie, prijsbederf en een aanbestedingsplicht wordt voorkomen. Dit betekent dat AquaMinerals alleen aanvullende kennis en kunde voor de waterschappen kan ontwikkelen als deze als (klein) aandeelhouder toetreden.</p>		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	4.774	3.554
	Eigen vermogen (incl. voorziening)	1.299	1.117
	Vreemd vermogen	3.475	2.437
Bestuurlijk belang	<p>AquaMinerals heeft drinkwaterbedrijven en waterschappen als aandeelhouders. Het gezamenlijke aandelenbelang voor de waterschappen wordt verdeeld op basis van het aantal vervuilingseenheden. Voor HHNK komt dit neer op 5,1% van 10.444 = 537 aandelen.</p> <p>Elke participant sluit voor zijn eigen grondstoffen een leveringscontract met AquaMinerals. Daarin worden specifieke afspraken gemaakt over volumes,</p>		

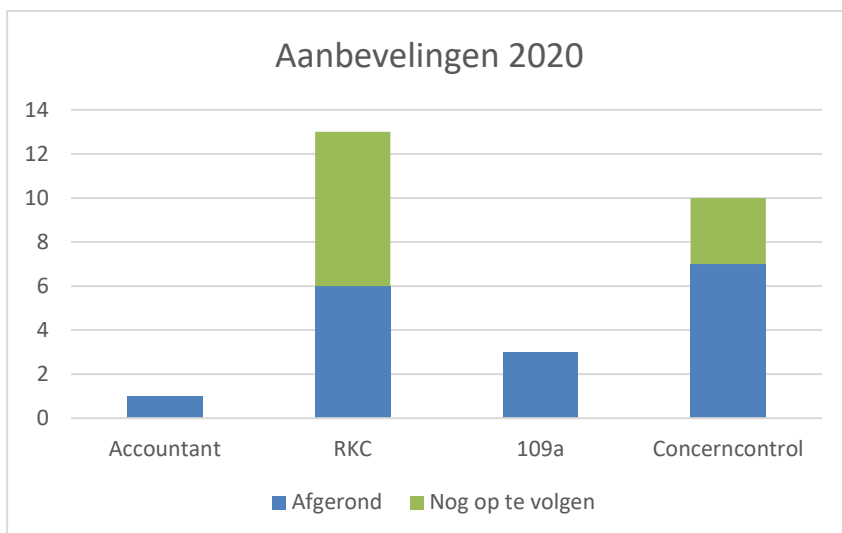

	planning, ambities et cetera. HHNK neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Financieel belang	AquaMinerals vraagt een vergoeding voor hun organisatiekosten. De opbrengsten en kosten van de daadwerkelijke vermarkting van het materiaal zijn voor de aandeelhouders.		
Bijdrage of dividend	In 2020 is een vergoeding van € 10.337 betaald voor de organisatiekosten van AquaMinerals. Afhankelijk van besluitvorming door de algemene vergadering van aandeelhouders vloeien eventuele overschotten van AquaMinerals aan het eind van het jaar terug naar de aandeelhouders.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		
Naam van de verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen		
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Hoogheemraad Middelven, duurzaamheid, innovatie en participatie		
Openbaar belang	De Vereniging werken voor waterschappen is de werkgeversvereniging van de 21 waterschappen en veertien aan de waterschappen gelieerde organisaties. Het doel van de vereniging is het behartigen van de gemeenschappelijke sociale en sociaal-economische belangen van de leden die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen, onder meer door het sluiten van collectie arbeidsovereenkomsten met werknemersverenigingen. HHNK is per 1 januari 2019 lid van deze vereniging.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2019	31-12-2018
	Activa	572	n.v.t
	Eigen vermogen (incl. voorziening)	120	n.v.t.
	Vreemd vermogen	452	n.v.t.
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de werkgeversvereniging, vertegenwoordiging in de ledenvergadering met drie stemmen.		
Financieel belang	HHNK betaalt een jaarlijkse contributie aan de vereniging.		
Bijdrage of dividend	In 2020 is een contributie van € 34.259 betaald voor het lidmaatschap van de vereniging.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		

18 Aanbevelingen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de verantwoording van de aanbevelingen van de accountant, de Rekenkamercommissie, de concerncontroller en vanuit het periodieke doelmatigheid- en doeltreffendheidsonderzoek (artikel 109a Waterschapswet). De aanbevelingen worden opgepakt door de organisatie, gemonitord en getoetst door de concerncontroller wanneer deze zijn afgerond.

NB. In november 2020 zijn negen aanbevelingen gedaan in het kader van het rekenkameronderzoek van het beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater.

Aanbevelingen van de accountant

Van de aanbevelingen van de accountant naar aanleiding van de controles van de jaarstukken stond nog één aanbeveling open. Medio 2018 is de aanbeveling gedaan om contracten centraal in een contractenregister te registreren, met daarbij een koppeling naar de meerjarige financiële verplichtingen. Hiertoe is een centraal contractenregister ontwikkeld. In 2020 is hier verdere uitvoering aan gegeven met behulp van een applicatie. Vanaf 1 januari 2021 wordt het een vereiste om bij een inkoop een contract uit het contractenregister te koppelen, waardoor de contractenbank altijd gevuld moet zijn. Hiermee is deze aanbeveling afgerond.

Aanbevelingen van de Rekenkamercommissie

Hieronder is aangegeven in hoeverre opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkameronderzoekers.

Personeelsbeleid HHNK

In 2019 is het onderzoeksrapport 'Personeelsbeleid HHNK' ([18.327317](#)) besproken in het algemeen bestuur, zijn de aanbevelingen uit het rapport overgenomen en opgedragen aan het dagelijks bestuur om ten uitvoer te brengen. Het rapport bevatte twaalf aanbevelingen, waarvan er in 2019 acht zijn afgerond. In 2020 zijn nog eens drie aanbevelingen afgerond:

- De aanbeveling om het contact met opleidingsinstellingen te intensiveren is in het stagebeleid verwerkt. Stagecoördinatoren en P&O-adviseurs onderhouden nauwe contacten met de onderwijsinstellingen.
- De aanbeveling om ruimte en tijd te maken om *HR-analytics* in te zetten is inmiddels verder uitgebouwd. Een medewerker is gestart met de opleiding *Datascience* en past de opgedane kennis toe in de werkomgeving.
- De aanbeveling over het aannemen van 'moeilijk te werven specialisten' boven de schaal is meegenomen in de Strategische Personeelsplanning (SPP). Hierin zijn drie loopbaanpaden benoemd. Voor twee paden ('projectleider' en 'manager') zijn inmiddels opleidingsprogramma's

gestart. Voor het loopbaanpad 'beleid en advies' wordt landelijk opgetrokken met andere waterschappen om de functiewaardering en cao-inschaling aan te laten sluiten bij de arbeidsmarkt.

Aan de laatste nog openstaande aanbeveling wordt gewerkt:

- De aanbeveling om 'net-niet meer'-jongeren aan te trekken is onderdeel van de arbeidsmarkt- en communicatiestrategie. Afgelopen jaar zijn de doelstellingen en uitgangspunten voor de arbeidsmarktcommunicatie geformuleerd en partijen geselecteerd die een bijpassende campagne kunnen maken. Begin 2021 volgt de selectie en nadere invulling en zal de campagne worden uitgerold.

Onderzoek van het beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater

Op 11 november 2020 heeft de Rekenkamercommissie het rapport 'De doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid rond gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater' ([20.853623](#)) behandeld waarin samengevoegd negen aanbevelingen op vijf verschillende thema's zijn aangedragen. Deze aanbevelingen zijn binnen de relevante afdelingen belegd. Over de volgende aanbevelingen kunnen we het volgende melden:

- Op de aanbevelingen binnen het tweede thema 'Aanbevelingen voor HHNK als gebruiker' over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door pachters is reeds een reactie gegeven, namelijk de beantwoording van vragen op 23 oktober 2020 aan Water Natuurlijk ([20.865451](#)). Daarnaast heeft er naar aanleiding van de zienswijze van D&H nader onderzoek plaatsgevonden over het soort pachtgronden van HHNK, wat hoofdzakelijk grasland is met één locatie langs een primaire kering met akkerbouw (klein onderdeel van ons areaal). Op grasland is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen niet aan de orde, bij o.a. akkerbouw is het toezicht daarop streng. Deze uitkomst geeft geen aanleiding tot verder aanvullend onderzoek. De aanbeveling is hierbij afgerond.
- Op de aanbeveling om tot intensievere samenwerking met de andere handhavende partijen te komen, heeft het dagelijks bestuur in haar zienswijze op 11 november 2020 aangegeven dat al invulling aan intensievere samenwerking wordt gegeven in het licht van de Omgevingswet. Deze aanbeveling is al reeds opgevolgd.
- In de reactie op de 'Aanbevelingen voor HHNK als onderzoeker' op het uitbreiden van het monitoringsprogramma heeft het dagelijks bestuur in de zienswijze aangegeven geen opvolging te geven aan de aanbeveling. Met de wekelijkse verzending aan het algemeen bestuur wordt in januari 2021 over de voortgang van de Kennisimpuls Waterkwaliteit het rapport 'Voortgangsrapportage Kennisimpuls waterkwaliteit' gedeeld. Meer informatie hierover is op <https://www.kennisimpulswaterkwaliteit.nl/nl> te vinden.

Aanbevelingen 109a onderzoek 2020

Op grond van artikel 109a van de Waterschapswet heeft het dagelijks bestuur de taak om periodiek een doelmatigheid- en doeltreffendheidonderzoek uit te (laten) voeren. In 2020 is voor het eerst een dergelijk onderzoek uitgevoerd. In het laatste kwartaal van 2020 zijn gesprekken gevoerd met de portefeuillehouders om thema's te inventariseren voor een volgend onderzoek. Op basis hiervan wordt in de eerste helft van 2021 gewerkt aan een onderzoeksplan. De verantwoording op de gestelde aanbevelingen uit het onderzoek is een vast onderdeel in deze paragraaf.

Het onderzoek in 2020 betrof de evaluatie van natuurvriendelijke oevers. Op 25 juni 2020 is het onderzoeksrapport 'Evaluatie natuurvriendelijke oevers' met daarin de belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen met het algemeen bestuur gedeeld (20.48087). De verantwoording over de aanbevelingen is een onderdeel van deze paragraaf. De drie aanbevelingen uit het rapport zijn inmiddels afgerond. Het advies om gericht door te gaan met de aanleg van natuurvriendelijke oevers, is meegenomen in het ontwerp maatregelenpakket KRW 2022-2027 ([20.52022](#)). De tweede aanbeveling over het openbaar maken van monitoringsdata, is opgevolgd. Vanaf 2021 wordt alle

monitoringsdata ontsloten via www.hydrotheek.nl. Ook de derde aanbeveling, om de aanleg van natuurvriendelijke oevers in het Waterbeheerprogramma te verankeren, is opgevolgd.

Aanbevelingen van concerncontroller

Bij de jaarstukken 2019 en bij de evaluatie van de accountantsdiensten over de periode 2017-2020 heeft de concerncontroller aanbevelingen aangedragen.

Brief van de concerncontroller bij de jaarstukken 2019 aan het algemeen bestuur (20.31525):

- Aanbevolen is de kadernota risicomanagement te evalueren en hierover het gesprek aan te gaan met het algemeen bestuur. De voorbereidingen voor dit gesprek zijn gevoerd in de klankbordgroep Audit & Risico.
- Er zijn twee aanbevelingen gedaan om de samenhang in de P&C-cyclus te verbeteren. De aanbeveling om bij de begrotingswijziging ook aan te geven op welke prestatie de wijziging effect heeft, is direct toegepast bij de begrotingswijziging 2020. De aanbeveling om ook bij de concernrapportages op prestatieniveaus smileys toe te voegen (en niet alleen op mijlpaalniveau) is verwerkt in de concernrapportages 2020. Hierdoor is de voortgang van de prestaties gedurende het jaar te zien. Hiermee zijn beide aanbevelingen afgerond.
- Er is aanbevolen om de factoren die van invloed zijn op de energiekosten en -opbrengsten mee te nemen in het energiemanagement en hier bijvoorbeeld over te rapporteren in de paragraaf Duurzaamheid. In 2020 is binnen de organisatie een energiecomité opgericht dat fungeert als controlcomité op de prognoses en realisatie van energiekosten. In de begroting 2021 is verdiepende informatie opgenomen over energie. In de jaarstukken 2020 is de verantwoording terug te lezen in de paragraaf Duurzaamheid. Nu het energiemanagement is geborgd binnen de organisatie, is deze aanbeveling afgerond.
- Inzet van Concerncontrol is om in de interne controles explicieter rekening te houden met frauderisico's en hierover in gesprek te gaan met het algemeen bestuur en de klankbordgroep Audit & Risico. In 2020 is hier opvolging aan gegeven door onder leiding van Concerncontrol een ambtelijke brainstormsessie te houden. Hierin zijn de frauderisico's besproken op basis van de fraudedriehoek. De fraudedriehoek bevat de elementen 'druk' (omgeving, financieel en emotioneel), 'rechtvaardiging' (iedereen doet het, ik heb het verdiend) en 'gelegenheid' (positie, vertrouwen, leemte in AO/IC of gebrek aan sancties). De uitkomsten worden meegenomen in de inrichting van de interne beheersing ('*Three Lines of Defence*') en daarmee de interne controles. Het gesprek met het bestuur volgt in 2021.

Evaluatie accountantsdiensten 2017-2020

Naar aanleiding van de keuze over het wel of niet verlengen van het contract met de accountant, zijn in 2020 de accountantsdiensten geëvalueerd ([20.347772](#)). Hieruit zijn vijf aanbevelingen voortgekomen, waarbij de focus ligt op het maken van goede afspraken met de accountant, het versterken van het contractmanagement (met één aanspreekpunt) en jaarlijks een thermometersessie met de klankbordgroep Audit & Risico. Inmiddels zijn alle aanbevelingen opgevolgd en geïmplementeerd, met uitzondering van de thermometersessie met de klankbordgroep. In 2021 zal een eerste sessie met de klankbordgroep Audit & Risico worden georganiseerd in het bijzijn van de accountant.

Deel 3 – Jaarrekening

Archeologisch onderzoek Markermeerdijken

19 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt in overeenstemming met het Waterschapsbesluit.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden op historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde. Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari na het moment van ingebruikname. Investerings tot € 1 miljoen worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingstermijnen immateriële vaste activa	Termijn
Onderzoek, voorbereiding en ontwikkeling	5 jaar
Bijdragen en afkoopsommen	10 jaar

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs exclusief de kosten voor intern gemaakte uren of – indien van toepassing – tegen lagere marktwaarde, onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur, zonder rekening te houden met eventuele restwaarde. De verkrijgingsprijs is de aanschafprijs onder aftrek van bijdragen van derden. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere 'vermindering' van de waarde als deze duurzaam blijkt te zijn.

Afschrijvingen vinden lineair plaats vanaf 1 januari na het moment van ingebruikname. Investerings tot € 0,1 miljoen worden niet geactiveerd, maar ineens ten laste van de exploitatie gebracht. Op grond wordt onder bepaalde omstandigheden afgeschreven.²

Met ingang van 2016 worden kosten voor intern gemaakte uren niet meer geactiveerd. Overboeking van opgeleverde werken vanuit onderhanden werk naar investeringen vindt plaats op 1 januari na het moment van ingebruikname.

² Er wordt niet op grond afgeschreven tenzij:

- Gronden een onverenigbaar onderdeel vormen van het object. Deze gronden worden conform het object afgeschreven;
- Waardevermindering van de grond plaatsvindt.

In onderstaande tabel zijn de gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren weergegeven.

Afschrijvingstermijnen materiële vaste activa	Termijn
Grond	40 jaar
<i>Vervoersmiddelen en werktuigen</i>	
Vervoersmiddelen, machines en werktuigen waarvoor geen ideaalcomplex geldt	7 jaar
Zwaar materieel	10 jaar
<i>Overige bedrijfsmiddelen</i>	
Automatisering	4 jaar
Meet- en regelsystemen	10 jaar
<i>Kantoren, dienstwoningen en centrale werkplaatsen</i>	
Civiel	30 jaar
Technische installaties in bedrijfsgebouwen en woonruimten	15 jaar
Veiligheidsvoorzieningen, telefooninstallaties, kantoormeubilair in bedrijfsgebouwen en woonruimten	5 jaar
<i>Waterkeringen</i>	
Civiel	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Wegen in relatie tot waterkeringen	15 jaar
Groot onderhoud (levensduurverlengend)	20 jaar
<i>Waterlopen, kunstwerken en gemalen kwantiteitsbeheer</i>	
Civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Watergangen	30 jaar
<i>Zuiveringstechnische werken</i>	
Civiel	30 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Persleidingen	40 jaar
Vrijervalleidingen	20 jaar
SDI Gasturbine	5 jaar
SDI Generator	10 jaar
Telemetrie voor de aansturing van gemalen, zuiveringsinstallaties en eventuele andere voorzieningen	10 jaar
Wegen	15 jaar
Bruggen	25 jaar
<i>Vaarwegen en havens</i>	
Vaarwegen en havens civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar

Afschrijvingstermijnen overige materiële vaste activa	Verwachte gebruiksduur
<i>Overige materiële vaste activa</i>	
Civiel	25 jaar
Mechanisch/elektrisch	15 jaar
Amoveren als onderdeel van investering	1 jaar
Zonnepanelen	15 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde. Overige financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt dynamisch bepaald voor de waterschapsbelastingen en is statisch voor de overige vorderingen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gesplitst in de algemene reserve, de bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie en de overige bestemmingsreserves. De algemene reserve is het deel van het vermogen dat dient als buffer om algemene risico's op te vangen. De bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie zijn ingesteld om fluctuaties in de tarieven te beperken. De overige bestemmingsreserves zijn dat deel van het eigen vermogen dat is gereserveerd voor (de dekking van) specifieke uitgaven.

Het eigen vermogen wordt gevormd door het saldo van bezittingen en schulden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de verplichting dan wel het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting in eigen beheer is actuariael tegen de contante waarde van de (opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die geformuleerd zijn.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

Werken voor derden

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Werken voor derden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

20 Balans

20.1 Balans per ultimo boekjaar

Activa (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2020	31-12-2019	Passiva (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2020	31-12-2019
<i>Vaste activa</i>			<i>Vaste passiva</i>		
Immateriële vaste activa	3,5	4,1	<i>Eigen vermogen</i>		
Materiële vaste activa	448,0	456,0	Algemene reserve	30,1	30,1
Financiële vaste activa	2,8	2,7	Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	33,7	35,6
			Overige bestemmingsreserves	42,0	43,1
<i>Werk voor derden</i>	1,3	0,4	Resultaat boekjaar	4,6	-
<i>Vlottende activa</i>			<i>Voorzieningen</i>	26,4	22,9
Liquide middelen	41,0	38,1			
Kortlopende vorderingen	29,6	35,6	<i>Vaste schulden</i>	358,7	352,1
Overlopende activa	26,4	43,7			
			<i>Werk voor derden</i>	2,5	2,4
			<i>Vlottende passiva</i>		
			Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	29,5	43,5
			Overlopende passiva	25,2	51,0
<i>Afrondingsverschillen</i>	-	0,1	<i>Afrondingsverschillen</i>	-0,1	-
Totaal	552,6	580,7	Totaal	552,6	580,7

20.2 Toelichting op de balans per ultimo boekjaar

Activa

Staat van activa (bedragen x € 1 miljoen)	Boekwaarde	Desinvesteringen en overboekingen	Investeringen	Bijdragen van derden	Afschrijvingen	Afrondingsverschillen	Boekwaarde
	31-12-2019	Mutaties in 2020					31-12-2020
Onderzoek en ontwikkeling	0,2	-	0,1	-	-0,1	-0,1	0,1
Bijdragen en afkoopsommen	4,0	-	-	-	-0,5	-0,1	3,4
Afrondingsverschillen	-0,1	-	-	-	-	-	-

Staat van activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boek- waarde	Desinves- teringen en overboe- kingen	Investe- ringen	Bij- dragen van derden	Afschrij- vingen	Afron- dings- verschillen	Boek- waarde
	31-12- 2019	Mutaties in 2020					31-12- 2020
Subtotaal immateriële vaste activa	4,1	-	0,1	-	-0,6	-0,2	3,5
Gronden	16,0	-	-	-	-0,3	-	15,7
Vervoersmiddelen en werktuigen	0,8	-	0,4	-	-0,1	-	1,1
Overige bedrijfsmiddelen	7,4	-	2,6	-	-2,4	-	7,6
Kantoren, woningen en werkplaatsen	34,0	-	2,0	-0,1	-2,0	0,1	34,0
Waterkeringen	59,3	-0,2	132,9	-131,5	-4,3	-	56,2
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	108,5	-	9,1	-5,5	-7,1	-0,1	104,9
Zuiveringstechnische werken	214,8	-0,1	8,5	-	-17,3	-	205,9
Wegen	7,1	-0,5	3,6	-0,8	-1,2	-	8,2
Overige materiële vaste activa	8,2	-0,2	7,7	-0,8	-0,5	0,1	14,5
Afrondingsverschillen	-0,1	-	-	0,1	-	-	-0,1
Subtotaal materiële vaste activa	456,0	-1,0	166,8	-138,6	-35,2	-	448,0
Afrondingsverschillen	0,1	-	-	-0,1	-	-	-
Totaal	460,2	-1,0	166,9	-138,7	-35,8	-0,1	451,5

Verloop-overzicht onderhanden werk 2020 <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boek-waarde	Over-boe-kingen	Investe-ringen in gebruik geno-men	Investe-ringen	Bijdra-gen van derden	Afron-dings-verschil-len	Boek-waar-de	Bruto restant krediet
	31-12-2019		Mutaties in 2020				31-12-2020	
Onderzoek en ontwikkeling	-	-	-	0,1	-	-0,1	-	-
Bijdragen en afkoopsommen	-	-	-	-	-	-	-	-
Immateriële vaste activa	-	-	-	0,1	-	-0,1	-	-
Gronden	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoersmiddelen en werktuigen	0,3	-	-0,2	0,4	-	-	0,5	-
Overige bedrijfsmiddelen	1,6	-	-4,0	2,6	-	-	0,2	0,4
Kantoren, woningen en werkplaatsen	0,3	-	-2,0	2,0	-	0,1	0,4	0,4
Waterkeringen	2,0	-	-0,9	132,9	-131,5	-	2,5	273,6
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	3,3	-	-3,3	9,0	-4,0	0,1	5,1	75,4
Zuiveringstechnische werken	15,9	-	-11,1	8,4	-	-	13,2	46,9
Wegen	0,7	-	-	3,6	-0,8	-	3,5	2,0
Overige materiële vaste activa	1,2	-	-1,5	7,5	-0,4	0,1	6,9	19,6
Afrondingsverschil	0,1	-	0,2	-	0,1	-	0,1	-
Materiële vaste activa	25,4	-	-22,8	166,4	-136,6	-	32,4	418,3
Afrondingsverschil	-	-	-	-0,1	-	-	-	-
Totaal	25,4	-	-22,8	166,4	-136,6	-	32,4	418,3

Het onderhanden werk betreft per 31 december 2020 € 32,4 miljoen. De resterende bruto kredieten van het onderhanden werk bedragen € 418,3 miljoen waarvan het grootste deel het HWBP2-programma betreft.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2020	31-12-2019
Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven	0,7	0,7
Waterinnovatiefonds	2,0	2,0
Leningen aan ambtenaren	-	-

Financiële vaste activa (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2020	31-12-2019
Afrondingsverschil	0,1	-
Totaal	2,8	2,7

Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven

Het betreft de deelnemingen in de Nederlandse Waterschapsbank, BNG Bank N.V., B.V. Baggerzorg, N.V. HVC en AquaMinerals B.V.

Waterinnovatiefonds

In 2018 is het Waterinnovatiefonds opgericht, waarin een bedrag van € 2,0 miljoen beschikbaar is gesteld. Dit fonds is bedoeld om innovatieve projecten in de watersector te stimuleren. Het fonds heeft een revolverend karakter. In totaal zijn vijf leningen verstrekt van € 0,2 miljoen, hiervan staat ultimo 2020 in totaal nog € 0,6 miljoen open.

Leningen aan ambtenaren

Dit heeft betrekking op aan personeel verstrekte leningen voor de PC-privé-regeling en de fietsregeling. Het betreft een bedrag van € 48.928.

Werken voor derden

Werken voor derden (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2020	31-12-2019
Havendijk C Den Oever	-	0,2
Stadsstrand gemeente Hoorn	1,0	-
Waterproef ICT	0,2	0,1
Markermeerdijken	0,1	0,1
Totaal	1,3	0,4

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Voor bovenstaande projecten zijn werkzaamheden verricht. De bijbehorende bijdragen zijn nog niet ontvangen.

Liquide middelen

Liquide middelen (bedragen x € 1 miljoen)	31-12-2020	31-12-2019
Overige positieve rekening-courantverhoudingen	41,0	38,1
Kasmiddelen	-	-
Totaal	41,0	38,1

De liquide middelen staan voor ons vrij ter beschikking en bestaan uit direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Schatkistbankieren

Voor liquide middelen die tijdelijk niet voor de publieke taken nodig zijn, en voor zover die een drempelbedrag te boven gaan, is schatkistbankieren verplicht geworden. Dit is ingevoerd om als decentrale overheden bij te dragen aan een lagere EMU-schuld en vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het beleggingsrisico. We zijn onder het drempelbedrag van € 1,9 miljoen gebleven van schatkistbankieren.

Drempelbedrag schatkistbankieren				
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>				
Begrotingstotaal				257,3
Drempelbedrag 0,75%				1,9
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Gemiddelde som per kwartaal buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0,1	0,1	-	-

Kortlopende vorderingen en overlopende activa

Kortlopende vorderingen en overlopende activa	31-12-2020	31-12-2019
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		
Vorderingen op belastingdebiteuren	26,5	33,6
Af: voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-1,1	-0,9
Afrondingsverschil subtotaal		-
<i>Subtotaal vorderingen op belastingdebiteuren</i>	<i>25,4</i>	<i>32,7</i>
Overige vorderingen	4,2	3,0
Af: voorziening overige dubieuze debiteuren	-	-
Afrondingsverschil subtotaal	-	-
<i>Subtotaal kortlopende vorderingen</i>	<i>4,2</i>	<i>3,0</i>
Afrondingsverschil	-	-0,1
Totaal kortlopende vorderingen	29,6	35,6
<i>Overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen subsidies	13,4	31,3
Nog op te leggen aanslagen waterschapsbelastingen	1,9	2,3
Nog te ontvangen bedragen	6,1	3,4
Vooruitbetaalde bedragen/vooruitontvangen facturen	4,9	6,7
Overige overlopende activa	0,1	0,1
Afrondingsverschil	-	-0,1
Totaal overlopende activa	26,4	43,7
Totaal kortlopende vorderingen en overlopende activa	56,0	79,3

Kortlopende vorderingen

Het totaal van de kortlopende vorderingen bedraagt eind 2020 € 29,6 miljoen (2019: € 35,6 miljoen). Dit bestaat uit een vordering op belastingdebiteuren en overige debiteuren van totaal € 30,7 miljoen (2019: € 36,6 miljoen) en een voorziening voor dubieuze belastingdebiteuren van € 1,1 miljoen (2019: € 0,9 miljoen). De voorziening wordt in mindering gebracht op de belastingdebiteuren.

De vordering op belastingdebiteuren is € 7,1 miljoen lager omdat een deel van de belastingaanslagen van het vorige jaar een maand later zijn opgelegd dan dit jaar. De overige vorderingen zijn € 1,2 miljoen hoger doordat per eind 2020 meer facturen openstaan.

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa per eind 2020 bedraagt € 26,4 miljoen (2019: 43,7 miljoen). Deze daling komt met name door een afname van € 17,9 miljoen bij de nog te ontvangen subsidies.

Verloopoverzicht Nog te ontvangen subsidies

Verloopoverzicht 2020 (bedragen x € 1 miljoen)	EU	Rijk			Provincie	Overige	Totaal
	Overige subsidies	HWBP-2	HWBP	Overige subsidies	Overige subsidies	Overige subsidies	
Saldo 1 januari	0,4	24,2	1,3	4,2	0,8	0,5	31,3
Ontvangen bedragen	-0,4	-33,5	-	-3,4	-0,5	-0,2	-38,0
Toevoegingen	0,1	11,7	1,6	4,8	1,0	0,8	20,1
Afrondingsverschil	-0,1	-	-0,1	0,1	-	-	-
Saldo 31 december	-	2,4	2,8	5,7	1,3	1,1	13,4

Passiva

Eigen vermogen

Verloopoverzicht reserves (bedragen x € 1 miljoen)	Saldo	Resultaat-	Saldo	Mutatie 2020		Resultaat-	Saldo
	31-12-2019	Bestemming 2019	1-1-2020	Interne vermeerderingen	Bestemming 2020	Bestemming 2020	31-12-2020 (na verdeling resultaat)
Algemene reserve	30,1	-	30,1	-	-	-	30,1
Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie:							
Watersysteembeheer	0,9	1,2	2,1	2,0	-2,0	5,0	7,1
Zuiveringsbeheer	30,1	-1,5	28,6	-	-5,2	0,4	23,8
Wegenbeheer	4,6	0,3	5,0	4,7	-1,4	-0,8	7,5
Afrondingsverschillen	-	-	-0,1	-	-	-	-0,1
Subtotaal bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	35,6	-	35,6	6,7	-8,6	4,6	38,3
Overige bestemmingsreserves:							
Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord	4,5	-	4,5	-	-0,6	-	3,9
Erfpachtgronden	7,6	-	7,6	-	-1,4	-	6,2
Huisvesting	15,3	-	15,3	-	-1,8	-	13,5
Werven	0,9	-	0,9	-	-0,1	-	0,8
Maatregelen CO ₂ -emissiereductie	1,2	-	1,2	-	-0,1	-	1,1
Nazorgfase HWBP2 projecten	13,5	-	13,5	3,4	-0,6	-	16,4
Afrondingsverschillen	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1
Subtotaal overige bestemmingsreserves	43,1	-	43,1	3,4	-4,5	-	42,0
Afrondingsverschillen		-	0,1	-	-	-	
Totaal reserves	108,8	-	108,8	10,1	-13,1	4,6	110,4

Reservepositie

Het eigen vermogen is met € 1,6 miljoen toegenomen en bedraagt per 31 december 2020 € 110,4 miljoen.

De toename van het eigen vermogen is het gevolg van de volgende mutaties:

Mutaties van het eigen vermogen (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2020	
Interne vermeerderingen:		
- Bestemmingsreserves voor tariefseglisaties op grond van originele begroting	4,3	
- Bestemmingsreserves voor tariefseglisaties op grond van de algemene begrotingswijziging	2,5	
- Overige bestemmingsreserves op grond van de algemene begrotingswijziging	0,4	
- Overige bestemmingsreserves op grond van verkoop erfpachtgronden	-	
- Overige bestemmingsreserves op grond van HWBP2 projecten	3,0	
- Afrondingsverschil	-0,1	
Totaal		10,1
Interne verminderingen:		
- Bestemmingsreserves voor tariefseglisaties op grond van originele begroting	-4,9	
- Overige bestemmingreserve op grond van originele begroting	-3,8	
- Bestemmingsreserves voor tariefseglisaties op grond van de algemene begrotingswijziging	-3,7	
- Overige bestemmingsreserves op grond van de algemene begrotingswijziging	-0,7	
Totaal		-13,1
Resultaat boekjaar		4,6
Saldo mutatie eigen vermogen		1,6

Algemene reserve

Het doel van een algemene reserve is om te beschikken over weerstandscapaciteit, zodat omvangrijke financiële calamiteiten kunnen worden opgevangen. Zonder weerstandscapaciteit kan een financiële calamiteit leiden tot een forse negatieve reserve, die binnen enkele jaren moet worden hersteld met een sterke tariefstijging tot gevolg. De calamiteiten zijn ingedeeld in drie risicocategorieën: operationeel, politiek/bestuurlijk en juridisch/wettelijk. De belangrijkste risico's per effect met een risicoscore 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen staan beschreven in deel I van de jaarstukken. Ten opzichte van 2019 is de algemene reserve gelijk gebleven met een saldo van € 30,1 miljoen.

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

Bestemmingsreserves gebruiken we voor het opvangen van schommelingen in de uitvoeringskosten van onze taken. Door gebruik te maken van de bestemmingsreserves voorkomen we tariefschommelingen en bereiken wij zoveel mogelijk tariefegalisatie. De hoogte van de bestemmingsreserves is mede gebaseerd op meerjarenramingen over kosten- en tarievenontwikkeling. In 2020 is € 6,7 miljoen toegevoegd aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie bestaande uit € 4,3 miljoen conform originele begroting en € 2,4 miljoen uit de begrotingswijziging. De totale onttrekking uit de bestemmingsreserves in 2020 bedraagt € 8,6 miljoen. Dit bedrag is opgebouwd

uit € 4,9 miljoen conform de originele begroting, € 2,2 miljoen van de bijbehorende begrotingswijziging en € 1,5 miljoen voor de wegeoverdracht aan Schagen.

Overige bestemmingsreserves

In het verloopoverzicht staan zes overige bestemmingsreserves die hierna worden toegelicht.

De overige bestemmingsreserve 'Afkoopsom wegentaak Amsterdam-Noord' is ontstaan in 2008. Wij ontvingen toen een bedrag van € 14,7 miljoen van de gemeente Amsterdam voor de afkoop van de wegenheffing in het gebied van de gemeente. Het nettobedrag valt in 25 jaar aflopend vrij ten gunste van de exploitatie. Voor 2020 is dit conform begroting een bedrag van € 0,6 miljoen.

Verkoopopbrengsten van erfpachtgronden zijn tot en met 2019 gedoteerd aan de reserve 'erfpachtgronden' en de jaarlijkse onttrekking gebeurt op basis van een degressief opgestelde staffel. In 2020 betreft de totale onttrekking voor deze reserve € 1,4 miljoen euro conform begroting. Met ingang van 2020 worden opbrengsten als gevolg van de verkopen van gronden niet meer toegevoegd aan de egaliseringsreserve voor erfpachtgronden maar direct in exploitatie genomen. Hierdoor wordt de reserve ieder jaar lager.

De vrijval van de reserve 'Huisvesting' vindt sinds juni 2011 plaats. Conform begroting is in 2020 € 1,8 miljoen vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

De reserve 'Werven' is gevormd uit de verkoopopbrengst van de verkochte werven. Bij het opstellen van de begroting 2020 is uitgegaan van de verkoop van de werf Petten. Deze verkoop is echter uitgesteld waardoor de onttrekking uit deze reserve naar beneden is bijgesteld met een begrotingswijziging. De onttrekking is € 0,1 miljoen.

In 2011 is de overige bestemmingsreserve 'Maatregelen CO₂-emissiereductie' gevormd. Deze reserve bestaat uit niet-bestede budgetten van 2010 tot en met 2012. Vanuit de reserve financieren we de kapitaallasten van investeringen die specifiek bedoeld zijn om de CO₂-emissie te verminderen. In 2020 is conform begroting € 0,1 miljoen onttrokken ten gunste van de exploitatie.

Voor projecten van HWBP2 die naar de beheerorganisatie worden overgedragen, is een overige bestemmingsreserve ingesteld voor het onderhoud. Subsidie die voor de opleverde projecten wordt ontvangen, wordt aan deze reserve gedoteerd zodat de jaarlijkse lasten hieruit kunnen worden onttrokken. De projecten Prins Hendrik Zanddijk, Waddenzeedijk Texel en Den Oever zijn opgeleverd aan de beheerorganisatie. Het moment van ontvangst van subsidies is moeilijk vast te stellen. Dit heeft ertoe geleid dat de dotatie en onttrekking achteraf worden verantwoord. De totale dotatie aan de reserve HWBP2 betreft in 2020 € 3,4 miljoen als gevolg van ontvangen subsidies. Middels de herziene begroting is een bedrag van € 0,4 miljoen reeds verantwoord. De overige € 3,0 miljoen wordt met het voorstel bij deze jaarstukken voorgelegd. De totale onttrekking van de reserve bedraagt in 2020 € 0,6 miljoen waarvan € 0,2 miljoen is geaccordeerd bij de begrotingswijziging. De resterende onttrekking van € 0,4 miljoen wordt via het voorstel bij deze jaarstukken voorgelegd.

Resultaatverdeling boekjaar

Mutatie bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2020	Realisatie 2019
Watersysteembeheer	5,0	1,2
Zuiveringsbeheer	0,4	-1,5
Wegenbeheer	-0,8	0,3
Totaal	4,6	-

Het resultaat van het boekjaar wordt in de balans als afzonderlijke component van het eigen vermogen opgenomen. Na vaststelling van de jaarrekening wordt deze in het daaropvolgende boekjaar verdeeld. Dit is in overeenstemming met het vastgestelde besluit over de bestemming van het resultaat.

Voorzoningen

Voorzoningen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Saldo 1 jan 2020	Interne vermeer- deringen	Interne vermin- deringen	Externe vermin- deringen	Saldo 31 dec 2020
Voorzoningen voor arbeids- gerelateerde verplichtingen	1,8	0,2	-	-0,4	1,6
Voorzoningen voor baggeren en saneren van waterlopen	15,9	3,3	-	-2,8	16,4
Voorzoningen voor overige onderhoudswerkzaamheden	5,3	5,3	-	-2,4	8,1
Voorziening wachtgeld voormalig bestuurders	-	0,3	-	-	0,3
Afrondingsverschillen	-0,1	0,1	-	0,1	-
Totaal	22,9	9,2	-	-5,5	26,4

Voorziening voor arbeidsgerelateerde verplichtingen

De voorziening arbeidsgerelateerde verplichtingen is voor gepensioneerde bestuursleden of hun nabestaanden. Pensioenverplichtingen in eigen beheer is met € 0,2 miljoen verhoogd om toekomstige verplichtingen op te kunnen vangen conform het actuarieel overzicht. Uit het actuarieel overzicht blijkt dat op balansdatum een bedrag van € 1,6 miljoen beschikbaar moet zijn.

Voorzoningen voor baggeren en saneren van waterlopen

De voorziening baggeren is gevormd om schommelingen in de kosten van de baggerwerken te egaliseren. De voorziening is gebaseerd op de Uitgangspunten voorziening Baggerfonds, vastgesteld door het algemeen bestuur in februari 2015. De initiële dotatie voor 2020 is vastgesteld op € 5 miljoen. Door voortschrijdend inzicht is met een begrotingswijziging een vrijval van de voorziening eind 2020 geboekt waardoor de totale dotatie uitkomt op € 3,3 miljoen.

De totale onttrekking van deze voorziening in 2020 is € 2,8 miljoen. In de begroting is uitgegaan van een onttrekking van € 4,9 miljoen. Het verschil wordt onder andere verklaard door:

- € 0,4 miljoen extra inkomsten voor de afkoopsom voor overname stedelijk water van Hollands Kroon. Bij de begroting was de hoogte van de afkoopsom nog niet bekend en daarom niet opgenomen.
- Het vervallen van de werkzaamheden Twiskerringvaart. De kosten zijn hierdoor € 0,7 miljoen lager en de inkomsten zijn € 0,3 miljoen lager. De werkzaamheden bleken niet effectief.
- Minder kosten door het verschuiven van werkzaamheden aan de meren Krommenie en Waterland. Deze werkzaamheden verschuiven als gevolg van corona grotendeels naar 2021.
- De kosten van de baggerwerkzaamheden in het landelijk gebied vallen € 0,7 miljoen lager uit doordat meerdere sloten nog aan de gestelde criteria voldoen.
- De peilwerkzaamheden voor de baggerschouw zijn met een half jaar vertraagd en verschoven naar 2021. Vanwege de implementatie van een nieuwe schouwapplicatie zijn voorbereidende werkzaamheden van de baggerschouw vertraagd. Hierdoor zijn de kosten € 0,3 miljoen lager.

Voorziening voor overige onderhoudswerkzaamheden

In 2016 is besloten om onderhoud op persleidingen en rioolgemalen via een voorziening te egaliseren. Om de over de jaren heen sterk variërende uitgaven beheersbaar te maken is een voorziening aangelegd. De dotatie van deze voorziening in 2020 is conform begroting € 5,3 miljoen geweest. In totaal is voor € 2,4 miljoen onttrokken aan de voorziening (begroot: € 2,2 miljoen).

Voorziening wachtgeld voormalig bestuurders

Deze voorziening is gevormd voor voormalig bestuurders die recht hebben op uitkeringen vanuit de wachtgeldregeling.

Vaste schulden

Vaste schulden <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2020	31-12-2019
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	358,7	352,1
Waarborgsommen	-	-
Langlopende financiële leaseverplichtingen	-	-
Totaal	358,7	352,1

De totale vaste schuld eind 2020 bedraagt € 358,7 miljoen (2019: € 352,1 miljoen). Het verschil bestaat voor € 30,0 miljoen uit een nieuwe lening en voor € 24,4 miljoen uit reguliere aflossingsverplichtingen.

De aflossingsverplichting korter dan één jaar bedraagt eind 2020 € 53,4 miljoen. Voor het verloopoverzicht van de onderhandse leningen zie hoofdstuk 15 Financiering.

Werken voor derden

Werken voor derden <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2020	31-12-2019
Overeenkomst vaarwegen provincie Noord-Holland	2,4	2,4
Havendijk C Den Oever	0,1	-
Zoet Zoutknooppunt (provincie en PWN)	0,1	-
Afrondingsverschil	-0,1	-
Totaal	2,5	2,4

Wij verrichten werkzaamheden voor derden, zoals decentrale overheden en bedrijven. Voor het onderhoud van de oevers, sluizen en baggeren voor de provincie Noord-Holland hebben wij een contract voor dagelijks en groot onderhoud. Omdat dit één overeenkomst betreft, geven we dit vanaf heden gesaldeerd weer. De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.

Vlottende passiva

Vlottende passiva <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2020	31-12-2019
<i>Netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar</i>		
Bankkrediet NWB	-	-
Crediteuren	5,9	24,3
Nog te betalen rente langlopende leningen	3,0	3,3
Belastingen en sociale- en pensioenpremies	5,4	4,8
Overige kortlopende schulden	15,1	11,1

Vlottende passiva <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	31-12-2020	31-12-2019
Afrondingsverschil	0,1	-
Subtotaal netto-vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	29,5	43,5
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen subsidie	21,6	47,7
Vooruitontvangen bedragen	-	-
Verlofverplichtingen	3,3	3,1
Overige overlopende passiva	0,3	0,2
Subtotaal overlopende passiva	25,2	51,0
Totaal	54,7	94,5

De totale vlottende passiva zijn afgenomen tot € 54,7 miljoen (2019: € 94,5 miljoen). De netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar zijn gedaald met € 14,0 miljoen ten opzichte van 2019. De oorzaak van deze daling is een afname van de crediteuren.

Het saldo van de overlopende passiva per eind 2020 bedraagt € 25,2 miljoen (2019: € 51,0 miljoen). De grootste post die deel uitmaakt van de overlopende passiva, is de vooruitontvangen subsidie met een saldo van € 21,5 miljoen. Hiervan is € 21,3 miljoen ontvangen voor HWBP en HWBP-2-programma (2019: € 47,4 miljoen). Het restant van € 0,2 miljoen bestaat uit overige projecten (2019: € 0,3 miljoen).

Verloopoverzicht 2020 Vooruit ontvangen subsidies <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Rijk	Rijk	Rijk	Provincie	Overige	Totaal
	Overige subsidies	HWBP-2	HWBP	Overige subsidies	Overige subsidies	
Saldo 1 januari	0,3	22,2	25,2	-	-	47,7
Toevoegingen	0,8	96,5	3,2	-	-	100,5
Vrijgevallen bedragen	-0,9	-115,2	-10,4	-	-	-126,5
Afrondingsverschillen	-	-0,1	-	-	-	-0,1
Saldo 31 december	0,2	3,4	18,0	-	-	21,6

Niet in balans opgenomen verplichtingen

Een aantal verplichtingen wordt volgens de geldende regelgeving niet in de balans opgenomen. Daarom worden deze hieronder separaat weergegeven.

Meerjarige contracten

Ultimo 2020 hebben we een niet uit de balans blijvende verplichting van € 404,3 miljoen, waarvan € 340,2 miljoen aan verplichtingen van het HWBP-2-programma. Voor het overige betreffen het contractuele verplichtingen die via aanbestedingen tot stand zijn gekomen voor investeringen.

Rekening-courantverhoudingen

Bij de NWB hebben we twee rekening-courantverhoudingen, waarvan één € 59,7 miljoen bedraagt en de ander € 0,8 miljoen. Bij het Rijk, de schatkist, hebben we één rekening-courantverhouding van € 60,0 miljoen.

(Bank-)garantstellingen

Stichting Waterproef

Stichting Waterproef voert sinds 2005 laboratorium- en onderzoeksactiviteiten uit voor ons en Waternet. Per 31 december 2008 hebben we gezamenlijk een garantieverklaring afgegeven voor de Stichting Waterproef. Beide organisaties staan garant voor de juiste nakoming van de verplichtingen tot betaling van alles wat de NWB van de stichting te vorderen heeft. De rekening-courant bij de NWB heeft per eind 2020 een limiet van € 1,5 miljoen. De liquide middelen van Waterproef zijn gedaald naar € 0,2 miljoen (2019: € 0,4 miljoen).

Unie van Waterschappen

De waterschappen staan gezamenlijk garant voor een lening met een hoofdsom van € 6,0 miljoen. Per 31 december 2020 is het resterende saldo € 5,3 miljoen. Wij staan garant voor 6,3% van deze lening. Dit betreft een bedrag van € 0,3 miljoen.

Garantstelling Unie van Waterschappen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2020	2019
Bedrag garantstelling 1 januari	0,4	0,4
Bedrag garantstelling 31 december	0,3	0,4

N.V. HVC

We hebben 0,24% van het totale aandelenkapitaal en staan garant voor 0,24% van de gegarandeerde leningen A. Per 31 december 2020 betreft dit een garantstelling van € 1,5 miljoen.

Garantstelling N.V. HVC <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2020	2019
Bedrag garantstelling 1 januari	1,5	1,5
Bedrag garantstelling 31 december	1,5	1,5

Provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland heeft diverse subsidieaanvragen voor het Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied beschikt met onderliggend een garantstelling vanuit het hoogheemraadschap voor de overprogrammering.

In de garantstelling verklaren wij geen beroep te doen op provinciale middelen wanneer geen of onvoldoende POP-middelen vanuit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling beschikbaar zullen zijn.

Garantstelling provincie Noord-Holland <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2020	2019
Overprogrammering POP2	-	-
Overprogrammering POP3	7,4	7,4

21 Exploitatie

21.1 Exploitatierekening naar effect

Exploitatierekening naar effect	Realisatie	Herziene begroting	Originele begroting
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2020	2020	2020
Waterveiligheid	41,4	41,3	42,4
Wateroverlast beperken	56,5	57,0	58,7
Watertekort voorkomen	0,8	1,2	1,1
Gezond water	8,4	8,4	7,9
Schoon water	76,3	76,6	73,4
Veilige (vaar)wegen	14,9	13,9	13,3
Crisisbeheersing	1,3	1,3	1,3
Bestuur en organisatie	28,6	32,0	32,4
Exploitatieresultaat vóór toevoegingen en onttrekkingen reserves	228,2	231,7	230,5
Toevoegingen en onttrekkingen bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	-1,9	-1,9	-0,6
Waterschapsbelastingen	-230,9	-229,8	-229,8
Afrondingsverschil	-	-	-0,1
Exploitatieresultaat ('-' is voordelig)	-4,6	-	-

In het bestuursvoorstel voor de vaststelling van de jaarstukken hebben we het voorstel tot bestemming van het resultaat opgenomen.

21.2 Toelichting begrotingsafwijkingen

Er zijn verschillende categorieën van begrotingsafwijkingen. Bij bepaalde categorieën is bij hogere uitgaven sprake van onrechtmatigheid. Dit telt mee in het oordeel van de accountant. De door de commissie Besluit begroting en verantwoording gepubliceerde 'Kadernota Rechtmatigheid 2018' vormt de basis om te bepalen of een begrotingsafwijking onrechtmatig is. Hieronder volgen de categorieën.

0. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en waarvan de begrotingswijziging redelijkerwijs niet meer in het begrotingsjaar door het algemeen bestuur kon worden vastgesteld. *
1. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. **
2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd. **
3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. *
4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding. *
5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft het algemeen bestuur nog geen besluit genomen. **

6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd:
- a) geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar; **
 - b) geconstateerd na verantwoordingsjaar. *
7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investerings) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren:
- a) jaar van investeren; **
 - b) afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren. *

* Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant.

** Onrechtmatig en telt mee in het oordeel van de accountant.

Per effect is nagegaan of de begrotingsafwijkingen binnen de grenzen liggen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting.

Exploitatiekosten³ naar effect <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2020	Herziene Begroting 2020
Waterveiligheid	33,3	32,4
Wateroverlast beperken	37,0	38,2
Watertekort voorkomen	0,2	0,6
Gezond water	5,8	5,9
Schoon water	61,1	61,9
Veilige (vaar)wegen	17,7	16,9
Crisisbeheersing	0,4	0,5
Bestuur en organisatie	106,9	107,1
Totaal kosten	262,4	263,5

In het volgende overzicht worden de begrotingsafwijkingen ten opzichte van de herziene begroting geclassificeerd.

Effect <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Toelichting	Meer uitgegeven dan begroot	Categorie van de begrotingsafwijking
Waterveiligheid	Gerelateerde opbrengsten: onttrekking uit de bestemmingsreserve nazorg HWBP-projecten en bijdrage van een gemeente.	0,5	3
Waterveiligheid	Onvoorziene kosten door de eindafrekening van de solidariteitsbijdrage.	0,5	0
Veilige (vaar)wegen	Gerelateerde opbrengsten: twee subsidies en een schadevergoeding.	0,1	3
Veilige (vaar)wegen	Onvoorziene kosten bij onderhoud van wegen welke vanuit veiligheidsoverwegingen moesten worden uitgevoerd. Daarbij een klein bedrag aan onverwachte kosten voor storingen en reparaties.	0,8	0
	Afrondingsverschil	-0,1	
	Totaal	1,8	

³ Deze tabel heeft een andere insteek dan die in hoofdstuk 20.1. In deze tabel zijn opbrengsten, uren en reserves buiten beschouwing gelaten.

Ook de investeringskredieten en inkoop zijn getoetst op rechtmatigheid. Hier zijn geen afwijkingen geconstateerd.

Begrotingswijzigingen in 2020

Het algemeen bestuur heeft twee begrotingswijzigingen goedgekeurd.

In het tweede kwartaal zijn de kosten voor de wegenoverdracht opgenomen met een negatief resultaat van € 1,5 miljoen.

In het vierde kwartaal zijn diverse posten opgenomen met een totaal positief resultaat van € 0,3 miljoen. De posten die positief hebben bijgedragen aan het resultaat zijn:

• Dividend NWB	€ 4,3 miljoen
• Verlaging dotatie aan baggervoorziening	€ 1,7 miljoen
• Grondverkoop	€ 1,6 miljoen
• Vrijval post onvoorzien	€ 1,0 miljoen
• Hogere onttrekking aan reserves HWBP2-projecten en erfpacht	€ 0,5 miljoen
• Bijdrage van het Rijk voor nazorg Waddenzee-dijk Texel (nazorg HWBP2-project)	€ 0,4 miljoen
• Ontvangsten Wet herverdeling wegen en subsidie Bobeldijk	€ 0,4 miljoen
• Lagere maaikosten door inkoopvoordeel	€ 0,3 miljoen
• Baten salarissen en sociale lasten en uitlening van personeel	€ 0,3 miljoen
• Vertraging of uitval van innovatieprojecten als gevolg van Corona	€ 0,2 miljoen
• Lagere uitgaven gemalenprogramma door vertraging	€ 0,2 miljoen
• Resultaat interne verrekeningen door werk voor derden	€ 0,1 miljoen
Totaal	€ 11,0 miljoen

De posten die negatief hebben bijgedragen aan het resultaat zijn:

• Hogere energiekosten	€ 3,2 miljoen
• Hogere kosten programma VBK	€ 2,5 miljoen
• Lagere bijdrage Rijk vanwege minder uren HWBP	€ 1,5 miljoen
• Lagere energieopbrengst SDI en lagere teruggave energiebelasting	€ 1,2 miljoen
• Algemeen onderhoud leidingen, transportstelsels en correctief onderhoud SDI en hogere kosten chemicaliën	€ 0,5 miljoen
• Landbouwportaal hogere bijdragen aan derden	€ 0,3 miljoen
• Hogere kosten monitoring waterkwaliteit	€ 0,2 miljoen
• Kosten nazorgfase HWBP2-projecten	€ 0,2 miljoen
• Diverse hogere kosten en afrondingsverschillen	€ 0,6 miljoen
• Toevoeging aan reserve nazorg HWBP2-projecten voor Waddenzee-dijk Texel na bijdrage van het Rijk	€ 0,4 miljoen
• Lagere onttrekking bestemmingsreserve werven	€ 0,1 miljoen
Totaal	€ 10,7 miljoen

21.3 Toelichting op de exploitatierekening naar effect

Hiervoor verwijzen wij naar de verantwoording per effect in de hoofdstukken 2 tot en met 9.

22 Exploitatie naar taak

Exploitatie naar kostendragers <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2020	Herziene begroting 2020	Originele begroting 2020
Zuiveringsbeheer			
Netto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak	87,3	84,7	82,1
Onvoorzien	-	-	0,4
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-1,5	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Bruto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak	85,8	84,7	82,5
Toevoeging bestemmingsreserve	-	-	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-5,2	-5,2	-3,0
Nog te bestemmen resultaat	0,4	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Verwachte belastingopbrengst	81,0	79,5	79,5
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	0,2	0,3	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Bruto belastingopbrengsten	81,2	79,8	79,5
Watersysteem			
Netto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak	131,8	134,8	135,7
Onvoorzien	-	-	0,5
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-2,5	-	-
Afrondingsverschil	0,0	-	-
Bruto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak	129,3	134,8	136,2
Toevoeging bestemmingsreserve	2,0	2,0	-
Onttrekkingen bestemmingsreserve	-2,0	-2,0	-1,4
Nog te bestemmen resultaat	5,0	-	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Verwachte belastingopbrengst	134,3	134,8	134,8
Gederfde inkomsten als gevolg van verminderingen	-	-	-
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	2,9	3,2	-
Afrondingsverschil	-	-	-
Bruto belastingopbrengsten	137,2	138,0	134,8

Exploitatie naar kostendragers <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2020	Herziene begroting 2020	Originele begroting 2020
Wegenbeheer			
Netto kosten toegerekend aan de wegentaak	13,4	12,2	11,7
Onvoorzien	-	-	-
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-0,3	-	-
Afrondingsverschil	-		-
Bruto kosten toegerekend aan de wegentaak	13,1	12,2	11,7
Toevoeging bestemmingsreserve	4,7	4,7	4,3
Ottrekkingen bestemmingsreserve	-1,4	-1,4	-0,4
Nog te bestemmen resultaat	-0,8	-	-
Afrondingsverschil	-	0,1	-
Verwachte belastingopbrengst	15,6	15,6	15,6
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen	0,3	0,3	-
Afrondingsverschil	0,1	-	-
Bruto belastingopbrengsten	16,0	15,9	15,6
Afrondingsverschil	-	-	-
Exploitatieresultaat	-4,6	-	-

De verschillen tussen de gerealiseerde en begrote bedragen na wijzigingen per kostendrager worden toegelicht in het volgende hoofdstuk.

23 Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2020	Herziene begroting 2020	Originele begroting 2020	Realisatie 2019
<i>Kostensoorten</i>				
Rente en afschrijvingen	44,0	43,7	43,0	50,5
Personeelslasten	78,5	78,4	78,4	75,6
Goederen en diensten van derden	109,5	112,4	106,1	112,3
Bijdragen aan derden	21,2	20,4	18,5	22,7
Toevoegingen aan voorzieningen/onvoorzien	9,2	8,6	11,3	10,1
Afrondingsverschillen	-	-	-	-
Subtotaal kostensoorten	262,4	263,5	257,3	271,2
<i>Opbrengstsoorten</i>				
Financiële baten	-4,3	-4,3	-0,1	-1,7
Personeelsbaten	-1,1	-0,6	-0,3	-0,8
Goederen en diensten aan derden	-7,4	-7,1	-6,5	-11,9
Bijdragen van derden	-20,0	-15,8	-16,1	-34,0
Waterschapsbelastingen	-230,9	-229,8	-229,8	-227,1
Interne verrekeningen	-0,3	-0,1	-	-0,5
Onttrekking/vrijval voorzieningen	-	-	-	-
Afrondingsverschillen	0,1	-0,1	-0,1	-
Subtotaal opbrengstsoorten	-263,9	-257,8	-252,9	-276,0
Afrondingsverschillen		-	-	-
Exploitatieresultaat	-1,5	5,7	4,4	-4,8
Toevoegingen aan reserves	10,1	7,1	4,3	19,2
Onttrekkingen aan reserves	-13,1	-12,8	-8,7	-14,4
Afrondingsverschillen	-0,1	-	-	-
Exploitatieresultaat ('+' is nadelig)	-4,6	-	-	-

23.1 Toelichting op de exploitatierkening naar kosten- en opbrengstsoorten

Werkelijke kosten en herziene begroting

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke kosten in relatie tot de herziene begroting. De volgende tabel geeft aan dat de werkelijke kosten per saldo € 1,1 miljoen lager zijn dan begroot.

Werkelijke kosten (bedragen x € 1 miljoen)	Realisatie 2020	Herziene begroting 2020	Originele begroting 2020	Vershil realisatie -/- herziene begroting
Rente en afschrijvingen	44,0	43,7	43,0	0,3
Personeelslasten	78,5	78,4	78,4	0,1
Goederen en diensten van derden	109,5	112,4	106,1	-2,9
Bijdragen aan derden	21,2	20,4	18,5	0,8
Toevoegingen aan voorzieningen / onvoorzien	9,2	8,6	11,3	0,6
Afrondingsverschillen	-	-	-	-
Totalen en per saldo lagere kosten dan geraamd	262,4	263,5	257,3	-1,1

Rente en afschrijvingen

De hogere kosten bestaan uit activa onder de activeringsgrens die direct worden afgeschreven en een verkorte afschrijftermijn op het afbreken van rioolgemeal Hoorn.

Goederen en diensten van derden

Per saldo zijn de kosten € 2,9 miljoen lager. Dit komt door:

- € 0,9 miljoen lagere kosten voor externe campagnes, bijeenkomsten, samenwerkingsverbanden en dergelijke die geen doorgang hebben gevonden vanwege corona;
- € 0,2 miljoen lagere externe kosten voor de omgevingswet doordat meer door eigen personeel is gedaan;
- € 0,2 miljoen lagere kosten bestuursondersteuning doordat excursies niet zijn doorgegaan en themabijeenkomsten digitaal zijn gehouden;
- € 0,4 miljoen lagere kosten voor organisatieontwikkeling en beleid;
- € 0,2 miljoen lagere kosten door het niet vervangen van geurfilters bij twee rwz's;
- € 0,1 miljoen lagere kosten door het wegvallen van licentiekosten door de vervanging van de procesautomatisering;
- € 1,0 miljoen hogere kosten aan wegen die worden veroorzaakt door onverwachte noodzakelijke kosten van groot en klein onderhoud;
- € 0,4 miljoen lagere energiekosten waarvan de helft lagere kosten van Liander en de helft door een andere toedeling van Engie;
- € 0,3 miljoen lagere kosten door minder snelle overname van stedelijk water;
- € 0,6 miljoen lagere kosten doordat maaiwerk gunstig is aanbesteed en beschoeiingswerk voor een deel niet op de markt is gezet;
- € 0,5 miljoen aan diverse lagere kosten.

Bijdragen aan derden

Binnen deze kostensoort vallen de subsidies die we verstrekken aan derden. We hebben € 1,6 miljoen verstrekt aan subsidies. Hiervan is € 1,4 miljoen verstrekt via het Landbouwportaal. Dit is voor € 0,1 miljoen besteed aan perceel- en oeverinrichting/voldoende zoet water, voor € 0,6 miljoen aan erfafspoeling, voor € 0,4 miljoen aan duurzame bodem en voor € 0,3 miljoen aan gewasbeschermingsmiddelen.

Daarnaast is € 0,1 miljoen subsidie verstrekt aan een vijfjarig onderzoeksprogramma dat Landschap Noord-Holland en Water, Land en Dijken hebben ontwikkeld in het kader van het Innovatieprogramma Veen.

In 2020 is een subsidie beschikbaar gesteld van € 0,1 miljoen voor het project Zoete Toekomst Texel.

Het restant van € 27.027 is voor € 12.793 besteed aan molens, € 6.346 aan de Stichting Werelderfgoed Beemster en € 7.887 aan cultuurhistorische objecten, educatie, landschapsbeleving en musea.

Werkelijke opbrengsten en herziene begroting

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op de werkelijke opbrengsten, in relatie tot de herziene begroting. De volgende tabel geeft aan dat de werkelijke opbrengsten per saldo € 6,1 miljoen hoger zijn uitgekomen dan geraamd.

Werkelijke opbrengsten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Realisatie 2020	Herziene begroting 2020	Originele begroting 2020	Vershil realisatie -/- herziene begroting
Financiële baten	-4,3	-4,3	-0,1	-
Personeelsbaten	-1,1	-0,6	-0,3	-0,5
Goederen en diensten aan derden	-7,4	-7,1	-6,5	-0,3
Bijdragen van derden	-20,0	-15,8	-16,1	-4,2
Waterschapsbelastingen	-230,9	-229,8	-229,8	-1,1
Interne verrekeningen	-0,3	-0,1	-	-0,2
Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-	-	-	-
Afrondingsverschil	0,1	-0,1	-0,1	0,2
Totalen en per saldo hogere opbrengsten dan geraamd	-263,9	-257,8	-252,9	-6,1

Personeelsbaten

Dit betreft hogere uitkeringen van ziektegeden en hogere baten van uitleen van personeel.

Bijdragen van derden

Voor de voormalig HWBP-project Waddenzeedijk Texel, Den Oever en Prins Hendrik Zanddijk zijn subsidie-afrekeningen ontvangen van € 3,0 miljoen. Deze subsidies zijn toegevoegd aan de overige bestemmingsreserve nazorg HWBP-projecten.

Voor gemaal De Poel is € 0,6 miljoen aan POP3-subsidie ontvangen en bij het HBWP zijn de subsidiabele uren € 0,2 miljoen hoger. De overige € 0,5 miljoen bestaat uit diverse kleine subsidies.

Waterschapsbelastingen

De hogere opbrengst wordt voor € 0,5 miljoen verklaard door hogere opbrengsten bij de zuiveringsheffing. De correctieposten kwijtschelding en oninbaar waren in totaal € 0,8 miljoen lager dan begroot. Hier tegenover staat een lagere opbrengst van de watersysteemheffing van € 0,2 miljoen doordat de WOZ-waarde minder snel is gestegen dan begroot.

24 Vermelding topinkomens

De Wet Normering Topinkomens (WNT) schrijft een publicatieplicht in het jaarverslag voor van de bezoldiging van topfunctionarissen in de (semi)publieke sector. De wet merkt de secretarissen van waterschappen aan als topfunctionaris. Voor andere medewerkers geldt een publicatieplicht als de bezoldiging of een eventuele ontslagvergoeding uitgaat boven het wettelijke bezoldigingsmaximum. Niet-topfunctionarissen zonder dienstbetrekking (externen) hoeven niet gemeld te worden.

De beloning van een topfunctionaris mag maximaal 100% van het jaarsalaris van een minister zijn. Dit komt in 2020 neer op € 201.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

In de onderstaande tabel zijn de componenten van de bezoldiging opgenomen van onze secretaris-directeur inclusief de vergelijkende cijfers over 2019. De conclusie is dat er binnen ons hoogheemraadschap geen personen zijn die meer verdienen dan de norm.

Bezoldiging topfunctionaris <i>(bedragen x € 1)</i>	2020	2019
Functie(s)	Secretaris - directeur	Secretaris - directeur
Naam	M.J. Kuipers	M.J. Kuipers
Duur dienstverband	1 januari tot en met 31 december 2020	1 januari tot en met 31 december 2019
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning	€ 174.475	€ 163.673
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloning betaalbaar op termijn	€ 21.640	€ 20.872
Totaal	€ 196.115	€ 184.545
Maximum bezoldigingsnorm	€ 201.000	€ 194.000

Per januari 2020 is het CAO loon met 2,5% gestegen, op 1 juli 2020 is daar nog 1% CAO verhoging bijgekomen. Dit zorgt ervoor dat de beloning over 2020 hoger is dan die van 2019.

De beloning betaalbaar op termijn is iets verhoogd, dit hangt samen met het stijgen van de CAO lonen in samenhang met een kleine daling in de sociale lasten en een stijging van de AOP premie. Het percentage pensioenpremie bleef gelijk.

Wij zijn ons bewust van de anticumulatiebepaling en kunnen bevestigen dat de secretaris-directeur geen bezoldigde topfunctie heeft bij een andere organisatie.

25 Gebeurtenissen na balansdatum

In de zogenaamde toeslagenaffaire heeft de staatssecretaris van Financiën op 18 januari 2021 laten weten dat de Belastingdienst van al zijn openstaande vorderingen op gedupeerde ouders afziet. De staatssecretaris heeft gezegd dat dit voor alle publieke schuldeisers geldt. Het is de verwachting dat ook de waterschappen openstaande vorderingen zullen kwijtschelden.

Gedupeerde ouders kunnen zich bij ons melden en krijgen dan in ieder geval een jaar adempauze. De Unie van Waterschappen is in gesprek met de Belastingdienst en het ministerie van Financiën om inzicht te krijgen wie de gedupeerde ouders zijn. We weten tot nu toe enkel het aantal gedupeerde ouders per gemeente, waarbij niet bekend is of er een openstaande vordering is en hoe hoog deze dan is. De impact op de belastingen en kwijtscheldingen is door deze onzekerheid niet verwerkt in de jaarstukken 2020.

26 Controleverklaring

Hier de controleverklaring plaatsen

Bijlagen

- 1 Afkortingen en betekenissen
- 2 Samenstelling bestuur
- 3 Uitvoeringsinformatie

1 Afkortingen

3Di	Driedimensionale informatie
AO/IC	Administratie Organisatie en Interne Controle
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BV	Besloten Vennootschap
BAW	Bestuursakkoord Water
BEC	Bio-energiecentrale
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BZB	Basiszuiveringsbeeld
Cao	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBO	Crisisbeheersingsorganisatie
CO ₂	Koolstofdioxide
COVID-19	Coronavirus disease 2019
EMU	Economische en Monetaire Unie
EU	Europese Unie
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HR	Human Resources
HVC	Huisvuilcentrale
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
HWH	Het Waterschapshuis
IBA	Individuele behandeling van afvalwater
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IPO	Interprovinciaal Overleg
KEP	Klimaat- en energieprogramma
km	Kilometer
KPI	Kritieke prestatie-indicatoren
KRW	Kaderrichtlijn Water
kWh	Kilowattuur
m ³	Kubieke meter
MWh	Megawattuur
NV	Naamloze Vennootschap
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel & Organisatie
POP	Plattelandsontwikkelingsprogramma
POS	Projectoverstijgende samenwerking
PWN	Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland
RES	Regionale Energiestrategie
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDI	Slibdrooginstallatie
SPP	Strategische Personeelsplanning
VBK	Verbetering Boezemkades
ve	Vervuilingseenheid
WBI	Wettelijk beoordelingsinstrumentarium
Wet Fido	Wet Financiering decentrale overheden
Wet Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
WIF	Waterinnovatiefonds
WKK	Warmtekrachtkoppeling

WOZ

Waardering onroerende zaken

2 Samenstelling bestuur

Het algemeen bestuur (college van hoofdingelanden) is per 31 december 2020 als volgt samengesteld. De dijkgraaf is L.H.M. Kohsiek.

Groen, Water & Land

R. Veenman – lid dagelijks bestuur
K. Hartog – lid dagelijks bestuur
A. Lap
P.E. Brouwer-Stam
L.H.M. Dickhoff
E.Y. van Roijen
T. Breedijk
J.W.C. Hoogendoorn – steunfractielid

VVD

A.M. Langeveld
J.H. Swaag
C. Streefkerk

CDA

F.J.A. Frowijn
P. van Ollefen
F.J.J. Brouwer – steunfractielid
H.A.C. Komproe – steunfractielid

AWP niet politiek wel deskundig

P. Vonk
F.C. Sanders – steunfractielid
L.J.M. Schagen – steunfractielid

Categorie Bedrijven

W.J.H.M.B. Hamers
A.B.W. Mintjes
R.C.P.E. Wiese
R. Beems – steunfractielid
A.C.M. Hertogh – steunfractielid

Categorie Natuurterreinen

F. Hoekstra
P.A. de Ridder-Boon – steunfractielid

PvdA

M.A. Leijen – lid dagelijks bestuur
C.J.M. Stam
F.T.S. van der Laan
P. Oudega
E. Volkens – steunfractielid
C. Bellis – steunfractielid

Water Natuurlijk

E.M. Tannehill
S.M.M. Borgers – lid dagelijks bestuur
L.J. Zaal
P. Domburg – steunfractielid
J.C.N. Wagenaar – steunfractielid

50PLUS

G.J.M. Meuwese
J.A. Avis

Natuurlijk BBW

E.A. Koning-Bruijn
R. van Schoorl – steunfractielid
C.J.M. Schipper – steunfractielid

Categorie Ongebouwd

S.J. Schenk – lid dagelijks bestuur
S. Ruiter
J.D. Rooker

3 Uitvoeringsinformatie

Inleiding

De voorliggende uitvoeringsinformatie is bedoeld ter verdieping. Met tabellen en staten, geeft dit document meer inzicht in de financiële achtergronden van de jaarstukken 2020. Deze informatie wordt gebruikt bij de informatieverstrekking aan derden (CBS) en de bedrijfsvergelijking met andere waterschappen. Voor dit laatste punt biedt de Waterschapsspiegel meer detailinformatie.

Leeswijzer

Bij de verschillende onderdelen verwijzen we zoveel als mogelijk naar reeds opgenomen staten en teksten in de jaarstukken. De wettelijk verplichte onderdelen zijn opgenomen.

Kosten en opbrengstsoorten

In de jaarstukken 2020 is in hoofdstuk 23 een overzicht van de exploitatielasten naar kosten- en opbrengstsoorten weergegeven. In onderstaande tabel zijn dezelfde kosten- en opbrengstsoorten met een nadere verbijzondering opgenomen.

Kostensoorten (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening 2020	Herziene begroting 2020	Jaar- rekening 2019
Kostensoorten	Verbijzondering kostensoorten			
Rente en afschrijvingen	Externe rentelasten	7,2	7,2	9,4
	Interne rentelasten	-	-	-
	Afschrijvingen van boekverliezen	1,0	0,7	5,0
	Afschrijvingen van activa	35,8	35,8	36,1
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>44,0</i>	<i>43,7</i>	<i>50,5</i>
Personeelslasten	Salarissen huidig personeel en bestuurders	51,4	53,6	48,3
	Sociale premies	14,7	15,4	14,0
	Overige personeelslasten	2,5	1,5	2,6
	Personeel van derden	10,0	7,9	10,6
	Uitkeringen voormalig personeel	-	-	-
	Afrondingsverschillen	-0,1	-	0,1
<i>Subtotaal</i>	<i>78,5</i>	<i>78,4</i>	<i>75,6</i>	
Goederen en diensten van derden	Duurzame gebruiksgoederen	2,8	2,7	2,4
	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	4,3	4,7	5,0
	Energie	14,5	15,0	16,4
	Huren en rechten	1,3	1,2	1,2
	Leasebetalingen operational lease	0,1	0,1	0,1
	Verzekeringen	0,9	0,9	0,8
	Belastingen	0,9	0,9	0,8
	Onderhoud door derden	54,0	54,7	54,5
	Overige diensten door derden	30,7	32,2	31,2
	Afrondingsverschillen	-	-	-0,1
<i>Subtotaal</i>	<i>109,5</i>	<i>112,4</i>	<i>112,3</i>	
Bijdragen aan derden	Bijdragen aan bedrijven	1,5	1,5	1,7
	Bijdragen aan het Rijk	13,5	12,7	14,1
	Bijdragen aan overheden	5,9	5,6	6,8
	Bijdragen aan overige	0,3	0,5	0,1

	<i>Subtotaal</i>	21,2	20,3	22,7
Toevoegingen/Voorzieningen Onvoorzien	Toevoegingen aan voorzieningen	9,2	8,6	10,1
	Onvoorzien	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	9,2	8,6	10,1
<i>Afrondingsverschillen</i>		-	0,1	-
Subtotaal kostensoorten		262,4	263,5	271,2

Opbrengstensoorten <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Jaar- rekening 2020	Herziene begroting 2020	Jaar- rekening 2019
Opbrengsten	Verbijzondering opbrengsten			
Financiële baten	Externe rentebaten	-	-	-
	Dividenden en bonusuitkeringen	-4,3	-4,3	-1,6
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-	-0,1
	<i>Subtotaal</i>	-4,3	-4,3	-1,7
Personeelsbaten	Baten i.v.m. salarissen en sociale lasten	-0,4	-0,1	-0,2
	Uitlening van personeel	-0,6	-0,5	-0,6
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-0,1		
	<i>Subtotaal</i>	-1,1	-0,6	-0,8
Goederen en diensten aan derden	Opbrengst uit grond en water	-2,5	-2,3	-1,8
	Opbrengst uit overige eigendommen	-0,2	-0,3	-0,1
	Diensten voor derden	-1,8	-1,7	-5,3
	Verkoop van grond	-	-	-1,8
	Verkoop van overige goederen	-2,9	-2,9	-2,8
	<i>Afrondingsverschillen</i>	-	0,1	-0,1
	<i>Subtotaal</i>	-7,4	-7,1	-11,9
Bijdragen van derden	Bijdragen van het Rijk	-10,0	-8,4	-10,0
	Bijdragen van provincies	-0,9	-	-
	Bijdragen van overige openbare lichamen	-7,7	-7,2	-23,8
	Bijdragen van overige	-1,4	-0,2	-0,2
	<i>Subtotaal</i>	-20,0	-15,8	-34,0
Waterschapsbelastingen	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing gebouwd	-75,2	-75,7	-
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing ingezetenen	-60,4	-60,0	-
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing ongebouwd	-17,4	-17,5	-
	Opbrengst watersysteem- en wegenheffing natuur	-0,1	-0,1	-
	Opbrengst verontreinigingsheffing	-0,6	-0,7	-
	Opbrengst zuiveringsheffing bedrijven	-18,4	-17,9	-
	Opbrengst zuiveringsheffing huishoudens	-64,9	-64,8	-
	Oninbaar	0,5	0,7	-0,2
	Kwijtschelding	5,5	6,1	5,8
	Waterschapsbelastingen opbrengst	-	-	-232,8
	<i>Afrondingsverschillen</i>	0,1	0,1	0,1
	<i>Subtotaal</i>	-230,9	-229,8	-227,1
Interne verrekeningen	Interne verrekeningen	-0,3	-0,1	-0,5
Onttrekking voorzieningen	Geactiveerde lasten	-	-	-

	Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	0,3	0,1	0,5
<i>Afrondingsverschillen</i>		0,1	-0,1	-
Subtotaal inkomstensoorten		-263,9	-257,8	-276,0

Totaal <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		Jaarrekening 2020	Herziene begroting 2020	Jaarrekening 2019
Exploitatieresultaat		-1,5	5,7	-4,8
Reserves	Toevoegingen aan reserves	10,1	7,1	19,2
	Onttrekkingen aan reserves	-13,1	-12,8	-14,4
<i>Afrondingsverschillen</i>		-0,1	-	-
Resultaat		-4,6	-	-

Netto kosten per beleidsproduct

Conform de Waterschapswet zijn in de begroting de netto kosten toegerekend aan effecten. Naast deze indeling zijn de netto kosten ook gerelateerd aan de beleidsproducten (BBP-producten) voor de bedrijfsvergelijkingen.

Exploitatie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Jaarrekening 2020	Originele begroting 2020	Jaarrekening 2019
01 Eigen plannen	16,9	17,5	15,0
02 Plannen van derden	3,0	2,4	2,5
03 Beheersinstrumenten waterkeringen	4,0	3,5	4,6
04 Aanleg en onderhoud waterkeringen	33,1	40,1	39,4
05 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	0,2	0,4	0,3
06 Beheersinstrumenten watersystemen	1,8	2,6	2,0
07 Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	19,8	19,3	17,9
08 Baggeren van waterlopen	5,8	7,0	7,2
09 Beheer hoeveelheid water	28,3	27,1	28,5
10 Calamiteitenbestrijding watersystemen	-	0,1	0,1
11 Monitoring watersystemen	4,9	5,1	5,0
12 Getransporteerd afvalwater	17,5	16,9	17,4
13 Gezuiverd afvalwater	33,5	32,6	35,2
14 Verwerkt slib	16,2	13,2	12,5
15 Afvalwaterbehandeling door derden	6,9	6,8	6,7
17 Aanleg en onderhoud wegen	10,9	8,8	10,1
18 Wegenverkeersregeling en -veiligheid	3,7	3,6	4,0
20 Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	0,6	0,7	0,6
21 Verkeersregeling en -veiligheid vaarwegen en havens	0,1	0,1	0,1
23 Vergunningen en meldingen	2,7	2,0	2,4
25 Toezicht	3,2	2,9	2,9
26 Handhaving	0,6	0,2	0,2
31 Belastingheffing	7,2	7,1	6,6
32 Invordering	2,0	2,1	1,8
33 Bestuur	3,4	3,4	4,5
34 Externe communicatie	2,6	4,7	3,3
<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-0,1	-
Subtotaal primaire beheerproducten	228,9	230,1	230,8

99 Direct op taakveld (incl. waterschapsbelasting)	-233,4	-230,1	-230,8
<i>Afrondingsverschillen</i>	-0,1	-	-
Totaal	-4,6	-	-

Staat van vaste activa

Voor de staat van vaste activa verwijzen wij naar hoofdstuk 20, paragraaf 2.

Staat van vaste schulden

Het verloop van de vaste schulden van HHNK over 2020 is als volgt.

Leningen en langlopende schulden <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand per 1 jan 2020	Mutaties in 2020		Stand per 31 dec 2020	Rente 2020
		Vermeer- deringen	Aflossingen		
Geldgever					
Onderhandse leningen van: - binnenlandse banken en overige financiële instellingen	352,1	30,0	23,4	358,7	7,2
<i>Afrondingsverschillen</i>					
Totaal langlopende leningen	352,1	30,0	23,4	358,7	7,2

De totale vaste schuld eind 2020 bedraagt € 358,7 miljoen (2019: € 352,1 miljoen). Het verschil bestaat voor € 30,0 miljoen uit vermeerderingen en voor € 23,4 miljoen uit reguliere aflossingsverplichtingen.

De aflossingsverplichting korter dan één jaar bedraagt eind 2020 € 53,4 miljoen. De gemiddelde rente voor lenigen met een openstaande hoofdsom per 31-12-2020 bedraagt 1,9%. De gemiddelde resterende looptijd bedraagt 18,6 jaar.

Verbonden partijen

Voor de staat van verbonden partijen verwijzen wij naar hoofdstuk 16.

